

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

3573 37a

Mih

ms.

MED 2469

42-3-A-n° 18.

CS-147db 3rd n° 45

R. 332.597

ΛΙΘΟΘΕΩΡΙΚΟΣ,

SIVE,

NIHIL, ALIQUID, OMNIA,

1
T 44 j

ANTIQUORVM SAPIENTVM VI-

vis coloribus depicta, Philo-
sophico-theologicè,

In gratiam eorum qui Artem auriferam
Physico-chymicè & piè profitentur.

AVTHORE

IOHANNES THORNBURGH, EPISCOPO
VIGORNIENSI.

PSAL. 12.

Eloquia Domini, Eloquia pura, sicut probatum ar-
gentum, septies in igne repurgatum.

PSAL. 92.

Vir insipiens non cognoscit, & stultus non intelligit
hæc.

OXONIÆ,

Excudebant IOHANNES LICHFIELD &
IACOBVS SHORT, 1621.

NOBILISSIMO ILLV.

STRISSIMOQVE HEROI,
LODOVICO, Duci Lenoxiæ, Comiti de Richmond, Darnley, Baroni de Settrington, Torbant, Methven, Summo Scotiæ Camerario & Thallasiarchæ, Auræ Periscelidis Equiti, & Potentissimo Magnæ Britanniæ Regi IACOBO, à Sacris Consilijs, perpetuam in Christo felicitatem.

VI animam mediam naturam, tanquam Hierusalem in medio Nationum totius mundi gloriam, ipsam deniq; rerum virtutem in medio consistentem non nouit, de Philosophorum lapide non scribat. Hic enim lapis, secretum est Naturæ, Sol, ipsam penetrans terram, Lux in tenebris relucens, & rerum omnium, etiam putrefactarum, vita. Sol & homo generant hominem: Sol & Rebis ge-

nerant lapidem Sol in Philosophorum cœlo, solis est Cor in eorum composito. A sole, igniculi & radij, In corde, virtus & vita. Hinc Animalium, vegetabilium, & mineralium procreatio, propagatio, & multiplicatio secundum naturam. Da veniam (Dux Illustrissime) vt sub Tuo patrocinio ante solis mei occasum, ad Philosophorum solem, penè inaccessibilem accedere, & eius lucem clarissimam aliis conspiciendam efficere, & offerre possim. Quare apud me statui Philosophorum *Nihil, Aliquid, Omnia* ad vivum depingere. Perlustratis enim prius Philosophorum ad vnguem, scriptis, inveni tandem eorum lucem in tenebris habitantem, eorum scilicet, lapidē, cortice, suo delitescentem, & carcere inclusum, satis strenuè contendentem, vt è cauernis suis tandem prodire, imò in lucem possit prorumpere. Splendida autem, & illustris virtus vestra hominibus tam summi, quàm infimi gradus, lumine clarissimo, quasi lucidissimo speculo, virtutem planè vitalem exemplariter infundens, suo quasi iure ven-

vendicat, vt siquid de Sole, de luce, de re-
rum vita, & vivifico earum calore scriba-
tur, Tibi soli dicetur. Etenim cum Philoso-
phorum lapis nihil aliud sit, quàm lux, & re-
rum vita, actus scilicet simplex, cuncta per-
means entia, & ad se cuncta calore vivifico
convertens, nihil magis expectendum cen-
seo, quàm vt lucem illam, & ignea illius spi-
racula, tam ad metalla transmutanda, & ad
eorum fugandas tenebras, quàm ad con-
servandam humanæ vitæ sanitatem, lucu-
lenter faciam apparere. Lux autem illa in
solo Solis tabernaculo, tanquam in domi-
cilio suo quærenda est. Nam in Solis taber-
naculo, Solis est Sol, & eius intimi radij
sunt in eo, & in eo refulgent. Quare in pri-
mo ingressu ad aperiendum serenum sin-
ceri lapidis Philosophici fontem, vt inde ri-
vuli sapientiæ naturalis exundent, opti-
mam duxi incipiendi rationem, à vero lapi-
de angulari & preciosissimo præpotentis
dei filio, humani generis redemptore, luce
illa clarissima, illuminante omnes suos, qui
sunt in mundo, Domino meo Christo Iesu,
¶ 3. quem

quem precibus assiduis humillimè rogo,
& rogabo semper, vt in lumine ejus videam
lumen, illuminans, & hæc scripta mea irra-
dians ad cognitionem & salutem. Et
vt illustrissimus Dux Lenoxiæ, in ter-
ris virtutis laude, vt stella matutina, lon-
gævus luceat: Atq; vt, vinculis hujus vitæ
dissolutis, anima ejus ad beatificam illam
in cœlis lucem, & in beatam sanctorum li-
bertatem, maturè afferatur.

Amplitudini vestre

addictissimus.

JO. WIGORN.

Ad Lectorem beneuolum.

Vi in Abyssum descendunt, mirabilia dei vident. Abyssus autem est terræ, sicut & aquæ. Atq; terræ abyssus aquam continet, plenam divitiarum domini. Quare dixerunt Philosophi, eorum lapidem in testudine latere. Quod res est loquor, & meretricias orationis videres minimè aucupatus, humiliter scribendi genere fretus sum, (idq; datâ industriâ) nè Rhetorem potius, quàm Philosophum agerem, & nè veritatem nudam, artemq; per se minùs patentem, verborum involucris reconditam posteritati relinquerem.

Ornari res ipsa negat; contenta dicit.

Nequè enim ornatam illam lectori exhibeo, ipsa res sibi ipsi satis est ornamento. Instituti mei rationem & ordinem velim, vt qui legit, animadvertat. Impare numero gaudet deus. Quid ni & ego, humillimus dei mei servus? Deus triunus est, sic & homo, creatura dei longè preciosissima & præstantissima. Homo ad imaginem dei creatus est, & lapis Philosophorum ad imaginem hominis factus est: vterq; corpore, spiritu, & animâ quædet. Triplicis gradus scala, ab infimò ad summum per media, totum conficiendi lapidis processum, per Philosophorum *Nihil, Aliquid, & Omnia* demonstrat, pleniorè, & pleniorè, quàm antehàc, sermone, explicata, & descripta. Perpende quæso (lector benevole) quàm lubentissimè patior me in sanctam illam, planèq; divinam meditationem rapi, nempe, quemadmodum non solum lapis ille Philosophicus (cui apud illos tri-vno nomen est) sed etiam vniuersæ mundi creatu-

Prefatio.

re, triplicitatis quosdam Characteres in se gerunt, diuinâ
Omnipotentis dei manu illis luculentè impressos, ad ex-
primendam trinitatem sacrosanctam in vnitate, & vnita-
tem in trinitate, & ad enarrandam Creatoris gloriam, san-
ctique illius nominis sempiternam laudem. Decet enim
Episcopum philosophiam colere, tanquam pedissequam
& ministram, ad magistram theologiam, sternentem, & a-
perientem viam, atq; ita vtriusq; manuductionem sequi,
vt in vtriusq; deo fidelissimè inserviat, promtiùsq; deman-
dato sibi officio, & munere defungatur. Itaq; philosophi
multis argumentis adducti omnes in vniversum creaturas
supra subterq; terram, in tria secantes genera, in Animalia,
vegetabilia, & mineralia, atq; horum singula ex sale, sul-
phure, & mercurio consistere asserentes, vehementè hinc,
& strenuè contenderunt, omnibus testatum facere, ipsum
deum (tanquam propriæ suæ sigillatæ terræ) manifestam
notam, & triplex signum, scilicet, potentiae, bonitatis, &
maiestatis diuinæ vnicuiq; creaturæ, & simplici vni natu-
ræ, sed tanquam personæ triplici, in sale, sulphure, & mer-
curio, vididisse. Exploremus (si placet) plantas, & flores
vegetante anima imbutos, crassam suam & materialem
originem à terra ducentes. Annon fundamentalem suam,
& intimam corporietatem à sale? Nonnè tincturam à sul-
phure? suauitatem verò & odorem à mercurio mutuan-
tur? Neq; enim quisquam literis, & philosophia tinctus,
huic nostræ opinioni non astipuletur. Etenim tria hæc, il-
cèt arctissimè devincta, & veluti in vnū corpus obsignata
sint, & strictissimè conclusa, ad oculū tamen divelli, secer-
ni, discerni, possunt. Quæ cum à se invicem separata, &
dissoluta fuerint, tūc vel stupido cuiq; & in philosophia
nocturnæ clarissimè apparet, philosophorum salem, sulphur,
& mercurium, non esse (vt ignarum vulgus loquitur)
somnia, aut figmenti loco habenda. Quid ergo de tribus
his dicemus? Sanè sapientiæ discipuli sublimioris cuiusdā,
&

Præfatio.

& maxime divini myſterij ſimilitudinem præ ſe tuliffe illa tria ſemper exiſtimarunt; præſertim cum puriores partes ab omni terrena fæce abhorrentes, in unitatem eſſentia puræ fuerint reda&æ. Idem etiam de mineralibus, & quid ni de belluis perituris ſentiendum? Præcipue verò, & præ reliquis omnibus creaturis, Deus optimus, maximus, tri-
• vnus, infudit homini, tanquam operi ſuo nobiliſſimo, animam tri-vnam, non ſolum vegetativā cum plantis, & ſenſitivam cum belluis communem, ſed etiam intellectualem illam, quæ immortalis eſt, & nunquam peritura. Quare ad effigiem, & Ideam maioris mundi, ſolum hominem exornavit Deus: imprimis verò corpore, quò elementorum & numerum, & naturam refert; tum facultatibus, vegetativa, qua plantas; ſenſitiva, qua belluas; intellectualem animæ claritate, qua ipſos ſpiritus, & tranſlucidam illam coeleſtem machinam; ſublimitate etiam intellectus, mentis, rationis, & ſapientiæ, qua intelligentias, & ipſos refert Angelos, ut latiffimè pateat, ſacroſanctam triunitatem in unitate, & unitatem in trinitate, quàm clariſſimè, & ad vivum, præcipue verò præ omnibus alijs creaturis per ipſum hominem repræſentari. Cuius rei gratiā conſtitutus homo, corpore, ſpiritu, & anima, rectè intelligit (quod creaturæ reliquæ mutæ non intelligunt, licet conſtent ex corpore, ſpiritu, & anima, quia intellectualem carent anima) decere, & debere hominem apud ſe ſemper dicere, cum beata illa virgine Maria, Magnificat anima mea dominum, & ſpiritus meus exultat in deo ſalvatore meo. Quare autem Animæ imprimis mentionem facit? Certè, quia anima hominis præſtantiffima ipſius pars eſt, maximeque idonea ad deſignandam, & indigitandam ſacroſanctæ trinitatis gloriam. Hanc enim animam humanam, omnes philoſophi cum Ariſtotele in Topicis tripartitam faciunt, hoc eſt, triplici potentia, ſeu facultate veſtitam, intellectu nempe ad cognoscendum, voluntate ad agnoscendum, & me-
99 moriâ

Præfatio.

morā ad recensendum mirabilia Creatoris opera. Anima tamen vniuscuiusq; licet triplicem habeat facultatem, vna eademq; est, sicut deus in personis trinus, vnus tamen & idem semper deus est. Meditationem hanc aliquandō à me Anglicè conscriptam, per literas mihi ad honoratissimam quandam dominam. Neq; enim grauetur pius lector, si eandem latinè legat. Non enim me pudet, & Anglicè, & latinè cum psalmista quotidie dicere, Anima mea Dominum laudato, omniaque, quæ in me intus existunt, sanctum eius nomen laudibus efferant. Anima mea laudato dominum, mente, & intellectu tuo, & non sicut ij, qui dicunt, & non intelligunt: laudato dominum voluntate tua, hoc est (vt Psalmistæ verbis vtar) strenuè, bono animo, & erecto. Deniq; laudato dominum memoriā tuā, infinita ejus beneficia replicante, quæ ab inexhausto, & perenni diuinæ benignitatis fonte, tanquam pleno amne, dimanarint. Sed nescio quo pacto, aut quibus technis infestissimus ille humani generis inimicus Diabolus fictam nobis, & fucatam trinitatis speciem semper obtudit (iniqua nolum reverā tri- unum homogeneum deprehenditur) Mundum nempe, carnem, & seipsum, omnis nequitia doctorem, à veritate seductorem, verum falsitatis authorem, impietatis omni generis patronum, quibus machinis molitur huiusce mundi miseros cosmopolitas in fraudem illicere, & à divina, veraq; trinitate abducere, atq; in ijs tenues illas imaginis diuinæ reliquias abolere, omnesq; pietatis, & zeli flammulas extinguere. Deus autem bonus & misericors, qui trinus, & vnus existit, ad repellendum Satanæ furorem, singula nostrorum corpora, animas, & spiritus triplici munivit armaturā, fide scilicet in Deū, & Christum Iesum; immobili, & firma spe vitæ multò felicioris futuræ, ne caducis huius mundi in occasum labentis vanitatibus hæreamus; & charitate erga Deum, & proximum (quam scriptura sacra impletionem legis appellat) contra iniustas

Praefatio.

iniustas, & impuras carnis libidines, & prurientis animi motus. Hoc inquam triplici munimine fidei, spei, & charitatis, improbitas omnis diabolica carens fide, omnis pigritia, & desperatio destituta spe, & omnis malitia charitate vacua, ope divina auxiliante, atq; opera humanâ adiuvente, quàm certissimè, citissimèq; retunduntur. Quæ cum ita sint, addiscamus hinc omnes, potentiam, maiestatem, & bonitatem Dei demirari, qui varijs modis in ipsa creatura, veluti in exigua quadam tabula, summam & sanctam suam trinitatem quodammodò adumbravit. Cuius infinitudinem, nec loci, nec dierum spatio terminandam, Philosophi pij per circulum hieroglyphicè designare voluere, cujus centrum ubiq; circumferentia nusquam. Vale (Lector benevole) & fac tu, in acquirendo philosophorum lapide, incipias prudenter, & pergas patienter, et perficias feliciter.

Salutis tue Studiofissimus,

IO. WIGORN.

Itaque vides sic restituantur.

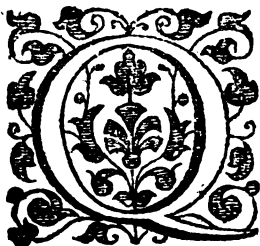
Lex p. 3. l. 16. aliena p. 20. l. 1. quid p. 28. l. 26. cupro p. 32. l. 2. Nihil p. 38. l. 4. et 8. quem p. 62. l. 1. Oleaginitatem p. 64. in marg. Ign. p. 76. l. 2. superfluitatibus p. 78. l. 17. constringit p. 82. l. 22. studiosorum p. 85. l. 9. perditionem p. 88. l. 22. est p. 94. l. 8. mari p. 110. l. ult. preciosorum. *ibid.* in marg. turba.

CAP. I.

*Philosophorum Nihil oritur ex corruptione, solutione,
& prioris apparentis formæ privatione.*

VISQVIS in componendo Philosophorum lapide, ad Aliquid vult pervenire, a *Nihilo* incipiat: et qui ad *Omnia*, per *Aliquid* progrediatur; quia sicut ad summum non pervenitur, nisi per media, sic nec ad Philosophorum *Aliquid*, nisi per eorum *Nihil*, nec ad eorum *Omnia*, nisi per *Aliquid*. Isti enim sunt in opere philosophico certissimi gradus, in quibus nigredo, albedo, et citrinitas successiue. Quapropter vana, et vacua est inter veros Philosophos positio illa è scholis Philosophorum iam diu explosa, *ex nihilo nihil fieri*. Quid enim est Philosophorum *Nihil*, nisi quædam quasi privatio, qua duce, perveniunt ad *Aliquid*, scilicet, per corruptionem unius ad generationem alterius. Eorum enim *Nihil* ex privatione, corruptione, et putrefactione oritur, continens in se potentiam ad *Aliquid*, quod quidem *Aliquid* propensionem habet ad *Omnia*. Sed de his suo ordine dicemus latius. Interea non sum nescius in *Chao* physico Philosophorum, &

A

Nihil,

Nihil, et *Aliquid*, etiam et *Omnia* latere. Nos tamen ad rei veritatem apertius exponendam, aptius procedere decrevimus, modo prius à nobis proposito. Primo autem, dum de *Nihilo* disputamus, animadvertendum est eum nihil agere, qui materiam, quam habet, non reducit ad *Nihil* destruendo, ut materiam, quam quærit, perducatur ad *Aliquid* imò ad *Omnia*, quæ in *Aliquo* sunt, construendo.

Ioh. 12. 24.

Cor. 15. 1

Huius rei exemplum dabo. Dixit Christus salvator, nisi granum frumenti cadens in terram, mortuum fuerit, ipsum solum manet; si verò moriatur, multum profert fructum. Et alibi Paulus, corpus non reviviscet, nisi moriatur. Et *Morietur*. Nihil natum, crescens, vel animatū, nisi post putredinem: Compositum autem corporale, quod per corruptionem moritur, per regenerationem consurgit simplex, et spirituale: & nihil erit in exaltatione sua, nisi prius fuerit in putrefactione sua. Quapropter accipiamus, quod habemus, et apparentem illius formam destruamus per putrefactionem, quæ mors, vel potius (ut loquitur Paracelsus) mortificatio dicitur: tunc

Lib. de natu. ver.

id, quod per putrefactionem resolutum fuerit, extrudit germen ad novam generationem, & spiritus generativus à vinculis corporeis liberatus, disponit se ad transmutationem, & novæ generationis introductionem, per abolitionem prioris formæ. Quamobrem Philosophi privationem posuere inter tria rerum principia: Norunt enim formam, & materiam constitutiva esse rerum principia; privationem

autem

autem principium transmutativum nominarunt. Si enim præcedat privatio, aut corruptio, necesse est ut oriatur, & sequatur nova rei generatio; quia destructâ vnâ formâ, immediatè succedit altera, ut patet in calce de lapidibus confecta, & in vitro de cineribus. Vnusquisq; etiam ignarus, rudis, & indoctus Agricola novit, verû illud esse, quod Philosophi dixerunt. Quale autē semen, tale fiet germen: terra verò mater est rerum omnium, (Magna parens terra est:)& omnia in terram redeunt, & suus cuiq; principio est finis, quia,

Omne quod exoritur, terra fit & moritur.

Eodem modo generatur lapis, scilicet, ex semine, per coniunctionem Maris, & semine, activi cum passivo, formę cum materia, & sulphuris cum argento vivo: E squilla autem non nascitur rosa, Aliqua sunt semper reiicienda.

Sed pullos tales dat, qualis nascitur ales:

Et fructus veris, est sine fraude, sopsis.

Ex nuce fit corylus, ex glande fit ardua quercus:

Sed labor in falsis, est sine fruge, sopsis.

Destructio autem præcedit constructionem, & corruptio generationem. Occidit aurum, & occidit mercurium, utrumq; moritur, & oritur. Ante mortē non est ortus, & inutilis est sine morte vita, Quare,

Morte mori melius, quā vitam ducere mortis.

Mors similes simili conditione beat.

Teste *Avicenna*, lapis non fructificat donec ad *Nihilum* perveniat, sed qui aurum novit destruere (*in. Avicenn.* *quit Rosarius*) is ad maximum pervenit arcanum: & *Ros.*

A 2

qui

qui in ortu suo obscuratum videt solem, & statim ova nigrarum gallinarum coniungit cum ere nostro, habet magisterium ad exaltandum solem nostrum. Solis autem nostri obscuritas fit per nostram putrefactionem, quæ omnium naturarum ad invicem ligatarum est solutio, separatio, & prioris apparentis formæ privatio, et in *nihilum* reductio. Atq; isto modo *Nihil* nostrum obscuritatem parit prius in nigredine; vt postea *Aliquid* claritatem producat in albedine; & vt *Omnia* perfectionem assequantur & ostendant in eitrinitate. Quare putrefactio est imprimis necessaria, vt quasi ad *Nihilum* res redigatur: quia nunquam fit aliquid natum, crescens vel animatum nisi post putrefactionem quæ in Composito nostro *nihil* aliud est nisi humidi cum secco mortificatio.

CAP. 2.

Philosophorum nihil res est vilis, qua recto ignis regimine perficitur in rem preciosam.

I Vbent Philosophi, vt accipiamus rem vilem in sterquilinijs. Vnde ignari quæsiuerunt rem preciosissimam in merdis. Sed res nostra vilis in sterquilinio, est res illa nigra, fetens, corruptioni subiecta, turpis, & immunda, quam ignis noster lavat, nutrit, & perficit, donec caput corvi albedinem induat. Interea tamen, vt homo mortuus in sepulchro,

chro, sic spiritus generativus, occultatus in sepulchro suo, quasi mortuus iacet, & solus manet, donec terrę suę beneficio, & naturarum conversione & alteratione, Artifex assiduus patienter (sicut Agricola) expectet, & colligat fructus. Annon *Æsopi* gallus gallinaceus vertebat stercorarium, & inuenit gemmam, Quid, inquiens, rem tam nitidam reperio? Sterquilinium nostrum, siue res vilis nostra, sc̃pius est vertenda, & terenda igne nostro à gradu ad gradum, à colore in colorem, ab elemento in elementum, donec gemma preciosissima, tanquam nitidissima, splendidissima, & albissima res appareat: lux enim nostra omnes priores depellit tenebras. Attendite iam viri sapientes, quomodò ex *Nihilo* exurgat *Aliquid*, quomodò ex re mortua produci- tur viua, & ex re putida & putrefacta res preciosa & perfecta, quomodò etiam. ex vitulo strangulato oriuntur apes, & quomodò apes ex herbis generant mel, quomodò ex vermibus producitur sericū, quomodò vivus, & serpentinus vermis nascitur ex crine equino, quomodò (quod ipse vidi) mille diversarum formarum vermes oriuntur ex feno, & fimo equino per mensem, per balneum decocto, quomodò ex stercore Enniano colligere se aurum figurativè dicebat Virgilius, & quomodò ex re vili preciosum, ex sterquilinio gemma, & ex foetenti sepulchro, & fimo equino dulcis odor lucri provenit, ubi natura obstetrix ex vtero vniuscuiusq̃ rei suam prolem in lucem excludit.

Bos

Bos dat apes, dat equus bruchos, fucos quoq̃ Mul⁹,
Dat vespas asinus, sic Isydorus ait.

Si talis, & tam facilis sit transitus post spoliationem
accidentium, & corruptionem formarum in rebus
nullum inter se symbolum, aut similitudinem habentibus,
sed omnino heterogeneis, quantò (quæso) facilius hoc fieri potest in metallis habentibus idem
principium ex sulphure, & mercurio, ut omnes attestantur Philosophi, cum, tempore opportuno natura per se agat, & nos naturæ administremus per putrefactionem, in convenientibus, similibus, & homogeneis. Nam omnia composita generari & corrumpi possunt: & quæ corrumpuntur a forma in formam faciliè transeunt: Faciliè autem metalla quæ communem & eandem inter se habent primam materiam, licet forma & specie differant. Habent enim Symbolum in materia, virtutibus, & potentijs naturalibus: & facilis est eorum transmutatio adinuicem, quia actiua virtute post priuationem prioris formæ forma in formam transit. Non tamen dicimus priuationem esse causam effectiuam ipsius transmutationis de forma in formam, sed occasionem tantum & causam sine qua non. Vera autem & efficiens causa, est rerum agens Naturale, quod prædominans imprimit aliquando formam priori contrariam, sed semper materię conuenientem & necessariam. Sed queri solet, quamdiu in putrefactione nostrum *Nihil* inueniat, & lateat in oculo fabæ nigro, & quantum illi temporis assignatur.

*Alb. de min.
Lib. 3. Cap. 6.*

tur. Et dicimus quòd aliqui imponunt centum, & quinquaginta dies, alij plùs, alij minus, & corvum in columbam conversum paucis postea diebus dicunt. Sed quia diversos terminos decoctionis perfectę posuerunt Philosophi, nos regimen ignis ponimus, distinguendo inter frigidum, & calidum, ut pars lapidis adhuc non fixa, non fugiat, sed paulatim coquendo. ignem sufferre, & sustinere possit continuum, & nullũ certum statuimus spatium inter principium, & finem decoctionis: quia iubet *Raymundus*, ut lapis ponatur in vase philosophico in principio veris (scilicet philosophici) & permittatur, donec tota materia denigretur. In ea enim est, quod seipsam emendet, nisi igne nimio, *Zymon.* vel nimia festinantia fugiat, & qui lapidis naturas nòrit, prolixitatem coquendi sustineret, donec propositũ nutu dei extraheret. Sat citò; si sat bene. Sed festinando plerumquẽ fit, quòd,

Res quę sita morã, parvã consumitur horã:

Accidit in puncto, quod non contingit in anno:
Qua propter hoc vnum solum admonemus Artificem, ne ignem accendat solito vehementiorem, sed levi igne excitet, & extrahat: corripentes humiditates, & suaviter separet subtile à grosso cũ magno ingenio, donec tenebrę recedant, & oriatur lux. Gloriosa enim thesauri arca non aperiatur, nisi cum damno, donec nebula nigra calore solis, decoctione diligente, & lenta, equali, & continua evanescat, & in albedinem convertatur: festina lentẽ: festinans canis cecos parit catulos; & fructus nimis citò,

citò inaturus, subito arefcit. Ipsa verò natura in motu suo tempus habet suum, coeundi impregnandi, parturiendi, nutriendi, & perficiendi. Interea occulta virtus, digesta & decocta in minera nostra per naturę opus, spiritus scilicet vitę manet latens in corpore suo fortiter compacto, donec paululum, & paulatim, quasi per gardus lentos possit prodire ex cavernis suis beneficio putrefactionis, quę omnem rem ad *Nihilum* prius reducit, vt ex *Nihilo Aliquid*, imò *Omnia* quę in eo sunt, ex se, & per se producat. Quapropter recte Geber præcipit, vt lentus sit ignis, qui humiditatis naturalis, siue radicalis sit conservativus, & fusionis tributivus, quia vehementior & intensior ignis humiditatis est consumptivus, & dissipat, imò destruit opus, violento igne vitrificante materiã, & cogente partes grossas simul ascendere cum subtilibus. Proinde separetur aqua, vel anima à corpore suo, & extrahatur à radio solis vmbra sua vt in solutione illa magnesia fiat nigra, & draco nigerimus corrodens Caudam suam: tunc inde exhibit aqua quę vocatur à philosophis Sperma, anima, aer, ventus, vita domũ illuminans, lux meridiana, argentum viuum nostrum, lac virginis, totum secretum.

CAP. 3.

*Docet quomodo ex Philosophorū Nihilo, eorum sulphur,
latens in mortuo Magnesia corpore, consequi
possimus, & quid sit Magnesia.*

Q Vi querit sulphur irradians nostrum, faciat
pacem inter solem, & eius vxorem: ita ut ^{Scala.}
non separentur ab invicē, sed immisceantur
inseparabiliter. Quod quidem fit, quando per ex-
tractionem vtriusque nature, ambo interficiuntur,
& postea resuscitantur nova resurrectione, ita ut
quasi immortalitatem postea inducere videantur.
Quomodo autem sulphur irradians (quod virtus
occulta, & ignis vivus, & simplex dicitur) consequi
poterimus, in receptis suis Philosophi non docent.
Ego autem misericordia motus erga studiosos &
diligentes artis filios, rem ipsam acu tangam. O-
porteret prius, ut nostra leui, & lenta decoctione, pu-
trefactionis calore, & ovorum Philosophorum
nutritione, virum cum vxore sua redigamus in
Nihilum, ita ut corrumpi, & mori, non autem
funditus perire faciamus, igne philosophico, qui
est calor solis, unde sulphur, quod non reperitur
super terram: digestum tamen, & decoctum in terra
solis reperiatur, & ex ea producat solutione per
aquam mercurialem. Guttatim stillet humidum,
tunc simul reddendo sudorem suum, teritur durum,
atq; illa, que sic commoriuntur coniugio corporali,
B viiificantur

uiuificantur matrimonio cęlesti, teste Philosopho, dicente, Qui mecum moritur, mecum oritur; & Hieronymo optimo theologo, *Nihil* oritur, nisi quod prius moritur. Mors autem nihil est, nomine tantum aliquid, sed reuera nihil, quia privatio. Non enim in prędicamentis ponitur privatio per se, nec in rerũ serie stat, nisi gratiã illius, cuius est privatio. Neq̃ inter creaturas Dei habentur mors, & infernus. Intrarunt enim per peccatũ, & propter peccatum. Confitemur autem mortem esse viam Regiã ad vitam nouam, & priore vitã depositã, & deperditã, ad vitam longẽ meliorem, quia ad immortalem & à peccato, maledictione, & corruptione liberã.

Chrys. in Lazar. Mors enim non est omnino annihilatio sed reuatio. Beata certẽ, & ante omnia desideranda mors est, quẽ vtrivsq̃ lanuẽ valvas latiũs aperit, vt via ad vitam apertius pateat. Quamobrem iubet incognitus author, vt accipiamus lapidem suspensum super mare (nomen eius Victor) Cum eo, inquit, perime viua, & viuifica perempta: in eo enim sunt mors, & vita. O scientiam pręclarissimam! quẽ quasi theatrum vniversę naturę existis, eiũque anatomia, astrologia terrestris, argumentum Omnipotentię Dei, testimonium resurrectionis mortuorum, exemplum remissionis peccatorum, & speculũ beatitudinis ęternę. Hanc tamen longẽ pręclarissimam scientiam nihili ęstimant insipientes, & ignari: & meritò, quia non nõrunt sapientum *Nihil*. Absit etiam vt indigni nostrũ *Nihil* intelligant, occludan-
tur.

*Iodoc. Greuer. in
Conclus. Secreti.*

tur potius cæcorum oculi, ne videant gloriam Dei
 in mirabilibus naturæ. Hoc autem vnum velim, in-
 telligant, quicumque præclarissimæ huic arti operā
 dant, quod necesse est, ut qui intelligunt nostrum
Nihil, extrahant de corpore mortuo latentem, et
 inclusum suum spiritum, qui postea mortuo Mag-
 nesia corpori vitam exhibeat. Separatus enim spi-
 ritus à corpore suo in nebulas nigras super corpus
 ascendit, & avolat in fumum, nisi cautè eum Arti-
 fex custodiat. Sed si firmitè inclusum sigillo Her-
 metis eum capiat, hic certè spiritus introducit no-
 vam, & meliorem formam corpori corrupto, cum
 semel pervenerit ad digestionis, & sublimitatis finē.
 Magnesia autem est tota illa mixtio, de qua extra-
 hitur humiditas illa, quæ argentum vjvum nostrum
 vocatur. Et dici debet nostrum, quia non est vulgi,
 nec quilibet mercurius, sed solus ille, circa quem na-
 tura suas primas operationes determinavit ad na-
 turam metallicam. Atque hæc humiditas (quæ etiā
 aliquando dicitur sulphur) extracta per magisteriū, *Lad: puer.*
 vocatur Draco, qui totum compositum, à nigre-
 dine privatum, & à morte liberatum, in corpus il- *Flamel.*
 lustre, imò illustratum producit, donec ipsissimum
 corpus anima vocetur. Et licet diversificatur nomi-
 na eius, tamen vnā semper sola res est, & de eādē
 re. Non enim introducit in naturā, quod in ea nō
 est de sua natura. Quare oportet, ut agens, & pati-
 ens sint in genere res vna, & eadem: in specie autem
 altera, & diversa, secundum mercurium, quo diversi-
 ficatur

ficatur mulier à viro, quia licet in vno genere conveniunt, tamen inter se differentiâ distinguuntur & differunt sicut materia, & forma. Atque sic corpora in melius convertuntur, cum in conversione corpora prius interimuntur, & in nihilum rediguntur, granaq; corporis in mortem prosternuntur, & totaliter mortificantur, vt inde oriatur mercurius noster, tingens omne corpus in solem, vel lunam, secundum quod lapis sit finaliter præparatus. Primò enim componimus, tum compositum solvimus, putrefacimus (quia nil nascitur, nisi prius putrescat) putrefactum abluimus à corrumpente impuritate, ablutum coagulamus, vt aqua suaviter desiccetur, coagulatum calcinamus, calcinarum figimus, vt de fixo, & in summum sublimato statum, habeamus tingentem mercurium fluentem, sicut fluit cera igni apposita. Sed de tingente mercurio dicemus latius, cum ad *Omnia* pervenerimus. Interea intelligamus quòd in nihilo sive putrefactione nostra sit solis & lune, artificialis & spiritualis Coniunctio: & tinctura solis mirum in modum se dissolvit & diffundit in aqua lune limpida; nam tinctura solis aliter non tingeret, si careret suo receptaculo idoneo, in amborù coniunctione spirituali. Obtusum enim non pungit, nec aurum quatenus solidum & compactum est corpus, tingit. sed ex vero solis cum luna matrimonio. fit verus coitus; ex vero coitu impregnatio vera; ex vera impregnatione verus partus. Sol autem pater est, & habet sui spermatis receptaculum.

receptaculum lunā, quæ ab Hermete dicitur mater. In patre est sperma masculinū, in matre seminum: Illud rubeū est & calidū: Istud album et frigidum: et in spiritali amborum coniunctione, corporea fiunt, incorporea, subtilia, depurata & viua post putrefactionem; & simpliciora fiunt composita, longè præstantiora & perfectiora, & fortius mirabiliūq; regenerata sua simplicitate agunt.

CAP. 4.

Nostrium Nihil clavis est totius artis.

NOs autem nosmetipsos accingamus ad Philolophorū *Nihil*, cum de eo nunc sit sermo. *Nihil* enim nostrum in corruptione sua maximam affert emolumenti spem, eò quòd apparens putrefactio perfectū probæ coniunctionis *Isaac* est signum, sine qua nulla fixio inter spiritum, animam, & corpus accidit. Est enim nigredo in putrefactione, & putrefactio in nigredine, atq; hoc secretum est, & signum dissoluti corporis, sine quo non fit progressus ad generationem inter masculum, & foeminam amoris vinculo. Appetit autem volatile fixum, & fixum volatile, corpus spiritum, & spiritus corpus, aqua terram, & terra aquam, sicut causa effectum, & effectus causam, non aliter quam Masculinus trahit foeminam, & foemina marem appetitu naturali. Vbi autē naturalis est appetitus, ibi & attractio,

B 3.

vbi

ubi attractio, ibi secundum naturam retentio, in retentione digestio, & per consequens superfluum tandem expulsio, & impurorum evacuatio. Quare, qui solvit in putrido, & coagulat in puro, totum perficit magisteriū: vis enim eius integra est, si versa fuerit in terrā. Quamobrē letetur in laboratorio suo artifex quia hoc ipso nigredinis signo, semen, quod querit, germinare conspiciet. Quid enim aliud est instar picis nigredo, quā corporis soluti verum indicium, & uovę formę (corrupta priore) introductio. Ob eam itaque causam *Nihil* nostrum clavis artis, et operis dicitur: Et qui per hanc clavem non ingreditur, exclusus pullet cum insipientibus quia ianua clauditur et aperiri non potest. Compāctū enim firmiter corpus, sine clave nostra, inane, et inanime manet, ut prius. Sed qui clavem habet nostrā, huic fit introitus ad *Aliquid*, et per *Aliquid*, ad tincturam, quam quærimus, in qua *Omnia*. Itaque qui rectē cupit procedere, sedeat prius sub umbra tenebrarum, et mortis, ut lucem, et vitam, quam quærit, inveniat lætus. Est enim *Nihil* nostrum, in quo nigredo, principiū medicinæ, et (ut inquit Lulius) *peffimè sentiunt, qui nigredinem pro impuritate habent*. Non enim *impuritas*, sed humiditas aquosa, et adustiva parit *nigredinē*, corrumpit opus, et tingit in colorem, *qui a sapientibus dicitur Saturnus, vel plumbum, vel æs propter suam nigredinem*. Apparente itaque nigredine, scias te rectam invenisse operandi viam, et in sepulchro suo sepehisse

virum

virum cum vxore sua in fimo equino, cuius fimi significatio est apud Philosophos obscura transfiguratio, et in nigredinem conversio. Ideoque letari potes, quia donum maximum tibi à deo concessum est, vbi color tibi signum sit in magisterio: totius operis, & in primis finis visui tuo patefiat, & postea mutatio operis à colore in colorem te semper doceat. Nam qui bene novit destruere, novit etiam bene construere, & qui celum cum forma facit concubere, celum cum forma facit concipere, quia ex putrefactione purificatio, ex nigredine albedo, ex immunditie ablutio, & ex *Nihilo Aliquid*. Atque sic grossum factum est gracile, leve ponderosum, asperum molle, & dulce amarum per conversionem naturarum, & virtute nostri ignis occulti. *Phenix. Aquina.*

Quapropter quia vnumquodque colorem, & nativum calorem habens, vitam etiam habere dicitur, Philosophi studuerunt eam occidere, & ad Nihilum reducere, ut postea vitam quasi perpetuam ei redderent. Hoc autem fit, cum azoc, & ignis totam obscuritatem evellentes, opus suum perficiunt. Fatcor nostrum nigrum Saturnum patrem esse Iovis, sed iratus Iupiter abscindit patri genitalia acuta cum falce: genitalia Saturni in mare cadunt, & ex eorum sanguine, simul cum maris spuma genita est Venus. Hinc in opere varij colores, nigredo Saturni, albedo Iovis, & Veneris citrinitas. Dicit ergo Rosarius, quod quicumque vult intrare Rosarium, & ibi videre, & habere rosas tam albas, quam rubeas absque re nostra vili,

vili, & absque clave nostra, cum qua nostrę referatur referentur, ille assimilabitur homini, ambulare volenti absque pedibus, quia in illa re vili est clavis, ex qua septem portę metallicę aperiuntur, & absque illa re vili nunquam preciosum perficitur. Perficitur autem sũctione, vbi calor agens in humido primò efficit nigredinem, & agens in siccò operatur albedinem, & in albo citrinitatem: effodiatur ergo Draconi sepulchrum, & sepeliatur illic mulier cum eo, donec totus vertatur in sanguinem. Sed sistamus gradum: huc enim non adhuc tam celerĩ pede pervenimus.

Theophil.

CAP. 5.

Nihil philosophorum parit mortem, mors factorem, factor venenum. Sed Virtus Nihili Philosophorum, potenter & naturaliter se ostendit in essentiali, occulta, & invisibili rerum forma, unde nova, & excellens creatura exurgit.

PErpendamus paululũ in nigredine nostrum *Nihil*, eius bonitatem, & virtutem expectantes expectemus. In eo enim dominatur ob-
Auic. scura femina, apparens in corporis dissolutione, vbi corruptio putrefactionis in re nostra vili fit per calorem, agentem in humido, vbi etiam calor connectens humidum, generat primò nigredinem, adòque obscuratus est sol in ortu suo. Est hæc denigratio

gratio est operis initium, corruptionis signum, putrefactionis indicium, certum commixtionis humidum cum siccis principium, solutionis corporis *fig. Scala.* num, et susceptio vtriusque in alterum. Neque enim aliquid generatur ex altero, nisi prius præcedat corruptio. Itaque incipiendum est a putrefactione, quæ nihil aliud est, quàm corruptio, et destructio, quam etiam nos nostrum *Nihil* vocitamus.

• *Ortus cuncta suos repetunt, matremq; requirunt,
Et redit ad nihilum, quod fuit ante nihil.*

Cùm enim per putrefactionem destruitur materia cum visibili externa forma meralli, si sciscitetur quispiam quid hoc? Respondendum sanè *Nihil*: fuit fortassis aurum, argentum, vel mercurius, vel vnum, vel duo ex his simul, at in putrefactione, nec aurum est, nec argentum, nec mercurius. Quid ergo est? certè *Nihil*, quoad priorem materialem formam *Nihil*, & nullo insignitū proprio nomine. Vocatur tamen aliquando caput corvi, propter nigredinem in dissolutione, aliquando cadaver, propter foetorem in mortificatione: Et si nunc frangatur vitrum & referetur sepulchrum in quo clauditur nostrum *Nihil*, hoc certè *Nihil* venenum est mortiferum, imò ipsam in olla mortem inveniemus.

Nam iacet in tumultu rosa mundi, non rosa munda,

Non redolens, sed olens, quæ redolere solet.

Procul hinc, procul ite magistri. nam illius mulieris venter armis est plenus, & veneno. Ecce *Nihil* *Theophil.* nostrum mortem operatur, & mors, ut antea dictum

C

tum

tum est, nihil est. *Nihil* enim merito dici debet, quod in rerum natura esse non habet. Sed sicut per mortem transitus fit ad vitam, sic per nostrum *Nihil* via patet aperta ad *Aliquid*, & venenum nostrum nos ad præstantissimam, & preciosissimam ducit medicinam, si eo rectè utamur. Imprimis autem sciendum est, quòd per putrefactionem, & *Rosar.* putridi fractionem, omnis res digeritur, & in illa digestionem fit fractio inter putridum (id est fætidum) & mundum, vel (vt magis loquar philosophicè) inter materiale, & essentiali formam: forma enim essentialis mundi corporis, etiam in materiæ corruptione illesà manet, ideoque immediatè crescit, & multiplicatur in se, vt patet in grano, quod postquam stetit per aliquos dies sub calore terræ, tumescit in putredinem, vt quod mundum est in eo, crescat, & multiplicetur, immundum autem, & corruptum evanescat. Huius rei ratio est, quòd liberatus spiritus captivus corpore suo, virtutem, & essentiam suam potenter, & naturaliter ostendit. Non enim corrumpitur lapis, vt mortuus maneat, sed vt mundetur, & vivificetur, & vt à damno in lucrum, à corruptione in renovationem, à malo in melius, à nigro in album, ab immundo in mundum, & ab ipsa morte in vitam convertatur, teste Morieno dicente, Terracum aqua *Morien.* putrescit, & cum aqua mundificatur. Putrefactionem enim sequitur ablutio, & omnis obscuritas penitus deletur. Etenim licet inanime & mortuum corpus

corpus videatur, cum tamen aqua nostra è corpore animam suam semel extraxerit, rediens & descendens aqua corpus penetrat, & spirituale efficit, reddendo, & infundendo animam suam, vt corpus mortuum reviviscat. Sed quæri solet, an omnes creaturæ possidentes in se semen suum, in semine suo putrescant, & pariant nigredinem, priusquam multiplicentur, & crescunt. Nos autè respondemus quòd in vegetabili, & animali id semper solet fieri: in metallico autem corpore non fit, nisi ad primam materiam reducatur. Prima autem materia aqua est permanens, vivificans corpus, ideoque aqua vitæ vocatur, lac etiam virginis, herba ablutionis & fons animalis, de quo fonte qui bibit, non moritur. Secretum hoc, in quo tota occultatur scientia.

Capiat, qui potest: ille, qui capit, captivum habet mercurium philosophorum, & servum fugitivum, qui, cum capitur, præfert se auro, & fit auro mille. ^{Res.} fies præciosior. Hic certè mercurius est ille, ex quo deus omnes creavit mineras. Atque hunc nos profundum, & occultum scimus ipsius corporis & erigens ipsum. Quapropter studuerunt philosophi, illorum etiam lapidem mineralem componere ex humido illorum minerali, & vapore vinctuoso, extracto à corpore interempto, & ab vnoquoque corporis grano, morte prostrato, & totaliter interfecto, sed cum conservatione speciei, & essentie sue. Annon adhuc vnusquisque filius artis planè, pleneq; intelligit quomodo oriatur nostrum *Nihil*, *Ali-*

Quid, etiam & Omnia ex putrefactione? Quod enim est vapor ille mineralis, & humidum illud vnetuosum radicale, nisi omninò Nihil, nihil, inquam, nec tibi, nec mihi, sed citissimè in auras avolans, nisi liberatum corpore suo, inclusum tamen vitro, tanquam novo carcere fortiter detineas, donec duo obviantes spiritus læti (natura enim naturâ gaudet) corpora mortua vivificent, vnde eorum Nihil in aliquod magnum, potens, supereminens, sublimatum, & excellens exurgat. At verò vapor ille virg, & vivificans, qui etiam Draco dicitur, quam diu cum fratre, & sorore sua manet in eorum mortificatione, Nihil dici debet, donec ab illis, tanquam à morte resurgat, vt postea fiat aqua permanens.

CAP. 6.

Quomodo invisibilis formalis pars, quæ est argentum vivum philosophorum, & metallorum semen, extrahatur à composita in Nihilum redacto.

Quoniam verò sol, & luna aliquando frater, aliquando soror, aliquando pater, & mater lapidis dicuntur, & etiam aliquando in operatione lapidis terra, vel nutrix appellantur, scire oportet Artificem, quòd materia prima in quam resolvenda sunt sol, & luna, est (vt inquit Ripleus) materia prima propinqua, quæ in animalibus sperma, in vegetabilibus semen, in mineralibus sulphur,

fulphur, & argentum vivum (supple) philosophorum nuncupatur. Argentum autem vivum vulgi non est de magisterio lapidis, nec cum ipso extrahitur convenienter argentum vivum philosophorum ex auro, vel argento, neq; aurum ipsum in sua natura aptum est ad hoc, vt ex ipso fiat aurum philosophorum: differunt enim inter se, quę sunt philosophorum, & quę sunt vulgi. Philosophorum enim aurum est formalis pars auri, sed vulgi aurum est totum auri compositum. Oportet itaq; corrumpere compositum, vt ex eo possit elixir generari, quod est sulphur philosophorum. Et licet sulphur vel (vt ita dicam) semen metallicum corrumpatur, & quoad apparentiam, quasi penitus destruat, quod aliquo modo propter vegetationem, & incrementum vegetabile, & propter animationem, animale dici potest: nullo tamen modo ita corrumpitur, atque ita destruitur, vt penitus omnis vite, & vivificationis spes tollatur. Manet enim materia semper sub aliqua forma, vnde soluta prima corporis forma, & ad *Nihil* (quoad priorem formam) redacta, introducitur statim (vt antea dictum est) nova forma, post corruptam corporis perfecti priorem apparentem formam. Atque hæc nova forma est in primis in colore nigra, in odore fetida, & in tactu subtilis, & discontinua, ita vt respectu destructionis prioris lucide, & luculenter apparentis formę, merito *Nihil* nunc dici possit, & debeat.

Comparativa enim est hæc loquutio, & non simpli-

citer dicta, quę de nostro *Nihilo* dicitur. Neque enim dicimus *Nihil* nostrum, sive nigredinem, & corruptionem ipsam esse causam per se efficientem ipsius transmutationis de forma in formam, sed tantum occasionem, & (ut Titelmannus loquitur de privatione) causam sine qua non, sicut prius cap. 2. dictum est. Causam autem verè efficientem novimus esse agens naturale, quod prædominans in aliqua perfecta forma, imprimit in materiam formam, quam vult introducere, & transire facit materię formam activa sua virtute in formam convenientem, & acquisitam. Quare in solutione putrefit corpus, & in putrefactione solvitur, & in vtriusq; mutatur, & non manet, quod prius fuerat, sed concurrente solutione, & putrefactione, mortuum apparens corpus, & ad nihilum deductum, in melius transformatur; quod, si mortuum non fuerit, solum manet. Si autem mortuum fuerit, fructum multum affert.

Cum videas lethum, tibi dicas te fore letum. Queri autem solet, quomodo sulphur, sive mercurius, sive semen, sive prima materia, ex vnoquoque corpore minerali, præsertim è corpore perfecto, & fortiter compacto extrahi possit. Nos autem respondemus cum Alano, extrahitur medio spiritus *Alano*. mercurij. Ille enim spiritus instrumentum est materiale putrefactionis, solutionis principium, et completio: et eadem solutio est verum operis principium, et temperatus calor causa movens ad putrefactionem,

refractionem, et solutionem, quia calor agens in humidum parit nigredinem: Et qui nunc non novit extrahere perfecti corporis materiam primam, & ipsum semen ad generationem novam, toto se sciat aberrare cælo. Medium autem extrahendi nos vocamus illud, quod de duabus extremitatibus participat, humiditatis scilicet, et siccitatis. Et per hoc medium trahimus argentum vivum philosophorum, sulphur, semen, et primam materiam eorum à cavernis suis, et reducimus lapidem ad suam primam naturam, purgatum ab originali macula. Hæc autem extractio, licet non vna vice, vel die vno simul et semel accidat; Accidit tamen singulis horis, et horarum momentis, paululum, et paulatim, donec opus ad perfectionem perductum fuerit, secundum operantis, et nature regimen. Materia enim desiderat habere unitatem forme ut de forme perfectione in unitate spiritus quinte essentie integretur. *Lull. theor. Cap. 36.* Quanto enim nobilior est forma, tanto magis materiam nobilitat suam, et à duplici eorum spermate nascitur aqua viua, quæ est argentum vivum nostrum, et aqua vite, quæ mortua corpora resuscitat. Ascendit enim fumus subtilissimus qui circum circa volando conuertitur in aquam limpidam serenam et claram tanquam lachrymam, habentem in se potentem earum virtutem à quibus extrahitur. Est enim spiritualis, et ratione sue alterationis et regenerationis miranda operatur. Quapropter *Lull. Theor.* iubet Lullius, ut accipiamus rem vilem, & eam faciamus

amus rem vilem, & eam faciamus amplexari parētes suos, quousq; penitus crepentur, & sint velut mortui, & ut recipiamus ab eorū ventre argentū vivum, à quo lapidē formemus, & postea medicinā, *Ibidem.* quæ non omnibus est conferenda. Argentum enim nostrum vivum seipsum primò interficit, & postea occidit patrem, & matrem, & extrahit eis animas à corporibus, & epotat omnes ipsorum humiditates, facitque ipsos nigrescere, sicut carbo.

CAP. 7.

*Resuscitatio Nihili nostri à corruptione sua in
nobiliorem formam, docet resurrectionem
carnis nostre in gloriam.*

NOvimus, quòd destructum, & penitus corruptum cum suo compare aurum, aurum non est, nec destructum argentum, argentum dici debet, sed in destructione sua (ut priùs dictum est) *Nihil*. Mortuum enim, & destructum, nec hoc, nec illud est individuum, ut patet in tritico in terra mortuo, sed omnino *Nihil*. Cum verò susceperit novam formam; quid quæso novum hoc, nisi ex *Nihilo* *Aliquid*? De quo dicemus suo loco. Intelligamus interim, quod omne mixtum, & elementatum corpus in compositione sua, corruptioni, & alterationi subijcitur, vnde sequitur mors, & in morte *Nihil*. Mortua enim in *Nihilo* recidunt. Hoc
tamen

tamen *Nihil* continet in se potentiam aptam ad reinduendam suam multò nobiliorem formam, post resurrectionem à mortuis, vt priùs dictum est. Resurrectio enim à mortuis *Aliquid* producit, in quo *Omnia*. Habemus itaque in putrefactione *Nihil*, in renouatione *Aliquid*, in perfectione post renouationem, *Omnia*. Et sicut nostrum *Nihil* mortis est signum; sic *Aliquid* nostrum vitæ spes est, *Omnia* autem resurrectionis, & vitæ, effectus. Benedictus deus in æternum, qui etiam in confirmationem resurrectionis nostræ à mortuis, statuit, vt oculis nostris cerneremus, metallorum mortificationem, imò ipsam mortem, & eorum postea resurrectionem à mortuis in melius, ad confirmandam fidem resurrectionis carnis nostræ in vitam æternam. Quapropter, inquit Basilius Valentinus in tractatu *Basil. Valens.* suo de medicina hermetica, quòd nihil amplius scripsit, nisi quod post mortem, & resurrectionem carnis suæ attestari voluit. *Omnia* inquit *Aristoteles* appetunt bonum, & omnia tendunt in finem suum. Bonum autem, & finis vniuscuiusque imperfecti metalli, est ipsa auri perfectio, vt in die iudicii sui maneat, & penas non det artifici, sicut volatile, imperfectum, & corruptioni obnoxium. Optarem equidem, vt mysterium hoc, sapienti notum/ divina cooperante gratia/ intelligerent etiam gravioribus peccatis obnoxij, vt in regeneratione sua (sicut metalla nostra) appeterent bonum, & finem suum sine fine in vitam æternam, & vt post resurrectionem

D

carnis

carnis corruptæ in die iudicij starent in æternum. Alchymiacertè testimonio antiquorum, & iudicio sapientum, ad illam vitam, viam quasi digito suo demonstrat, & ob eam causam ars meretur vocari verissima, & maximè necessaria, quæ naturæ pedisequa dirigit nos, & ipsam naturam in materia metallorum ad finem, quem quærimus, vt summum bonum tam in metallis, quàm in nobis ipsis finalitèr inveniamus. Si quis obijciat artem hanc esse difficilem, & obscuram, quia abscondita est Philosophorum sapientia, sicut est eorum lapis reconditus: Fateor equidem figuratum, & enigmaticum fuisse, & esse eorum sermonem, nè canibus, & porcis proijcerent gemmas, & nè capræ fectentes depascerent rolas albas, vel rubras, in eorum hortis pullulantes & crescentes. Omnes tamen Philosophi eodè tenent, & in eodem conveniunt, nec est inter eos aliqua contradictio. Sed figuratiuè, & obscurè sunt loquuti, vt boni viri, & artis solummodò filij intelligerent, quibus datum est nosse mysteria. Qui bene percipiunt, benè perficiunt, & qui subtili ingenio investigant, continuo labore inveniunt, quod quærunt. De coloribus autem non iudicant cæci, nec obiectum sentiunt insensati, nec mysteria sapiunt, vel intelligunt increduli. Quapropter deses non sit filius artis in legendo, vt pròptior fiat in operando.

Haurit aquas cribro, qui discere vult sine libro,

Scire rudès quærunt, quod docti non docuerunt.

Incipiat ergo qui sapit ab intellectu, vt finem operi imponat.

imponat in sensu. Licet enim formæ rerum substantiales penitus sint invisibiles, et ignotæ, rectè tamen eas intellectu priùs concipientes de ijs postea iudicamus per earum operationes, qualitates, passionés, et accidentia, et tunc arguimus de ijs ab oculo ad animum, a sensu ad intellectum. Sed qui priùs probè concipit, postea rectè conspicit.

CPA. 8.

Complexiones metallorum ex elementorum qualitatibus cognoscuntur, et propter peccatum Adami ingemiscunt metalla cum ceteris creatis, ut liberentur.

EXperientia docti, dicimus metalla aliqua esse ignea, vt aurum, aliqua aerea, vt stannum, alia terrea, vt plumbum, alia aquea, ut argentum viuum. Essentia autem ipsius auri habet in igne qualitatem caliditatis, & in caliditate siccitatem; & essentia, quæ habet in aere humiditatem, habet in humiditate calorem: & quæ in terra siccitatem, habet in siccitate frigus, & quæ in aqua frigiditatem, habet in frigiditate humiditatem. Primæ autem istarum qualitates sunt de essentia rei; secundariæ autem adventitiæ sunt, & concomitantes. Qui verò novit humidum frigidum, in humidum calidum transferre, & humidum calidum in siccum frigidum, & siccum frigidum in siccum calidum trans-

D 2

mutare,

mutare,convenit certè Artesium, & ipsa elementa,
 quæ occulta sunt, novit conspicua reddere. Vir insi-
 piens non cognoscit, & stultus non intelligit hæc.
 Interea ingemiscunt metalla cum creatis omnibus,
 vt liberentur in gloriosam libertatem filiorum dei.
 Cum enim in principio creasset omnipotens deus
 cælum, & terram, vidit omnia creata esse bona. A
 cælis autem per superbiam, & inobedientiam delap-
 si sunt angeli: & in terrestri Paradiso peccavit Adam.
 Iratus est deus. Quare detrusit Adam ex Paradiso,
 sicut angelos è cælo. Hinc maledictio; et vnaquæ-
 que creatura facta est particeps maledictionis: terra
 etiam ipsa maledicta est. Hinc spinæ, cardui, lollia,
 vrticæ. &c. Et sicut terra post maledictionem suam
 sponte sua protulit pro saluberrimis herbis, pro o-
 doriferis, et suauissimis flöribus; mortifera quæque
 graveolentia, perniciosa, et nociva: sic etiam proba-
 bile videtur, quòd viscera terræ pro perfectis im-
 perfecta, et pro sanis leprosa metalla plerumque
 producebant. Accepit Adam post peccatum suum,
 ficuum folia, ad virilia nuda tegenda: erubuit enim
 dolens. Folijs autem ficuum non egebat, priusquam
 peccasset. Neque enim opinor, quòd filij Adam,
 nisi propter peccatum patris vnquam eguissent, vel
 stanno pro candelabro, vel ferro pro calcibus equi
 vel cubro pro lebetes, vel plumbo pro rectura do-
 mus non magis quàm ante peccatum eguisset Adam
 ficuum folijs. Hæc enim omnia fuissent invtilia, et
 vana. Quapropter sicut Adam ipse creatus est sine
 macula et sine infirmitate aliqua, ad imaginem dei
 in

in omni, & summa perfectione; sic certè probabile,
 & verissimile videri potest, quòd reliquæ creaturæ
 ad vsum, & servitium Adæ in omni perfectione in
 statu suo, & in specie sua creatæ sunt. Cùm autem
 peccasset Adam, morbus, imò mors intravit & ma-
 ledicta est terra, tam intus, quàm in cute, tam in oc-
 culto, quàm in manifesto, & tam in visceribus, quàm
 in superficie. Et quid ni nunc metalla facta imper-
 fecta & leprosa, tanquam filij amaritudinis dolen-
 tes, ingemiscerent cum ceteris creaturis pro amissa
 bonitate, libertate, & perfectione sua, vt tandem cū
 filijs Dei libera facta esse possent. Etenim vniver-
 sitas rerum, quæ in vsum & servitium hominis erat
 à Deo creata, iræ & maledictioni Dei propter ho-
 minis peccatum subiciebatur. Atq; hinc rerum
 omnium confusio, & horrenda mundi deformatio,
 sub spe tamen instaurationis in die revelationis fili-
 orum Dei, & redemptionis corporis nostri. Nam
 in illo die, quod prius erat à Deo constitutum, &
 postea propter peccatum destitutum, restitutum e-
 rit per Christum Iesum Dominum nostrum. Inte-
 terea verò omnis creatura, maledictioni, corrupti-
 oni, & vanitati subicitur, & in corruptione, & vani-
 tate sua in *Nihil* redeunt creaturæ, vt ex eorum
Nihil, *Aliquid* in creatoris laudem & gloriam ex-
 urgat, & exultet. Corruptio enim vnus (vt prius
 dictum est) generatio est alterius, ita vt in prover-
 bium abiit, Senex filium generat, moritur senex, vi-
 vit filius. Philosophi aurum, quod in cœlis habet

patrem solem, in terris matrem solum, vocarunt semen suum, qui in vno lecto cum vxore sua concumbens, agit viri vices, donec moriatur, vt filius eius, tanquam phœnix ab oriente sole, vivus, valens, victorque nascatur. In sene omnia vitia senescunt, sola autem iuvenescit avaritia: sed,

Prodigus est natus, parco de patre creatus.

Tingit enim filius auri imperfecta metalla in infinitum, illis reddens suam virtutem, sicut lucerna, & sicut fulgur penetrans, totam lumine suo perimplendit domum. Reliqua autem metallamant adhuc imperfecta, & fiunt ingemiscientia, quasi Tantalus, & in aquis metallorum stant vsque ad mentum, & aquam vitæ primis quasi labris degustare cupiunt; sed non possunt, sitientia semper, & ingemiscientia in statu, quo prius, nisi peritus Artifex misericordia motus, eorum & capita, & etiam corda penitus sub aquis mergat, cum aquis purget, abluat, & renouet, donec abeant in siccum flumina.

CAP. 9.

Cacochymista, qui in extraneis operantur, nihil agunt; sed philosophi, qui in rebus aptis & propinquis, vsque mundis, & non leprosis operantur, lapidem perficiunt.

IMpii, & ignari Sophistæ, qui ineptè in rebus, à veritate alienis operantur, fingentes, sed non facientes, mysteria hæc non intelligunt. Quapropter

ter in schola Philosophorum non proficientes, nihil perficiunt, sed in acquirendo lapide nummos suos dilapidant, quia Philosophorum *Nihil* non intelligunt. Hi in chartaceis, & receptis suis dicentes, *Recipe, Recipe*, decipiunt, & decipiuntur ipsi. Agit sophista fortassis apparentèr, ita ut videatur res, sed non est; sed Philosophus verus agit enter, & verè, ita ut res ipsa sit, sicut esse videtur. Miselli homines, in tenebris plusquam cymmerijs versantes, *Sisyphus* saxum volunt defatigati, & in abyssum perditionis lapsi, à veritatis via longissimè aberrant. Isti montes pollicètur aureos in sophisticis multiplicationibus, sublimationibus, calcinationibus, & fixationibus suis, sed imposturis suis quàm plurimos fallunt, luxurià interim & poculis diffuentes. Vnde malè audit ars bona, & propter nebulonum fraudes malè audiunt viri boni, quia Sophistæ isti Alchymiam profitentur, non ut naturæ vim, veritatem, & virtutem, nec veram rerum cognitionem consequantur, sed ut divitiarum (scilicet) copià circumfluant, & amicis suis, nescio quæ, qualia, quanta polliceantur, qui Philosophorum nomen vsurpantes, artem hanc sanè divinam, prophanam, et vulgi fabulam propinant deridendam. Et tamen Verbosi isti, et inflati Sophistæ eorum fumum alieno igne multò luculentiorē esse volunt:

*Atque intrare domos ut edant, spernunt alienas,
Esuriunt, sitiunt miseri, sed lauta requirunt,
Ut Cræsus dives quisque est, sed pauper ut Iruus:
Et pro more suo, fercula lauta petit.*

Cum verò aquila in cælestibus, et scarabus in simo versetur, nisi obstat istorum arrogantia, ignorantia, improbitas, et fallacia, cur probi, et sancti viri in summo precio, et honore apud bonos, et sanctos non sint habendi. Vos igitur sancti, et boni viri, qui non ad deum sine deo, nec ad lumen sine lumine acceditis, qui avaritiæ, inscitæ, et fallaciæ nebulis dissipatis, veritatem in luce quæritis, ut divinæ bonitatis radij mentibus vestris illucescant, Empiricos istos, imperitos sophistas fugite, et nolite vnquam rem aliquam naturæ, vel arti disparem sumere. Mihi credite, ultra posse, non est esse: in alienis non est aptitudo, vel potentia ad nostrum esse; neque enim à disparatis vnquam valebit argumentum. Homo, et saxum efficiunt nihil, nisi fortassis Idôlum, quod reverà nihil est. Etenim aliena non introducunt formam, quam sapientes quærunt, informantem: sed qui in extraneis laborant, in rebus à veritate alienis operantur, et agnitis lactibus alligant canem. Itaque reiiciantur aliena; gaudeamus naturâ: Natura enim naturâ gaudet.

Dum similis simili sociatur, pax fit utrisque,

Ni mihi sis, ut ego, non eris alter ego.

Arrigite nunc aures, imò animos ad veritatis cognitionem dirigite, filij artis, vos alloquor, ut accipiat rem aptam, et rei propinquissimam. Sic secundum naturam ad generationem hominis conveniunt vir, et mulier, sicut ad generationem lapidis nostri, forma et materia nostra. Hæc enim in conjunctione

junctione suâ congruâ, benedictione illa fruuntur, sicut cætera creata, *crescite, & multiplicamini.*

Annon benedictus Deus in omnibus operibus suis, etiam tam in metallis, eorumque propagatione per causas secundas, quàm in eorum creatione per causam primam? Causam enim primam solus Deus creavit. Quare prima rerum principia remota sunt, & non in potestate nostra sita, & ob eam causam principia propinqua in causis secundis ex metallis elicimus, in quibus decocta, & ex parte fixa insunt principia, ut ex ijs medicinam, & lapidem in suo esse triangulum, & in qualitate quadrangulum conficiamus nostrum. Volentes enim dare formam perfectam corpori imperfecto, in hoc imitatur natutam, & ex re nata naturantem facimus, accipiendo causam secundam, ut generatio fiat ex proximo, & conveniente, ubi principia naturalia metallorum, fiunt principia magisterij nostri, & principales radices omnium mineralium in terra cum aqua mista, fiunt fundamenta totius artis nostræ. Sola autem forma auri in sulphure suo, & paterno suo semine, reliqua imperfecta corpora informare, & debet, & potest. Quod quidem fit, quum per Artificis industriam aurum efficitur, generationi aptum, cum materia debita.

Balnea cornici profunt, sed non meretrici:

Non meretrix nostrâ, sed cornix munda fit undâ.

Ecce quod prius dixi de viro, & muliere effectum est: solus vir virum non generat, nec sola auri forma

E

vis:

tutem suam potest propagare: Rebis, id est, binares, potest. Forma enim coniuncta cum materia apta, virtutes suas potest propagare, quia duo coniuncta cooperantur, & invicem agunt, & patiuntur, donec filium generant, parentibus longè nobiliores. Atque hæc est lapidis nostri sublimatio, ut altius & nobilius elevetur in statum longè excellentiorem, & ut metalla perficiat imperfecta. Cauendum autem est ne filij artis comedant de filio, cuius mater sit leprosa, vel pater leprosus. Si enim masculus fuerit leprosus, & fœmina leprosa, necesse est ut corpus generetur quoque leprosum. Qualis enim pater, talis filius.

Arbor naturam dat fructibus, atque figuram:

A radice mala nascuntur pessima mala.

Rosar Mali corui malum ouum. Quare iubeo, ut qui corpus mundum creare velint, habeant purum masculum, ab omni sorde repurgatum, ut fœmina, quæ non perdidit menstruum, semen similiter recipiat purum, quia bona arbor bonos profert fructus, & ex pura substantia purum corpus, & ex puris corporibus generatio pura. Cum ergo sola fœmina non generat propter nimiam frigiditatem, & humiditatem; nec solus mas, propter caliditatem, & siccitatem (loquor de duplici natura lapidis, scilicet sulphurea, & mercuriali, agente, & patiente) coniunxerunt philosophi sperma maris cum menstruo fœminæ, & contemperarunt caliditatem cum frigidityte, & siccitatem cum humiditate, ut per reductionem con-

contrariorum, & extremorum in mediam dispositionem, sequeretur inde imprægnatio, & ortus. Hoc autem vnum silentio non prætereamus, quòd

Femina vult iuvenem thalamo, spernitque senilem.
Restituatur ergo, & renovetur senectus solis in iuventutem suam per reductionem in primam materiam, & Iuvenem illum Arcadiæ agilem & fortem in potestate nostra positum habemus.

CAP. 10.

*Docet mutationem metalli leprosi, & imperfecti,
in sanitatem, & perfectionem, & renovationem
hominis impij ad sanctitatem,
& felicitatem suam.*

DESinant dehinc ignari clamare species non mutari, cum nos de transmutatione metallorum et de eorum in primam materiam reductione, loquimur. Nesciunt enim isti, quid sibi velint philosophi in metallorum transmutatione. Nos enim negamus mutari species, invicem differentes speciali formâ, donec vnâ formâ corruptâ, artis, et naturæ beneficio inducatur altera, vbi materia formam appetens prorumpat in actum impulsu causæ efficientis naturalis, et debitis adminiculis ad renovationem in melius. Nam nulla metalla differunt ab auro nisi in immundicie materiæ, aut complexionis inæqualitate. Quapropter transmutare illa, est

E 2

eorum

Lincol.

eorum immundicias abstergere ., et mundificatis substantiam apponere assimilarum solis in virtute, & operatione, quæ (ipsa re) ducit ab inæqualitate. Hæc autem substantia est in sua fortitudine, et de potentia deducitur ad actum, cum sol fuerit in exaltatione sua liber ab omni malorum aspectu. Quare constanter affirmamus individua specierum in metallis transmutari posse in aurum, quia reducendo, & corrumpendo eorum substantialem materiam, eorum forma etiam corrumpi videtur, & bene, & verè permutari, ut inducatur nova forma immediate, scilicet ultima, & à natura ab initio ordinata. Nam forma omnium eorum individuorum, quæ in sua specie unicam, & eandem in potentia acquirunt formam cum auro, facillimè perficitur in aurum, quia ex naturæ ordinatione immaturis succurrunt matura, & imperfectis perfecta, et utraque habent proportionabilem naturam, quam in origine à mercurio traxerunt. Diversæ species animalium, diversas habent formas, sicut homo, & equus: sed diversæ species metallorum, in una, eademque forma convenire possunt, sicut aurum & cuprum, quia specierum metallorum definitio prædicatur de pluribus, numero tantum differentibus, sicut Socrates & Plato differunt (si ita loqui liceat) individuitate, aut sicut tepor differt à fervore, non specie, sed gradu: aut sicut liberalitas distinguitur à munificentia, ubi magis, & minus non variant speciem. Quare aurum (illud nostrum, quod prius in opere argentum fuit)

fuit) auream facillè tribuit naturam, virtutem, & tincturam imperfectis metallis, eorum potentiam ducens in actum. Egrotus homo, homo est; leprosis homo, homo est, sed deficiens in sanitate: Sic & cuprum, quia leprosum deficiens in perfectione, eadem tamen formâ manes leprosum, & sanum, tam in metallis, quàm in hominibus, sive sanis, sive leprosis. Medicus per media naturam iuvantia, virtutem naturalem, deficientem, & morituram exusciat usque ad perfectam sanitatem: sic philosophus chymicus per media metallum impurum purgantia, leprosum corpus sanat, & iuvamine medicinæ naturam moventis, accidentia spoliantis, & formam informantis, formam adhuc imperfectam perficit. Magna est hominum plenitudo, sed solitudo bonorum; & dicam tibi similitudinem, quoniam dabit terra terram multam, unde fiat fictile; parvum autem puluerem, unde fit aurum. Quarè ut hominum, sic etiam magna est metallorum plenitudo, sed solitudo bonorum: regenerantur homines, renovantur metalla, utraque probantur igne, sed non eodem, suo tamen; utraque purgantur aqua, sed non eadem, sua tamen; & utraque meliora fiunt spiritu, sed non eodem, suo tamen. Ignis metalla probans dirigit nos ad purum, & sincerum dei verbum, separans incredulos à credulis, & improbos à bonis: sicut ignis, aurum et argentum purgat à fœcibus. Eloquia domini, pura; sicut argentum purum, igne septies purgatum. Aqua metalla abstergens, refert

E (Ar. Lib. 4. Cap. 80.

Pf. 12.

nos ad aquam abluentem peccata per Christum Iesum dominum nostrum: spiritus auri, et perfecti metalli, meliora reddens imperfecta metalla, dirigit nos ad sanctum dei spiritum, per quam solum meliores, et sanctiores, et. feliciores indies fiunt ij, in quibus habitat sanctissimus ille dei spiritus. *Nihil* est ferè in lapide nostro, quod nos non refert ad verum lapidem angularem, quam reprobaverunt ædificantes, et ob eam causam dicitur, quòd lapis noster aut reperit, aut reddit virum bonum, et sanctum. Natura omnes homines ad sanitatem, et omnia metalla ad perfectionem suam producere contendit. Interea non dicimus quòd species in species mutantur, nec argentietas in aurietatem; sed dicimus quòd individua specierum, corruptioni obnoxia, et ad novam generationem apta, mutantur, & transformantur, quia imperfecta, & corrupta, mutabilia sunt, & transformari possunt: adeoque facilius, quia omnia materialia metallorum principia sunt homogenea: & ipsum aurum *Nihil* aliud est quàm argentum vivum anatizatum, id est, adæquatè digestum. Omnium verò metallorum materia & sperma est mercurius in ventre terræ inspissatus calore sulphureo. ipsum decoquendo, & secundum varietatem sulphuris. Prima autem materia est una & eadem: ipsa tamen differunt sola ratione accidentali & in decoctione maiore, vel minore, temperata, vel intemperata, adurente, vel non adurente. Et sic concorditer asserunt omnes philosophi. Et licet imperfecta

Thes. philo.

imperfecta sint aliqua metalla, vt plumbum, stannum, æs. &c. Ea tamen sunt quasi abortiva, & loci vitio fiunt, non naturæ. Quamvis enim habent formam suam substantialem in specie, in qua sunt, eam tamen habent relatione ad ultimam, & meliorem formam quam desiderant & ad quam ordinantur à natura. Neque enim forma accidentalis obstarè potest, quo minùs optima, & ultima substantialis forma possit induci. Finis coronat opus. Ovum acquirit formam suam, & eadem essentialis est forma, sed imperfecta: perficitur autem in generatione pulli, qui ultimum formæ perfectæ assequutus est terminum. Ovum nostrum habet in se, sicut ovum pulli, & citrinitatem, & albedinem, & suam testam. Citrinum nostrum est in sulphure nostro rubeo non vrente, & albedo nostra in depurato argento vivo, adustionem non habente. Albedo circumdat, & solvit citrinum: citrinitas coagulat album, utraque putrescunt, & in putrefactione coniuncta generant, & excludunt pullum suum, elixir scilicet certum & optimū ad rubrum, quod sui simile potest producere in infinitum, sicut habent gallus & gallina suos pullos infinitos. Etenim alchymia naturam æmulatur, & potest similia producere, & etiam perficere in summam perfectionem metalla, quæ per aliquod accidens vllò modo ad maturitatem, & perfectionem non pervenire. Plumbum, stannum, cuprum, ferrum, in visceribus terræ ad finem, & ultimum suum terminum non pervenerunt, impedita
loci

loci vitio, terræ scilicet densitate à sole remota, & metallorum lepra, quæ medium est interveniens ante perfectionem acquisitam. Vnumquodque autem eorum arte potest reddi perfectum, et tale quid effici, quale natura voluit, non obstante accidente, prius disponente illud in imperfectum. Terrâ interstante inter solem et lunam, fit eclipsis: sic grossæ terræ obstaculo, non luminosa, sed leprosa; non splendida, sed tenebrosa fiunt metalla. Diversa accidentia diversa faciunt metalla, differentia visibili forma, speciali, et (si velitis ut ita dicam) essentiali, sed ratione sola puritatis, & impuritatis fixationis, et corruptionis. Sicut autem sol cælestis calefacit terram, atque eius virtutem imprimit terræ, mediante lunâ, quæ inter reliquos planetas maximè participat de solis lumine: sic crassæ, et tenebræ terræ in metallis imperfectis, sol centralis noster tincturam suam perficit mediante luna nostra, et imprimit metallis prius imperfectis, leprosis, grossis, et tenebrosis, lumen, raritatem, sanitatem, et tincturam perfectissimam.

CAP. II.

Ars, & natura perficiunt lapidem in purissimis eorum partibus, quæ ab igne non consumuntur.

Sive imperfectum, perfectum; sive ipsum perfectum, magis perfectum, et in statum longè meliorem,

rem, & præstantiorem elevare, & sublimare volumus, certiores omnes facio, alchymiaæ artem in his producendis, & perficiendis esse, quasi naturæ obstetricem, manus auxiliatrices naturæ porrigentem, ut cum iusto tempore in opere nostro physico (operâ nostrâ philosophicâ) fœtus in utero matris ad partum venerit, ope obstetricis, (ministerio scilicet artis) natura pariat, & producat per media naturæ consentanea prolem suam. Hoc autem effectiue, & principaliter fit per naturæ impulsivam operationem, sed instrumentaliter, & organicè servitio ministrantis artis. Ars enim parturienti opem fert, ut cum facilitate pariat. Arte etiam humiditas perfecti metalli vinctuosa, & non cremabilis, prius præparata, & perfectâ, potest postea artificis ministerio, omnia corpora, quæ tangit, perficere, maximè autem lunam, in verissimum solare complementum. *Refar.* Nam sol noster, planetarum nobilissimus, & veram habens solis cælestis proprietatem, lumine, calore, & radijs (quæ tria sunt principia naturalia vegetabilium, & vitæ animalis) tincturam dat rubedinis, transformantem omne corpus metallicum; quia aurum, (in quo sol noster fermentum est, totam massam convertens ad suam naturam) animam in se habet coniungentem spiritum cum corpore. Quare naturam sequantur artifices, qui errare non lunt, & diligenter perpendant, quod in rerum natura duo sunt quærenda, quorum vnum est, quæ materia sit, ex qua quæque res efficiatur; alterum, quæ *Cic. de finib.*

F

vis

vis sit, quæ quicquam efficiat. Natura enim vis est, quam non opinio genuit, sed supernaturalis quædam dei potentia rebus indidit. Benedicta semper in deo optimo maximo & à deo fit natura, benedicta lex eius, & benedicta operatio eius in verbis domini, crescite, et multiplicamini; quia de imperfecto producit perfectum, & de semine creaturam, tam animale, quàm vegetabilem, & mineralem in infinitum. Atque sic metallorum fit multiplicatio, sicut vnius grani procreantis grana mille, & vnius arboris ferentis fructus infinitos, vnde etiam postea fiunt arbores, & ramusculi infiniti. In terra quæ nascuntur, in terra crescunt, & à terra augmentationem, & multiplicationem suam consequuntur. Vna autem terra, aliâ est fertilior, & eligibilior, scilicet nostra, quæ nunquam fit sterilis, & infrugifera, si aqua sua cælestis super eam distillet, & in eius profundum penetret.

Ars & natura hæc faciunt: si deficit vna,

Cassa erit alterius, quamvis miranda potestas.

Quapropter, (vt valedicam philosophorū *Nihilo*) (nigræ enim mortuorum tenebræ mihi non placent, nisi quatenus sunt rectissima, & certissima ad vitam via) iubeo, vt sumatur purissima pars eorum, quæ ab igne consumi, destruiue non possunt, vt præliando alterum eorum corrumpat alterum, ab omni sorde prius purgatum, vt melius transmutari possit: Alterum verò ad primam materiam reductum, aptum fiat ad generationem. Hac reductione solvitur corpus.

corpus in spiritum, & spiritus fit corporeus. In solutione autem ista terra fit nigra, vilis, & fetens, ita ut Nihilo nostro nihil putidius videatur.

*Sed natura grani iam dudum saucia curâ,
Vulnus a levis venis, putredine qua moritura:
Nunc caput attollens, expulsis hostibus, illa
Sola sedens, Regina potens, dominatur in aula*

Quapropter clara morituri corporis aqua lavat terram, ut mundificetur & dealbetur; dealbata terra calcinatur in cinerem, utraq; in cinere coniunguntur, quæ prius separata erant; in coniunctione fit conceptio, dominante perfecto corpore, & trahente imperfectum in naturam suam, post conceptionem fit prægnatio, calore, & augmento seminis perfecti corporis in imperfecto, & tandem tempore debito fit ortus lapidis nostri venientis ab igne, & habentis patrem solem, matrem verò lunam. Gravia & levia, mollia & dura, calida & frigida, humida & sicca inter se concordiae pacem à natura ligata & congruè desponsata generant ex ijs substantiam temperatam, quæ perpetuum (quando perficitur) habet effectum, & spiritu suo omnem rem subtilem vincit, & omnem rem solidam penetrat. Quod autem ad nutritionem infantis nostri attinet, donec ad virilem ætatem pervenerit, volo, ut nutrix aliqua mundissima, & purissima paretur, quæ lacte puro, & proprio natum nostrum nutriat, donec ad ætatem veniat perfectam. In eum etenim finem est lapidis nostri nutritio, sublimatio, & exaltatio, ut

F 2

maio rem

maio rem vim, et virtutem obtinere, et possidere possit. Interea animadvertendum est, quòd in procreando infante nostro nobiliora elementa scilicet ignis, et aer, activa sunt; passiva verò, terra, et aqua; quorum qui novit alterationem, novit Philosophorum arcanum. Nam in alteratione elementorum, manifestum corporis fit occultum, et occultum manifestum, altum profundum, et profundum altum. Quare convertite elementa, et quod quæritis, invenietis. Dominatur terra? regnet successivè aer: regnat aer? dominetur aqua: dominatur aqua? regnet ignis: hic enim terrenus, aereus, et aqueus ignis, est calx viva, calx ignea, calx agens, fixa, et figens, ignis subtilians, penetrans, transmutans, resuscitans, vivificans, purificans, illuminans, et consolidans. Nam ignis noster in calce nostra imperfectum corpus subito virtutis suæ vi amplectitur, et in illud, tanquam leo fortis dominium excercet suum, ipsumque dilaniat, dilaniando penetrat, penetrando subtiliat, subtiliando transmutat, transmutando resuscitat, resuscitando vivificat, vivificando purificat, purificando tingit, tingendo illuminat et illuminando consolidat: ita ut corpus prius imperfectum, nunc ad perfectissimum metalli perfectissimi statum natum esse videatur. Quare ut finem nostro *Nihilo* imponamus, et ad *Aliquid* tandem promoveamus, ne nihil omnino egisse videamur, omnes preciosissimæ huius artis filios iterum, atque iterum rogo, ut diligenter, et diu deliberare velint.

lint ante inceptum opus, primò quid sit quod quæ-
runt, tum quo modo quæsitum invenient. A fine
intentionis quærendum principium, et á principio
finis. Qui domum ædificat lapideam, ad structu-
ram talem capit lapides, qui ex ligno ædificat, ad
structuram illam capit ligna; et boni principij plê-
rumque bonus exitus, et fundamenti stabilis firma
domus. Quare,

*Vt tibi felicem reddant exordia finem,
Investigetur res, que tractanda videtur.
Dimidium facti, qui bene capit, habes.*

Aliquid.

ALIQVID.

CAP. I.

*Philosophorum Aliquid ex Nihilo, tanquam
flos ex ariditate, docet ex Christi humili-
tate eius, bonitatem, & gloriam; sed
sine Crissti cognitione omnem phi-
losophia scientiam esse va-
nam, & inutilem.*

Septentrionis caligine, vbi diu post
solis occasum in tenebris versati su-
mus, *Nihil* inuenientes, progredia-
mur hilari vultu ad Orientem, vbi spes
in herba, terram nostram pluviarum
guttulis guttatim irrigantibus: Philosophorum e-
nim *Aliquid*, idq; maximi precij, apparet. Si quis pec-
catis obnoxius lachrymas exprimit, statim dicimus
quod gratiæ divinæ testimonium exhibet, deo duce;
sic divinayis, rebus insita, cum semel per aquæ gut-
tulas in lucem prodit, *Aliquid* philosophorū emer-
gere cogit, & ostendit, naturâ duce. Atque hoc
Aliquid in rebus omnibus est longè præclarissi-
mum. Est enim lux, splendor, & lucerna sub modio
olim posita, at philosophi operâ nunc posita super
can,

candelabrum, vt tota domus reluceat, & vt quod natura perfecit, ope artificis, incrementum, & maiorem perfectionem, & excellentiam recipiat. O vti-
nam liceret mihi artem hanc divinam appellare, quam scio veritatis divinæ humilem, sed veram perdissequam. Perpendite viri sapientes, & veritatis in-
quisitores, quo modo lapis noster ex *Nihilo* post ariditatem, & mortificationem suam, sublatâ penè omni spe, tandem tamen in lucem prodit, exurgens, & exultans. Demonstrat certè meditatio, & investigatio nostri *Nihil*, omnipotentiam & misericordiam dei, & tanquam Mercurialis statua viam indicans, prædicat & demonstrat nobis, iter facientibus à terris ad cælum veram viam, & veram vitam, Christum Iesum dominum nostrum, verum Messiam, crucifixum, mortuum, sed resurgentem, & in cælis triumphantem, saluatorem verum. Annon cæli enarrant gloriam dei, & in terris manifesta sunt opera Omnipotentis? Legite, & sæpius legendo
If. Cap. II. perpendite, (viri boni) vndecimum capitulum Isaie Prophetæ, vbi, inquit Propheta, egredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet. Annon tunc temporis tota Iesse familia, licet priùs a Davide, regia, splendida, & supereminens; nunc autem paupertate, & quasi ignominia laborans, tanquam radix sine trunco, aut truncus sine ramo, aut ramus sine folio, aut folium arescens, imò aridum sine flore? Et tamen de radice illa, quasi mortuâ, & aridâ, egressa est virga, imò virgo, beatissima, scilicet, inter
 virgines

virgines, Maria, ex qua natus est Christus Iesus dominus noster, verus Messias, & salvator credentium, flos, nimirum, ex ariditate, homo sine homine, ser-
tum electorum, corona angelorum, & flos virtu-
tum? Inter Ethnicos, & incredulos hoc à veritate
alienum videtur, sed credenti certum, imò certissimè
factum. Quod etiam alchymia docere, & quasi di-
gito demonstrare videtur in philosophorum *Nihil*,
producente *Aliquid*, imò *Omnia*, quæ ad metallo-
rum sanitatem, & perfectionē pertinere videantur.
Vermis sum, & non homo, cinis, & terra: quare hu-
millimè peto vt ignoscat mihi dominus meus
Christus Iesus, quòd per philosophorum *Nihil*, hu-
militatē; per eorum *Aliquid*, bonitatem; per *Omnia*,
maiestatem, & gloriam domini mei aliquo modo
depingere ausus sim. Solent divini verbi mysteria,
per terrestria, coelestia, per caduca, immortalia; &
per interitura, æterna, aliquādo docere. Sic pia me-
ditatio Ierusalē civitatis in sua captivitate, ad coeles-
tem & liberam in cælis cum liberis suis civitatem
nos ducet. Et elevatus ille æneus serpens, Christum
Iesum crucifigendum prædicat. Quid ni etiam se-
creti philosophorum spiritus notio, nos ad medita-
tionem, & cognitionem Mannæ absconditæ exci-
tet; & ad quærendum fermentum illud conditum,
in multa farina, donec tota fermentaretur, invitet; &
ad inveniendum thesaurum, occultatum in agro,
vt illum emamus, inducat. Si Dionysius Areopagi-
ta homo ethnicus tam procul à Christo passo, ec-
lipsin

Mat. 13.

lipſin ſolis, & tenebrarum craſſitiem intuenſi (vt
 memoriæ proditum eſt) dicere auderet quòd vel
 deus naturæ tunc patiebatur, vel mundi machina
 tunc diſſolvenda erat: Quid ni etiam dicamus, quòd
 ſonus Chriſti, ante, & poſt eius nativitatẽ exivit
 per totum terrarum orbem per antiquiſſimorum
 philoſophorum aliquos, quos voluit Chriſtus ſal-
 vari, quia aliàs ſine fide fieri non potuit, vt placerent
 deo, vel ſalutem conſequerentur. Sed novit deus,
 qui ſunt ſui, & ſolidum illud ſtat fundamentum, No-
 vit deus qui ſunt ſui. Obſignaeulum enim hoc eſt
 certitudinis ſalutis noſtræ in deo per Chriſtum,
 quod quidem in illis certiffimè obſignatur, & impri-
 mitur, qui credentes diſcedunt ab iniquitate, electi-
 onem ſuam ſibi met ipsis certam faciẽtes. Non
 poſſum non obiter agere Episcopum prædicantem
 Chriſtum Ieſum in tractatu meo philoſophico, &
 credo quòd in ſanguinolentiſſimis crudeliſſimorum
 Imperatorum temporibus primitivę eccleſiæ chriſ-
 tiani philoſophi poterant abſque periculo, aut ty-
 rannorum metu Chriſtum verum Meſſiam figura-
 tivo, & ænigmatico lapidis noſtri ſermone in collo-
 quijs ſuis, & per literas profiteri, præſertim in ijs,
 quæ ad Chriſti officium ſacerdotale, & regale per-
 tinent. Et magis huic opinioni faveo, quia divus
Iohannes Euangelista ab *Avicenna* libro de anima,
 diſtione prima, ad finem capitis ſeptimi, & à *Vin-*
centio in ſpeculo naturali (vti aſſerit *Robertus Vallem-*
ſus de veritate, & antiquitate artis chymicæ) inter
 Chriſti.

anos qui artem chymicam exercuerunt, enume-
ratur. Et licet cum *Avicenna* sententia aliorum
opinio pugnare videatur, tamen christianorum
philosophorum assensus à veritate non dissentit,
qui docent, & dicunt lapidem philosophorum typi-
cè demonstrare, & prædicare lapidem illum angu-
larem Iesum Christum, veram ecclesiæ suæ petram,
veram salutis & uitæ æternæ portam, verissimam, &
solam peccatorum nostrorum purgationem. Nec
est in aliquo alio salus, nec fundamentum aliud po-
test quisquam ponere, præter id, quod positum est,
quod est Christus Iesus, lapis angularis summus: su-
per quam petram ædificata est ecclesia Christi, &
portæ inferni non prævalebunt adversus eam. Cuius
rei consideratio calcar addidit meditationi Riplei
Angli, dicentis, philosophorum lapidem ex purissi-
mis compositum, ut ignobilia metalla liberentur
a spurcitie sua originali, prædicare nobis Christum
Iesum lapidem illum angularem purissimam virgine
natum pro nostra redemptione; & nostrum solem
radios sui luminis pro tempore relinquentem, &
abscondentem gloriam sub alis lunæ, quam postea
splendore suo fulgere facit, prædicare nobis Christi
splendorem inenarrabilem, scilicet, deitatem su-
am absconditam à visu nostro, quando naturam
nostram suscepit, ut eam gloriosam, sicut ipse
gloriosissimus est, faceret, & renovationem, siue re-
surrectionem lapidis nostri apparentis in claritate
orientali incomparabili post mortem, sepulturam,

& densissimas suas tenebras, prædicare nobis Christum lapidem illum summum angularem, passum, mortuum, sepultum, descendente ad inferos, sed resurgente propriâ, & maximâ suâ virtute, & indurum immortalitate, & gloriâ. Denique solem nostrum factum lapidem nostrum, abeuntem in suam gloriam, ita ut infirmos homines omnes iuvare, & leprosa metalla omnia sanare possit; prædicare nobis Christum solam salutis humanæ petram, à terris ad cælos ascendentem, ut ibidem nobis credentibus locum præparet, ut cum ipso lucentes efficiamur clariùs quàm ipse sol. Si enim tanta divinorum mysteriorum virtus sit in arido, quid in viridissi in lapide nostro, quid in lapide Christo? si in verbis philosophorum, quid in sermone Christi, et Apostolorum? Vellem libenter bonis avibus ad philosophorum. *Aliquid* describendum celeriter, imò citissimè advolare, sed aliquid divini animum meum intensè acuentis, à celeri meo cursu me adhuc detinuit. Quapropter à bonis, & sapientibus viris veniam peto, qui revocâim mentem meam à sensibus, & cogitationem meam à rebus corruptentibus, ut cum sollicitudine inquirere possem Christum lesurum Dominum meum, quem animus meus amat, quia in eo, & per eum animus meus animatur. Itaque à proposito philosophico paululùm deflectens, sed omnino non devians, ingenuè fateor omnes philosophos, quamvis doctissimos, sine vera Christi cognitione, fuisse tantum, quasi noctilucas
ni;

nitentes, & splendentes in tenebrosissimo noctis tempore, quæ cum manè sol oritur, obscuræ factæ sunt & splendorem suum veluti fictitiu exuunt.

Sit nescire tibi, sine Christo plurima scire:

Si Christum benè scis, satis est si cetera nescis.

Philosophi, licet doctissimi, sine cognitione, & agnitione Christi, & sine vera in Christum fide erant, sunt, & erunt, tanquam Scribæ, & Pharisei, quibus dictum est *Amen, Amen*, habent mercedem suam, mercedem, scilicet, apud homines, non apud deum, mercedem humanæ rationis, & intelligentiæ, humanæ cognitionis, & doctrinæ, humanæ denique gloriæ, et applausus populi. Philosophi sine Christo, putantes se aliquid scire, non sciunt, quemadmodum oportuit eos scire; sed philosophi verè Christiani reverà sciunt, quatenus datum est ijs scire mytheria, donec post hanc vitam, perfectè sciant, sicut sciuntur ipsi. Philosophus sine Christo multa, quoad naturam, et rationem scripsit, in scriptis tamen, et in dictis suis quamplurimis,

Futilis ille fuit, persuasus a turgidis arte:

Philosophus autem Christianus

Scit præter Christum, plurima, scit que nihil.

Animalis homo non percipit ea, quæ sunt Christi &

Iste quidem nihil est, aliquid quæ se putat esse:

Sed homo verè Christianus sapit Christum, &

Est aliquid, quoniam, se putat esse nihil.

CAR.

G. 3.

CAP2..

Sapientia divina naturali anteponenda, naturalis humana, humana demoniaca; demoniaca etiam sapientia conatur humanam, humana naturalem, naturalis divinam destruere.

Cardan.

Intelligamus itaque sapientiam, & cognitionem, aliam esse divinam, aliam naturalem, aliam humanā, atque aliam dæmoniacam. Divina illa in naturali dominatur cum gratia ad animæ salutem; naturalis verò inservit divinæ cum obedientia ad futuram gloriam. Novit sapientia divina, quomodo naturalem instruat fæliciter: novit sapientia naturalis, quòd omne bonum, & perfectum donum est de cælo desupèr. Dæmoniacæ autem sapientia dominatur in humanis cum invidia ad animæ perditionem; humana etiam sapientia inservit diabolicæ cum vili servitute ad futuram damnationem. Novit sapientia diabolica, quomodo humanam seducat infæliciter: novit sapientia humana, quomodo alios fallat, sicut ipsa fallitur diabolicè. Quare palam est ira dei à cælo adversus omnem impietatem, & iniustitiam hominum, qui veritatem iniuste detinent, quoniam quod de deo cognosci potest, manifestum est in ipsis. Deus enim eis manifestum fecit; ipsius enim invisibilia, dum ex rebus cognitiss intelliguntur, ex creatione mundi perspiciuntur, æterna

Rom, I. v. 18.

19.

20.

æterna, videlicet, eius tum potentia, tum divinitas in hunc finē ut sint ipsi inexcusabiles, propterea quod quum Deum cognoverunt, tamen ut Deum non glorificaverunt, sed vani facti sunt in ratiocinationibus suis, & obtenebratū est desipiens cor eorum, *Vers. 21. 22.* quum se profiterentur esse sapientes, stulti facti sunt. Perpendamus paululū, nec *Aliquid* hoc magnum in divinis præcreamus, priusquā naturale philosophorum *Aliquid* depingamus. Nam voluit deus ut omnes homines ad veritatis cognitionem pervenirent, & animarum suarum consequerentur salutem. Sed Diabolus primos fallens parentes, & nos quotidie fallit, dicens, eritis sicut dii. Sic sapientia diabolica humanā instruit, humana à diabolo edocta naturalem destruit, destructa naturalis, divinā in oblivionem demergit, imò odio prosequitur. Quāobrem tales tradit Deus cupiditatibus cordium ipsorum *Vers. 24.* ad impuritatem, & ad mutationem veritatis in mendacium. Sed sapientia divina præbet illustre, & perspicuum speculum naturæ eternæ omnipotentis dei in naturalibus, & in rebus creatis, ita ut naturalis sapientia à deo suffulta, in humanā, à deo alienā non coincidit, nec à vero dei cultu, aut à principijs divinis ad absurdissima diaboli commenta humanā sapientiā sustentata, deficit. Igniculi virtutis, & divinæ lucis, Deo duce, solent in ignem ardentem, & zeli flammam per fidem in Christum prorumpere. Sed duce diabolo, relictī in nobis igniculi penitus extinguuntur, & per diabolū decepti homines,

nes, Deum fortassis agnoscunt in Dei operibus; sed omninò Deum negant in ipsorum operibus. Quare non conemur per dæmoniacam sapientiam, humanam attingere, nec per humanam naturalem obtrahere, nec omninò per naturalem divinam consequi. Præclarum & insigne dei donum est divina sapientia, sed qui cum Magis non venit ex oriente adoratum Christum, is stultescit cum plebe, cum Iudeis, cum insipientibus & cum infidelibus. Sapere autem iudicetur qui Magiam divinitus haustam habet & profitetur. Laudo occultam illam Naturæ sapientiam quæ est donum dei. Si cum illa humanam sapientiam conferamus, nihil præter meram stultitiam inveniemus. Illam autem Magiam siue Sapientiam quam Dæmoniacam vocamus, illicitam, superstitiosam, ab ecclesia Christiana veraque Religione prohibitam, & nullibi locorum tolerandam damnamus. Talis sapientia siue Magia est Nigromantia quæ nefanda est ars & penitus explodenda. Qua diaboli maligniq; spiritus astutè se cogifingentes hominibus vtrò famulantur, sed in eorum perniciè & non aliter. Noctipotissimùm destinata est hæc magia, quia lucē fugiunt maligni spiritus, umbrarumq; sunt ministri ac tenebrarum. Sed festinanter hinc fugiamus & descendamus per gradus certos à Deo ad naturam, & ascendamus à natura ad Deum per scalam *Iacobi*, ut humanam sapientiam prorsus à Deo alienam rejicere, & Dæmoniacam evitare semper possimus. Eant, eant sanè ij soli ad
Astaroth,

Astaroth, qui deum in Israel non habent. At verò
Emicat ex ipsis divina potentia rebus,

Et leviss est cespes qui prebet esse deum.

Floribus e medys spirat divina potestas,

Qua pascente leviss pabula passer habet. Quapropter

Ter felix, qui sancta sapit bene facta Ichoue,

Ter felix natura sagax, si sancta sequatur:

Sed

Infelix hominum, quæ sit sapientia fallax,

Infelix, Satana qui non vitaverit artes.

Sophistas non curo insipientes, qui se ipsos omnium
 sapientissimos profitentur quorum recepta plerum-
 què omnia sunt in fraudem composita, sicut ab hæ-
 reticis inventa, ut eorum nequitij & fallacijs eti-
 am boni viri à recta veritatis via deflectere cogan-
 tur. Isti prædicant se Omnia scire & intelligere, nihil
 Sapientiæ eos latere, cum nihil præter astum
 fastumq; spirent illorum verba. Quorum si negemus
 principia, debile istorum ædificium, lubrico & ru-
 enti fundamento innitens, corrui. Interea So-
 phistarum & cacochymistarum dolus, & artis auri-
 feræ abusus, ipsi Alchymix arti non infert vitupe-
 rium, nec tollit eius substantiam, ut in confessione
 sua Henricus Kunrath rectè asserit, aliàs, inquiens,
 verbum etiam dei propter hæreticorum abusum iam
 diu quoq; factum esset hæreticū. An probet libera-
 les artes propter Artificū abusum damnatæ? An Iu-
 ris prudentia propter Rabulas? An Medicina prop-
 ter veneficos? An Theologia propter schismaticos?

*Arson de Iure
 Alchymia*

Separentur potius paleæ à granis in area, mali pis-
 ces

H

ces à bonis in fagina, & adulterini nummi à probis in Republica. Impostores, falsarii, sophistæ & nebulones damnandi sunt, sed non philosophi veri in quorum scriptis quærenda veritas, magna, & prævalens; etiam magnatum mandato conspurcata & damnata, prævalens; infidelium voluntate, & potestate conculcata, prævalens; hæreticorum abusu, & sophistarum iniurijs oppressa, prævalens; etiam in cineribus abscondita, & in terris quasi mortua, præter spem tamen semper prævalens. Quapropter rei veritati sedulo, & semper incumbendum, ne seducti vanis opinionum erroribus, ad finem, quem quærimus, nunquam perveniamus. *Omnia* autem consequemur, si per *Aliquid* progrediamur.

CAP. 3.

Nostrum Aliquid est aqua à terra extracta, & in terram remissa, ut fertilem reddat eam.

Nostrum *Aliquid*, de quo nunc fit sermo, est instar fili Ariadnes, quod ex abyssi labyrintho nos veluti manuducet. Hoc filum ex tenuitate aeris compactum est, tenue, & quasi impalpabile, à summitate recti meniorum decurrens ad ostiū vnde prius exierat, iterum rediens. Ascendit enim fumus subtilissimus qui circumvolando convertitur in aquam limpidam, Atque hoc modo ventus dicitur portare lapidem in ventre suo. Hic enim

enim ventus aereus est, imo ipse aer, qui per exhalationem humidam in vapore circumfertur, donec in elementum aquæ transmutetur, quæ, per descensum, aridam, & inanem terram: ita reddit fertilem, ut flores tam aureos, quàm argenteos mirum in modum possit proferre.

Quid prohibetis aqua & vobis communis aquarum est.
Videre itaque viri sapientes, quomodo Alchymia in omni ferè suo statu rerum divinarum agit pedisequam. Etenim quidni confidenter dicam, operatione, & effectu humiditatis aquæ nostræ, doceri nos, olim placuisse, & adhuc placere sapientissimo, et potentissimo rerum conditori, ut spiritus domini incubaret aquis, ut per eum in eius benedictione omnia creata multiplicationem suæ speciei propagarent. Solus autem humidus halitus in opere philosophico ad conficiendum lapidem non valet, nec in ipsa natura ad procreandum *Aliquid* valet, nisi materiã aptam inveniat, et propinquam, quam philosophi terram vocarunt, eamquæ siccam, aridam, et infrugiferam sine aqua sua. Humido autem cum sicco, et sicco cum humido aptè, et naturaliter coniuncto, materia, et forma, aqua, et terra, cooperari possunt in augmentationem per putrefactionem corporis, & spiritus in calido & humido. Aliter ipsa materia per se, aridum, & sterile corpus manet, & *Aliquid* non potest constituere, quia nihil potest sine humore suo, & aqua mercuriali sua, in qua lapis. Quapropter in opere philosophico pro

conficiendo lapide eleuetur vaporosa exhalatio supra terram, vt ad terram suam rediens, & cum terra sua cooperans, atque agens in patientem terram suam reddat fertilem, & fructiferam. Nam teste

Morien. Morieno, tota operatio nostra nihil aliud est, quam extractio aquæ à terra, & huius aquæ super terram remissio. Itaque aer (de quo prius diximus) ambiens, & circumvolans transit in aquam, quæ vniuscuiusque etiam tenuis guttulæ vicissitudine, corpus inferius mortuum penetrat, & illud vigere, vivere, & vegetare facit, ita vt ex terra mortua, & auro mortuo vtrum reddat. Atque hic aer, sive ventus, portans lapidem in ventre suo, testis est venti, sive auræ

Orreb. tranquillæ tempore Eliæ, in qua dominus: & lapis non in spiritu forti destruyente lapidem, prædicat dominum non in spiritu forti subvertente petras: & lapis, quem quærimus in tranquillitate, prædicat dominum non in igne devorante: sed aer, & tranquilla, & amica venti nostri aura, lapidem & thesaurum in se gestans, prædicat nobis tenuem, & quietum auræ sibilum, in quo dominus. Certe aer, & ventus illè planè cælestis continet in se aquam benedictam, à qua stillæ quædam emanant, & in illis stillis ros est coeli madefaciens terram, & thesaurus, prius absconditus, palam conspiciendus, gestans claves veras ad omnes divitias. Illarum enim ope aperitur porta prius firmiter clausa, vbi preciosissima inclusa erant, & incarcerata. Difficilia, quæ pulchra, & preciosa quæque plerumque sunt abscondita, est lapis

Est lapis occultus, & in imo fonte sepultus.
Sed in cavea minùs benè canit luscinià. Quare libertas perdulce bonum.

*Quàm bene sint clausæ cavea Pandione nata,
N ititur in silvas quaque redire suas.*

Annon adhuc philosophorum *Aliquid* detectum, planè plenèq; conspicitur? An adhuc eorum absconditum sapientiæ filijs ignotum? Legantur sæpius philosophorum libri, et recta intelligentia, et iudicio perpendantur præcedentia, et subsequenta scripta mea, fatebitur præculdubiò assiduus, et in intelligens lector, me speculum veritatis mysticè nudum, clarum, & perspicuum proposuisse, & tenebrarum caligines omnes dispulisse. Etenim doceo, ut inclusus spiritus libertatem consequatur, vel saltem liber obambulans turrim circumvolet, in qua incarceratus est, ut liber factus miræ efficiat. Nec mirum, quia spiritus liberatus, liberè & libenter operatur: detentus autem, & incarceratus, omnino nihil, vel ad rerum propagationem, vel ad aliorum salutem, vel ad dei gloriam. Annon dei creatoris gloria per rerum propagationem? Annon propagatio per salutem? Annon salus per libertatem? Annon libertas per spiritum? Quicquid liber spiritus liberat, verè est liberum.

Libertas anima cibus est, & vera voluptas,

Qua qui dives erit, ditior esse nequit.

Loquor de libertate pinguis & nobilis, sed penè invtilis servi, donec mercurialis, spermaticus, & tenuis eius spiritus liber factus veram verarum di-

H 3,

vitiarum.

vitiarum pinguedinem, & oleoginitatem pariat. Quapropter sit spiritus liber, & quod quæritis, invenietis. Si aurum, in spiritu auri, si argentum, in spiritu argenti. Placuit enim primo, & summo rerum creatori, ut vnaqueq; forma formam suam propagaret in semine suo. Hinc natura, & naturans, & naturata. Naturam autem naturatam, quæ secunda est rerum causa, excitare debemus, ut ulterius promoveatur, & ut ea etiam quodam modo, naturans vocetur, & naturatum aliquid ab ea expectemus in infinitum. Vnumquodque enim naturatum, etiam est naturans. Dei benedictione, artificis opera, & seminis virtute. Hinc *Nihil* nostrum, non adhuc in rerum conspiciendarum natura existens, *Aliquid* producit, & *Aliquid Omnia*. Reductione autem *Omnia ad Nihilum* iterum tendunt, ut *Nihil* ad *Aliquid* iterum promoveatur, & *Aliquid* vicissim ad *Omnia*. Vnde in circulo *Omnia*.

Qui non curaret, plusquam natura rogaret,

Dives sic esset, quia res sibi nulla deesset.

Fernel. lib. 2.
Cap. 18.

Huius rei rationē reddit doctissimus ille Fernelius lib. 2. de abditis rerum causis: Nihil, inquit, est in vlla naturæ parte, quod non in se generis sui semen contineat, sed vix potest arte prolici; ex solo autem auro potest. Cum enim maxima vis seminis in oleo quodam inhærescat, id, quod in cæteris inflammari cremariquæ solet igne, in auro non potest: qua ex causa nullius ignis ardore torreretur, absumi potest, sed omnis artis vim tolerat. Oleum certe
iu.

incombustibile hoc est, & sal fusibils, quæ qui habet (inquit Raymundus) laudaret deum, quia postea oleum tingit, quod aqua prius abluit.

CAP. 4.

Aqua nostra spiritus est igneus, Aliquid nostrum, (semen, scilicet, suum) in se portans ad generationem sui similis, si in prima missione plus aquæ, quàm par est, non abundet.

VOs vero qui non adhuc intellectu comprehenditis, quæ auri conducunt generationi, scitote, quod ex ipso auro frugiferum semen, purum, et sincerum potest elici, in quo occulta, & summa vis inest. Et licet difficilis videatur extrahendi via, extrahi tamen potest. Negari enim non potest, metalla, quæ frigore, & siccitate concreverunt, humore, & calore solvi posse, ita ut

Undique per montes currunt in flumina fontes.

Contrariorum enim contraria est ratio. Quamobrem igne, & aqua opus est, scilicet, azoc, & igne, ut semina, & spiritus incarcerati metallorum, contraria, et crassiore materia fortiter detenti, secerantur, qui si ritè secernantur à terra sua (teste *Marsilio Ficino*) ex seminaria virtute sibi simile generare possunt, quando materiæ adhibentur eiusdem generis. Quapropter cum philosophi invenissent metallica corpora penes decoctionem maiorem, aut mino-

*In. Auth. de.
Art. Chym.*

minorem discrepasse, omniumque metallorum mercurium primam fuisse originem, excogitarunt extrahere metallicum auri, & aurum ipsum ad primam materiam reducere, ut inducerent eius lucem, & nitorem imperfectis metallis: Et cum reductio talis, facilis & possibilis sit, conclusum est à philosophis, transmutationem quoque in metallis facilem, & possibilem esse. Atque hinc Physici aurum efficiunt philosophorum virtute cælesti planetæ variabilis, & conversui. Iniquissimum certè (me iudice) esset, sola metalla, naturæ & seminis beneficio privari, ut ad generationem sui similis promoveri non possint, sicut cætera creata. Novercā esset natura si tyrannidem talem excerceret in metalla sola, eaque incarcerata, & sterilia semper detineret. Sed benedictus semper dominus, à quo metalla creatione profluunt, in quo dominio præsunt, ad quem conservatione, & propagatione respiciunt. Ars autem promovet eorum naturam, et perficit naturæ opera, nè in metallis sine suo frustretur natura. Annon in metallis, præsertim in auro, innatus est ignis, qui virtutem vires in se portat paulatim per gradus excitandam, et in altum elevandam vi ignis elementaris, ut ignis ille cælestis circumvolans & iterum in corpus suum rediens, idem corpus prius corruptioni, et alterationi subiectum, purificet, sublimet, & mutet de natura corruptibili (in qua *Nihil*) in naturam incorruptibilem, in qua *Aliquid*, imò *Omnia*, virtute certè divinat

- vina? Omnis enim vita à semper vivo emanat, in cuius dextra, vitæ, & dierum longitudo, in sinistra verò, divitiæ et gloria. Itaque commisceamus aquam terræ ut melius permisceantur, & ut summa fixi per aquam, in aquam dissoluti, aqua cum aqua coniungatur, exiccetur, & coaguletur: facillè enim resolvitur in aquam, quod aliquando fuit aqua, ut patet in glacie, & nive; & in tali coniunctione per dissolutionem, & coagulationem facta, fixum fit volatile, & volatile fixum, & terra, & aqua maiorem, & meliorem, quam prius, acquirunt virtutem, quam inuestigant, imò inveniunt sapientes. Aqua enim dicitur, quasi à qua Omnia, quæ (authore Pindaro) elementum optimum nuncupatur. In hac secreta coniunctione, rerum vicissitudine fixi cum volatili, & volatilis cum fixo, conspirare videntur elementa, ut ad creandum lapidem invicem mutantur. Atque hoc vult natura, ut neque prædominans siccitas, aridum faciat lapidem, neque nimia humiditas hydropicum. Terra cibus est restaurans spiritus, nimia humiditate submersos: aqua potus est, restituens corpus, siccitate nimia perdurum. Quare non laboraret corpus nostrum physicum inæquali temperamento. Iusta proportionem ligata manent, & rectè inter se omnia ad lapidis generationem, & salutem, qualitatum mistione disposita emergunt in lapidis physici certissimam constitutionem.

*Infima supremis proportio dupla ligavit,
Et tali tales capiuntur flumine pisces.*

I

Cavete

Cavete autem filij sapientum, nè plus aquę, quàm par est, abundet in mistione, tunc enim sequitur inundatio, vbi Icarı vestri plumę liquefiunt, & immerguntur fluctibus. Icarus poetarum, sulphur est Chymistarum: Dædalus pater Icarı filium in mari submersum, & mortuum, tandem inventum sepelivit in arena, (scilicet aurea) sed non ad resurrectionem, ad ruinam potius, & destructionem.

Dum petit infirmis nimium sublimia pennis

Icarus, Icarıas nomine fecit aquas.

Quapropter si plantę vestrę nocturno rore singuttatim, & veluti gradatim irrigatę, & non penitus submersę, citius, & melius diurno tempore crescent interni medio ignis, in arborem magnam, & frugiferam. Nam ramus auri intra opacam arborem absconditus indies crescit, & sol philosophorum oculus in vallibus, & ymbris, splendens exaltatur ad summitatem montis, donec omnis oblucra terra imbrium frequente & crebra distillatione fertilis fiat. Sic enim sita est in sapientum potestate omnis huius mundi gloria.

CAP.

CAP. 3.

Ex aquarum guttulis, philosophi aliquid aliud, præter philosophorum Aliquid didicerunt, lachrymas, scilicet, profundere pro peccatis, & per lachrymas invenerunt gratiam, sicut per eorum aquam, virtutem seminariam ex perfectissimo metallo pullulantem.

SI quærat (rebus sic stantibus) cur philosophi velut ignoti, & ignobiles delitescunt, huius mundi gloriam non appetentes? facilis est responsio: apud illos nihil haberi pulchrius, nihil iucundius quam ut, honores, & divitias in eorum voluntate, & potestate positas, tanquam fortunæ ludibria, contemnant, thesaurum boni animi stabilem, & munitum custodiant, & cœlestes opes, nunquam perituras consequantur. Nōrunt, quòd plerumque non fit, ut quis externis his, & æternis illis fruatur, & in utroque sæculo appareat gloriosus, & a delitijs transeat ad delitias. Non enim per deliciarum, & divitiarum viam itur ad astra: non à felicitate Sæcli ad foelicitatem Cœli. Quare virtus, & pietas, omni auro, & nobilitate sunt nobiliores.

Oreb.

Ier.

Nobilitat virtus hominem, virtute remota

Migrat in exilium nobilitatis honos.

Cum Apostolo utuntur mundo, tanquam non utentes eo. Habent uxores, ut non habentes eas, in

I 2

prosperis

I Cor. T.

Ostre.

prosperis gaudent, ut non gaudentes, in adversis
sient, ut non flentes. Omnia obtinent, & nihil ha-
bent, videntur pauperes, & alios ditare possunt, per
gloriam, & ignominiam, per convitia, & laudes, ut
seductores habentur, & tamen veraces sunt. Et ob
eam rem dicuntur illi nunquam minus soli, quam
cum soli. Versantur enim cum æterno naturæ pa-
rente, & cum illo vitam suam contemplativam, &
activam sine molestia, vel tædio transigunt, certa
spe semper parati à terrenis ad cœlestem omni-
potentis dei civitatem hinc migrare, ut ad immortali-
tatem rectâ viâ avolare possint.

Ergo cœlestes thesauros condere querunt,

Quos nequeunt sortes, & iniqui tollere fures.

Et bene se dicant, quia semper noxia vitant,

Interea philosophi moderni peccatis involuti cum
cæteris hominibus, sed edocti plus quam cæteri
homines, discunt per aquarum suarum guttulas,
lachrymas doloris, et penitentiae indies profundere,
ut eorum peccata, tam cogitationis, et actionis,
quàm originis, sanguine Christi Iesu abluantur, et
penitus abstergantur. Etenim christiani philoso-
phi minime dubitantes Christum Iesum Domi-
num nostrum humani generis redemptorem, fon-
tem pietatis, et salutis humanæ non abstinuisse à
lachrymis, sed flevisse, ut cæteri sient infantes in
ipsa nativitate, propter hominis ingressum cum
miseria, super civitatem Ierusalem, propter hominis
progressum cum vanitate, super Lazarum propter
hominis

hominis exitum cum pœna, super Iudam propter hominis damnati reprobationem, quia æterna, et in passione cum magno clamore propter electorum salutem, statuerunt illico ipsum lachrymarum fontem flendo exhaurire, ne animarum suarum subversionem plangerent inter duræ cervicis reprobos. Quare eorum vnaquæq; lachrymarum stilla, splendida in coelis stella per Christū Iesum verum piorum solem illuminata, dici debet, sicut vnaquæque stilla eorum Icarī, etiam stella, accipiens lumen ab eorum sole dici potest. Atquē hæc stilla, siue stella in philosophorum coelo circumfertur, donec, sicut ut coelum novum, nova etiam, perspicua, et chrySTALLINA fiat terra. In azoc, et igne hæc efficiuntur. In his enim forma et materia, sol, et luna, sulphur, et mercurius. Quare dicuntur sol, et luna philosophorum nasci inter duos sulphureos, et mercuriales montes, in quibus duo delitescunt leones, ut ex ipsis postea lupis leoninos semper procreare possint omnes suos sætus. De sulphure autem communi, vel communi mercurio in opere nostro physico, non curant philosophi, quia ista in nostri auri, vel argenti nostri fodinis non inveniuntur. Neq; enim in conficiendo lapide argentiifero, vel aurifero istis utimur, sed ea prorsus rejicimus, et inutilia tanquam extranea censemus. Et tamen inficias non imus etiam communem illum mercurium aptum, et idoneum, sulphur etiam commune, aliquando necessarium ad præparandum, sed non ad componendum.

nec ad perficiendum lapidem. Lapis enim noster ad seipsum perficiendum portat in ventre & vasculo suæ generationis (sicut prius sæpissime diximus) semen suum, ne aliud quicquam quærît ad perfectionem suam, sed in se, & in forma sua (*Bernardo Trevis. dicta*) formata, & homogenea, habet semen prolificum, seminariam scilicet virtutem suam, quæ quidem ex perfectissimo metallo potest elici, si peritus velit artifex. Est enim aqua nostra omnium metallorum sperma, & omnia metalla resolvuntur in ipsam, & in ea inest virtus hæc seminaria, in se continens corporis mineralis vegetabile, pullulans, florescens, germinans, & agens in suum proprium passivum, sicut semen in suam terram seminatum. Honorata est hæc aqua fixa, quæ manifestat tincturam suam in projectione, & coniuncta cum spermate mercurij, eadem fit aqua sine divisione vna. Et in hac coniunctione solis, & mercurij in essentijs suis interioribus, philosophorum constituitur lapis, tincturam habens infinitam, ab igne solis acquirens colorem sanguine rubicundiorum. Quapropter Raymundus operum suorum bonitatem, & virtutem posuit in sale suo vegetabili, in mercurio scilicet sapientum, in aqua vitæ, in sanguine menstruali. Sanguis enim hic emissus è corpore suo, superius ascendit, descenditque super illud, quod inferius remanet, quousque totum figatur, & sulphur inferius fixum naturaliter congelat suum mercurium per frequentem sublimationem. Omne enim

enim siccum appetit suum humidum, & omnis terra
bibit suam aquam, donec absorbeat in siccitatem.

Claudite iam rivus pueri, sat prata biberunt.

In principio ex aqua creata sunt omnia, atque hanc
aquam deus divisit, vni aquæ parti præcepit in ari-
ditatem, atque hanc terram vocavit; alteri, ut mane-
ret, sicut prius sine conversione, aqua, ad humectan-
dam, & irrigandam terram, aliàs inanem & infru-
giferam sine aqua sua, sed multum ferentē fructum,
pluvijs humectantibus eam. Bonus, & verus phi-
losophus, præpotentis Dei humilis servus in aqua,
& terra sua enarrat gloriam Dei sui, dividendo a-
quam à terra, & terram ab aqua, ut guttulæ aquæ
sue desuper cadentes, paulatim penetrant terram
suam, abluant, mundificent, & (ut fructum proferre
possit) nutriant eam, lacte scilicet virginis, succo lu-
naræ, aceto acerrimo, aqua vitæ, & auro potabili.
Cogitet, & contendat filius artis, quo modo de hac
aqua satis bibat cinis siccus, & terra valde sitiens,
ille erit indagator naturæ vincentis, & preciosissimæ
perfectiōis.

Manè petat montes, post prandia flumina, fontes.
Intelligat, quòd,

Gutta cavat lapidem, non vi, sed sæpe cadendo.

Et qui capit verbum hoc,

Est sanè sapiens, non vi, sed sæpe probando.

Gutta enim menstrualis solvit corpus, terit, terit,
terit, & terendo calcinat, & calcinando reducit ad
naturam spiritus, donec corpus foliatum vocetur.

Qua-

Esferens.

Quapropter dicimus duplicem esse philosophorum aquam, communem, & acquisitam: illa, lapidem facit volatilem, ista, fixum. Atque ista aqua verè mineralis, imò verè cœlestis dici potest. Produci-
 tur enim ab ipsa radice solis nostri, & virtute sua au-
 rum nutrit in melius, sicut granum nutritur, medi-
 ante radice. Nolite nunc sophistæ diutius, multumq;
 cum violento ignis fervore laborare, in mortifican-
 do, sublimando, præcipitando, & figendo argentum
 viuum vestrum. Nos generationes & procreatio-
 nes rerum naturalium, novimus habere solum fieri
 per calorem temperatissimum, & æqualem, & non
 supra excedentem. Proinde oleum certè, & ope-
 ram perditis, nisi in operibus vestris lachrymas ab
 Adamo nostro, & vxore eius candida emissas vide-
 ritis, & absterferitis. Nihil enim mercurium vestrum
 sistit, nisi quod ab eo, & eius compare produci-
 tur. Natura naturâ gaudet, & mercurio vestro gaudet
 mercurius noster, qui apud philosophos quinta es-
 sentia, & aqua vitæ dicitur, componens totum la-
 pidem, & fixum reddens, secundum fermentum si-
 bi adiunctum. Dixerunt ergo philosophi, quòd to-
 tum magisterium nostrum sit cum aqua nostra, &
 de ea, & ex ea sunt omnia necessaria: vbi autem sunt
Omnia, *Aliquid* non deest, atq; hoc *Aliquid* est rei
 cuiuslibet secretum, & vita, aqua, scilicet, quæ solvit
 corpus in spiritum, & de mortuo facit vivum. Qui
 intelligit, & sapit, cum omni mentis intentione de-
 um precetur, vt in terris obscuratam manifestam
 videar

Theo. Phil.

videat eius gloriam, & sedulò tunc sine tædio labor-
ret vt cum aqua nostra calcinet corpora, transfor-
met, denigret, dealbet, & rubificet ea, quia aqua nos-
tra calcinando solvit, solvendo transformat, trans-
formando denigrat, penetrando abluit, abluendo
dealbat, & tingendo rubificat corpus, & mortuum
vivificat in vitam.

*Frustra conatur, cui non deus auxiliatur,
Proficit absq, deo nullus in orbe labor.*

CAP. 6.

*Philosophorum Aliquid in eorum aqua licet
contemplari, tanquam in speculo. & in
hac aqua latet eorum secretum,
ignis scilicet vivus mortua
corpora vivificans.*

SECRETUM autem, & vita cuiuslibet rei est aqua.
qui hanc habet aquam novit seminarias virtu-
ter elicere, & in radices suas iterum reducere,
donèc inveniat salem sapientum, quem Ammoni-
acum vocant philosophi, tincturam metallorum
augentem, & ampliantem. Sapientes nòrunt a-
quam hanc, sive menstruum, seminariam virtutem
continens facile è perfectissimo metallo extrahere,
& cum ipso menstruo perfectissimi metalli ani-
mam, quam cum Raymundo, naturæ appellamus
sulphur; & metalli semen, volans per ignis expressi-
onem

K

Lull.

Trenif.

onem a sua terra ad latera vasis, quod ab ipso Ray-
 mundo etiam sperma metalli vocatur. Spiritus e-
 nim crudus corpus solvit, & de solito corpore spi-
 ritum digestum extrahit, & remanet cinis fixus, in
 quo reperitur oleaginositas, & gummositas lapi-
 dea, & incombustibilis, quam, animam, dixerunt
 philosophi, quæ viuificat, incerat, coniungit, & na-
 turas facit unitas. In spiritu disjunguntur naturæ,
 sed in oleo rejuunguntur. Non possum non fateri,
 me nunc fideliter, planèq; præstitisse, quod propo-
 sui. Nunc enim philosophorum *Aliquid*, & vilis, &
 maximi precij, tanquàm in speculo contemplari li-
 cet. Spermate, seu semine quid vilius? Spermate seu
 semine quid preciosius? Nihil vilius, quia in se sine
 radice, vel terra sua prostris inutilis corrumpitur
 fætens. Nihil preciosius, quia vnumquodq; semen
 in terra sua seminatum, vtile est ad *Aliquid*, imò ad
Omnia, in omnibus rebus sui generis. Hinc in vege-
 tabili, plantæ; in animali, vnaquæq; animalium spe-
 cies; & in minerali, metalla, originem, propagatio-
 nem, & perfectionem suam petunt. Si adhuc vide-
 atur metallorum sperma investigandi, inveniendi,
 & extrahendi difficilis via, non est quod plus ultra
 traiciam naviculam meam in mare philosopho-
 rum: est enim certissima sapienti via satis nota. Qui
 modum & medium nescit, *Nihil* agit, *Nihil* produ-
 cit, nunquam ad *Omnia* perveniens, Philosopho-
 rum *Aliquid* non inveniens. Eorum enim *Aliquid*,
 à *Nihilo* exurgens, est eorum secretum, quinta es-
 sentia,

sentia, anima, media natura, margarita preciosissima, Minerua, Iovis filia, & ex ipso Iovis capite prognata. Qui transivit fretum nostrum, contrahat vela, & cum viderit aquas in siccum abiisse, exultans dicat,

Inveni portum: spes, & fortuna valet.

Quarè operi sedulo incumbat philosophiæ filius, abdita metallorum semina eliciat, habebit secundas (de quibus antea diximus) rerum causas, quibus deus optimus maximus, creator omnipotens benedixit, ut crescerent, & multiplicarentur. Inest enim unicuique metallo suum sperma, suus spiritus, & sua anima; & omne metallum spiritu & Mercurio, tanquam in aere, & aqua vegetat; animâ, & sulphure, tanquam in igne animat, & corpore suo tanquam in terra subsistit. Mystrium loquor magnum. Ob eam itaque causam, dicimus in metallis, sicut in vegetabilibus, & animalibus, innatum esse semen & in semine inesse quatuor elementa, quæ licet in corpore suo, tanquam in carcere includantur, non tamen ita includuntur, ut nihil in natura sua producant sed ut *Aliquid* (sicut cætera creata) effectum reddant. Fateor equidem sterilitatem in omne corpus metallicum loco suo propriæ generationis privatum, dominium exercere, propter terream, & opacam illorum substantiam: Dicimus tamen in hac substantia metalli perfectissimi, claudi, et abscondi ignem suum cælestem, occultam, scilicet, naturam solis, et ignis nostri preciosissimum oleum, tinctu-

Lib. trih verbor.

ram viuam, et spiritum penetratiuum, qui excitatur sola substantia pura Mercurij à suis superfluitibus mundati, tam combustibilibus, quam aqueis, et est eius virtuosa, vnctiosa, et aerea pars, in qua latet spiritus quintæ essentia, quo solum corrumpitur aurum, et in primam materiam reducitur, atq; ita igne suo excitatur, vt vitæ spiraculum per totum prius mortuum corpus diffundi videatur. Nam moritur mors, fugit corruptio, fugantur tenebræ, et ad vitam, ad ignem cælestem, et lucis claritatem patet aditus, ita vt immediatè natura (elementari igne appposito) exuscitata, officium suum vivificationis, et procreationis, possit præstare;

Effusus varios, vt sol alternat in aura,

Sic lapidis nostri variatur imagine vultus;

Et gracilis subito est, qui modò crassus erat.

Forma perit rerum, datur altera quoq; dierum,

Qui moritur, citius fertur ad alta, lapis.

In humiditate autem latet materia nostri ignis, sicut oleum est materia lucis ardentis in lampade, & tamen ignis hic, sicut reliqua elementa principium non habet: terra verò prius fuit aqua, aqua prius fuit aer, aeris autem principium est ignis, sed ignis principium solus Deus, qui omnia creauit ex *Nihilo*, quorum primordiale principium est vna natura, in vna pura substantia, quam quintam essentiam vocarunt philosophi, in quâ tota natura, & ipsa elementorum substantia comprehenditur in terrestribus, quorum prima purior pars datur igni, secunda aëri.

aëri, tertia aquæ, quarta terræ: ab igne autem ad terram gradus sunt minoris puritatis, sed ignis est purissimum elementum, quia quintæ essentiæ, potestati vitæ, & cælestibus ipsis est propinquissimum. Atq; hic est ignis, quem Poetæ fingunt Prometheum è coelis furto furripuisse, cujus virtute, & calore etiam mortua ad vitam restituta sunt. Ignis hic Promethei non idem est cum igne Pontani, ille enim est aqua clara, aqua vitæ, seu ignis vivus ex toto Philosophorum composito, iste autem ex aliqua compositi parte, ambo virtute caloris sui abluunt, purgant, renouant, & perficiunt materiam terræ fæculentam, vt efficiant puram, & perfectam. Et tamen iste de materia non est, nec intrat in materiam, vt ipse, qualis sit materia, fiat, sed quia mineralis & æqualis est, excitat calorem, ignem, & sulphur internum materiæ, vt materia ipsa igne Promethei, simul & Pontani transmutetur, & nova, & multo melior sanè coelestis cum sole nostro reddatur. Iste ignis Pontani ignem illum Promethei excitat in vino nostro latentem, ex quo trahimus aquam vitæ nostram, in qua virtus, & omnis ignis nostri est potestas, omnia fovens, & calefaciens in virtutem, & vitam; & reperitur in sulphure Philosophorum incombustibili, & ex eo conflatur, quia eorum sulphur est ignis vivus, alia corpora mortua vivificans, ea maturans, atq; ijs vitam inspirans, ita quòd materiæ defectum suppleat, vt eam maturam, depuratam reddere possit. Et non reperitur tale sulphur

Corrèct. satuo.

Avicen. nisi in corporibus solis, & lunæ, & in alio, quod est illud, quod nulli dicitur, nisi ex parte dei sibi reuelatur. Cum enim omnis ignis præter cœlestem, adurens sit, & destruens, solus ille cœlestis reperitur, vivificans, materiam calefaciens, atq; eam multiplicans ratione suæ essentia, faciens humidum radicale totum novum: In quo humido habitat, & hospiratur, (teste Raymundo) calor naturalis, & in humido imprimit calor formam suam, & essentiam suam, si materia, in quam operatur calor, sit bene subtilis, ut totum fieri possit ignis, & radicalis humiditas. Nam in corpore metalli, virtus agens operatur, tanquàm masculus, & excitatur humidum suum in Mercurij substantiam, sicut maritus excitatur, & agit, mediante vxore, & calore sui corporis. Atq; hoc modo humidum decoquit ignem, & ignis constringit humidum, donec ex his generetur lapis, recto, & æquali ignis elementaris regimine. Ob eam itaq; causam clamant Philosophi, In recto ignis regimine perficitur opus.

CAP.

CAP. 7.

*Elementaris sine Externus ignis internum excitare,
& nutrire debet, donec aues Hermetica capi, &
retineri possint, aliàs Aliquid non
obtinemus, sed in tenebrosa
Nihili, & mortis domo
semper sedebimus.*

CLamant adhuc altiore voce philosophi, ut
id Omnis philosophiæ filius exaudiat, vide-
re, ut manum possitis illæsi ad vitrum ap-
ponere. Volunt certe ut forensis, & externus ig-
nis internum illum, & cælestem solummodò exci-
tet, ad procreandum, nutriendum, & cōservandum
eorum foetum, cœu lapidem. Si quæratur quid ego
Theologus aquam illam coelestem, & ignem coe-
lestem appellem? Respondeo, quia à cœlo recipiunt
metalla terrena vim planè coelestem, tanquam si-
gillum illis impressum, & radij corporum coelesti-
um in nullo elementorum, tanta vi, & potestate
uniuntur, sicut in terra. Annon terra profert her-
bam? annon herba alit belluam? annon belua
hominem? annon homo redit in terram? Sanè
sicut ipsa terra proprium est retinaculum virtutum
coelestium, & earum influxuum ad rerum constitu-
tionem, & nutritionem; ita etiam proprium est
omnium rerum receptaculum post dissolutionem
earum,

Gen. lib. i. cap. 7

earum, quæ à terra priùs promanabant. Quapropter coelorum influentiâ producit terra res mirabiles in vegetabilibus, animalibus, & mineralibus; sed cæli plures, & maiores infuderunt in radicalem, & spiritualem substantiam perfecti metalli virtutes mirabiles, quàm in quacumq; rem aliam elementatam (excepto corpore humano) quia longissimo tempore metallum perfectissimum in mille annis induratur, & perficitur: Et enim est in eo diuturnus succus, qui non nimis celeritèr maturitatem accipit, ut in quercu, & alijs quamplurimis. Quapropter cum metalla, quasi inanimata, & ob eam causam sterilia, & infœcunda videantur, oportet volentem vires cœlicas in lucem producere, duritiem, & densitatem metallicam in primam simplicitatem reducere, quæ postea tam est apta ad exerendam, & exprimendam suam vim coelestem, quàm in obedientia sua spirituali à die in diem ad recipiendam eam per tot annorum spatium. Etenim terra est metallorum mater:

(Magna parens terra est) ---

Sed, coelum pater (& viribus coelestibus in terram fluentibus, & eam penetrantibus) materia metallica in visceribus terræ simplex, & subtilis, lucida, & perspicua facta est, quia recipit influxus coeli, & concipit, & impregnatur, ut pariat filium tempore suo: filij tales, quasi serui, splendidissima veste induti, sequuntur, & concomitantur reges terræ, & terræ reges iure suo meritò illis imprimunt imaginem suam

suam neq; vlli licet eandem, vel aliam illis imprimere. Ita tamen industria, & opera periti artificis possunt (vtinam sine metu, aut damno aliquo) metalla excitari, & promoueri in actum, vt merito propter eorum innatum ignem, in eorum aqua habitantem animata, spiritualia, eaq; ad generationem formata dici possint. Cùm enim externum ignem, internum excitantem, & promouentem, semel senserit internus, & innatus ignis, internus ille, & innatus ignis statim agit, & se diffundit in viscera terræ nostræ, vt terra nostra concipiat, & postea pariat infantem suum. Interim ante partum, externus ignis ille, est interni quasi nutrimentum, & pabulum. Calor autem externus, si plus quam par est, excitetur, intus vi penetrat, & humidum totum radicale absumit, & opus totum destruit. In debito autem, & æquali ignis regimine, licet dignis, & dilectis philosophorum filiis; eorum ignem in eorum aqua, & in eorū igne simplicem, puram, & nudam conspiciere naturam, vbi Chrystalline profluunt vndæ, quasi ex *Eden* ad irrigandum totam terram de *Haueilah*, vbi aurum. Quapropter quicunq; ex fonte hoc lucido, & benedicto, vivarum aquarum cāstam, & candidam desideratis inspicere naturam, & diuinæ bonitatis intelligere mysteria, legite, & sæpius in animis versate excellens illud, & optimum de natura nuda, & simplice, seu vndarum vitæ scaturigine, caput decimum in tractatu illo Theologo-philosophico à *Rodolpho Otreb Britanno*, fratribus à *Cruce rosea* di-

Etis dicato. Huc enim lubens vos remitto, vbi vobis liceat lucidam, suauem, & sinceram vitæ aquam, & virtutem eius summam ex fonte profundo promanantem depromere, & degustare. Legite, (inquam) legite, & tamen ingenuè fateor, quod palato meo non arridet narratio illa hæsitationis, An natura, vitæ cuiuslibet creaturæ ministra, sit Deus, vel ipse Deus sit illa? Creatura enim Creator non est, neque tabernaculum Dei Deus est: Benedictum tamen sit nomen domini, qui in sole posuit tabernaculum. Non probò ejusmodi hæsitationum narrationes, quamuis ipsæ hæsitationes sint à narrantis animo, & judicio longè remotissimæ. Etenim Ethnici impij, & à Deo alieni ex tali hæsitatione plerumque colligunt, imò concludunt aduersus Deum, & ejus veritatem, in ipsorum perditionem. Satiùs, & tutius esset (me iudice) scrupulum talem silentio sepe liisse. Ignoscat mihi sapiens, & doctissimus ille Rudolphus, cujus intelligentiam, cognitionem, et sapientiam in describendo, et hauriendo aquarum viventium fonte non satis admirari possum, In studiosorum, ac bonorum hominum eruditionem, et disciplinam scripsit, sane vberiore sermone, quam ego vellem scribere. Sitiât ergo, et semper sitiât insipiens, insipidus, et stupidus ille, qui ex ejus fonte profundo refrigerium, vitam, et salutem non haurit in domino. Nostrum *Aliquid* primis labris non adhuc gustauit. Quamobrem sedeât semper sine luce in ymbra mortis, et in *Nihili* nostri domicilio detentus.

rentus tenebroso maneat. Vt autem mors non semper dominetur, nec in tenebrosa *Nibili* domo semper sedeamus, sed vt vitam in resurrectione, in resurrectione desponsationem, in desponsatione conceptionem, in conceptione lapidis generationem inueniamus nouam, jubeo vt corpora submergantur in spiritibus, et spiritus in corporibus, vt et corpora mortua resuscitentur clarissima, cooperante spiritu, et ipsi spiritus firmissima figantur corporis fixatione. Isto modo capimus, et fortiter retinemus Hermetis aues; corpora etiam, et ipsum lactis coagulum, et terram foliatam habemus, vt aurum non vulgi, sed philosophorum in terra alba foliata seminare possimus. Nam terra hæc corpus est mundum, et cinis à cinere extractus, et cum spiritu suo aurifero tingitur, et tingit. *Arist.* Aurum enim non tingitur nisi cum auro, sed aurum cum auro tinctum, tingit in infinitum. Coniungite ergo mundum spiritum cum corpore suo mundo, et desponsatio fit lapidis in calcem corporalem, et figitur spiritus in corpore illo, vnde sumptus fuit ab initio, et pax fit inter elementa, quæ veneris vinculo invicem coniunguntur, ita vt postea separari non possint. Si vero spiritus ille, quem *Senior* aquam vocat diuinam, et spiritualem, in qua continetur anima, quæ philosophorum aurum, et tinctura, animam in se habens, dicitur, quem etiam Hermes aquam albam nominauit, animam habentem tingentem, atq; aurum, seminandum in terram foliatam; Si inquam spiritus

rus ille vegetabilis, qui tincturam dat permanen-
tem, qui etiam vivus dicitur, et potentiam in se ha-
bet generatiuam, et verum est incombustibile ole-
um, solus manet, et non redit in corpus suum, à quo
prius extractus fuit per dissolutionem, philosopho-
rum *Omnia* nunquam obtinebimus, sed perpetua
erit corruptio, nulla elementorum transmutatio,
nulla caliditatis vnus cum frigiditate alterius con-
cordia, nulla imorum cum summis, nec summorum
cum imis conjunctio; sed *Nihil* nostrum semper in
tenebris occludetur sine lumine, tanquam mors si-
ne vita, et terra mortua, sine solis nostri influentia.
Etiam hic est æterna mors apud inferos sine re-
demptione in domo tenebrosa, sine vlla vitæ, aut
resurrectionis spe; videant impij, et ab ipso deo ali-
eni, quis etiam sit eorum post mortem status absq;
penitentia, et lachrymarum pro peccatis profusio-
ne in hac vita, ne penitus pereant dicentes; Semi-
tam meam circumsepsit, et transire non possum, et
in calle meo tenebras posuit; spoliavit me gloriâ
meâ, & abstulit coronam de capite meo, destruxit
me vndiq; & pereco, & quasi evulsæ arbori abstulit
spem meam.

Job, 19.

CAP.

CAP. 8.

Dissolutio individui nostri fit cum conservatione speciei, & descensus roris nostri in terram, est seminatio auri Philosophici in terra sua, ut eam reddat fertilem, medio ignis naturalis & artificialis.

L Achrymas graves, & melancholicæ furore aut desperatione plenas cum *Eſau* non emittat poenitens, quia benedictionem amiſſam non conſequetur citius, quàm *Cain* gratiam, aut *Iudas* veniam. Iſta Lachrymarum emiſſio, eſt quaſi diſſolutio individui noſtri in aquam nubis deſtruentem naturam, & corrumpentem formam ſuam, ſicut *Iudas* ſuſpenſus fuit in æternam animæ ſuæ perditionem; ſed diſſolutio noſtra fiat ſub conſervatione ſpeciei, & propriæ formæ, quæ nobilem habet proprietatem, & virtutem ſuam prolificam in ſe manentem, & à ſe ſine ſuo interitu emanantem, in quâ totius naturæ potestas, continens *Omnia*, quib⁹ indigemus. Etenim hæc forma ſedes eſt, vel potius quoddam quaſi ſepulchrum in quo continetur lapis, proveniens, & promanans ab ipſo lapidis vaſe, quod radix eſt, & principium operis, atq; ex eo vaſe produciſtur lapis vivus generatus ex ſole, & luna, tanquàm ex mare, & foemina. Hic enim vivus & vivificans lapis, eſt aqua illa de qua ſæpius

pius diximus) latens in terra sua mortua, donèc terra, mediante aqua Mercuriali, pareret aquam Philosophorum, quæ prius erat in corpore suo mortuo. Isto modo locus generat locatum, & locatum loci est vis, & vita, & vas generat lapidem, & lapis vasi novam infundit virtutem. Nam radices stellarum exhalatione sua infundunt, & influere faciunt virtutes suas elementares, & coelestes à vase suo naturali, nunc incarcerato, & firmiter incluso Hermetis sigillo in vase artificiali, generationi apto. Vas enim artificiale continere debet vas Philosophorum, à quo exhalat primò aer, atq; hic aer, siuè vapor postea fit aqua, atq; hæc aqua vinctuosa est, & citò in circuitu, & descensu suo convertit corpus suum, et occidit illud, ut reviviscens luminosum fiat, et quasi ignis, siuè lapis splendens, mineralis, Philosophicus, quinta essentia, et Mercurius, tingens omne corpus in solem, vel lunam, secundum quod lapis fuit in principio operis præparatus. Ibi ignobile metallum est quasi pasta, sed metallum nobile, est fermentum, et fermenti locum obtinet, totam massam fermentantis, et informantis in naturam perfectissimi metalli. Nolite autem lapidem nostrum, regiminis errore ad statum rubeum, et ignitum vilo modo adducere, donèc certo sui temporis curriculo candescens, et insignitus candidissimo margaritarum candore prius appareat, et fiat terra alba foliata. Sanius esset recurrere, quàm in principio, vel itineris medio ulterius malè currere. Quantò

tò longius currunt errantes, tantò longius errant
currentes. Cedendum veritati.

Qui procul excurrit, nihil & marcat ibidem;

Si via longa fuit, marces, rediturus, ibidem.

Quo pede capisti sic bene semper eas.

Cùm autem præteritis omnibus alijs obviantibus
coloribus perfectam in terra foliata albedinem na-
cti simus, possumus postea sine vllò damni metu
albedinem illam continuò exaltare in preciosissi-
mam rubedinem, quæ propter virtutem suam me-
ritò ignis dici potest, et est rubinus inter gemmas
optimè coctus. Ignis autem artificialis sit in solu-
tione lenis, in sublimatione mediocris, in coagula-
tione temperatus, in dealbatione continuus, in ru-
bificatione fortis: posthac nullà ignis violentiâ
potest consumi, et ignis ignem nunquam fugiet.
Sed ignis hic est inter metalla, sicut carbonum ig-
nis inter ligna. Ignis enim noster naturalis, et sim-
plex, à centro terræ extractus artis magisterio, et
acquisitus per aeris, et aquæ sublimationem, multi-
plicat sese, et ad eum multiplicandum concurrunt
Aer, aqua, ignis, tanquam superiora vivificantia ter-
ram inferiorem, terra ipsa quasi nurrice, et fermento,
manente, et figente volatilia in cacumine mon-
tis. Atq; ita perficitur lapis Philosophorum, sicut
res coelestis descendit in vterum terræ, ut terra fru-
ctum multum possit proferre. Aer enim ascendit à
terra, et ab aere per circulationem fit aqua, et in a-
qua latet ignis, oleum scilicet Philosophorum in-
com-

combustibile; atq; hæc tria descendunt in terram suam, vnde emanabant: Nam terra, siue corpus maximum habet appetitum resumendi suum humidum sudorem, in quo calor naturalis, et radix vitæ. Aer corpus penetrat, aqua terram purgat, oleum, siue ignis omnia illuminat. Atq; hæc coniunguntur denuò cum pura terra sua, vt ex his quatuor coniunctis elementis puris, exurgat quintum, corpus scilicet regeheratum, purum, transparent, spirituale, Philosophicum, penetrativum, et tingens. Si quid enim seminaverit homo, hoc et metet: Nolim vt illud tautologicè à me dictum videatur, quod ad rei veritatem apertius exponendam iterum, atq; iterum repetitur. Dicam itaq; adhuc certiore, et planiore sermone, vt vnusquisq; qui legit, certè intelligat. Descensus toris nostri in terram suam, est seminatio auri Philosophorum in terra sua, vnde fructus millesimus mediante natura. Ros enim iste, et ipse lapidis nostri sanguis, compositus ex duabus aquis, vna quæ facit lapidem volatilem, altera fixum, teste Raymundo dicente, lapis noster et quædam substantia corporea ex duabus aquis tenuissimis, et limpidissimis cõposita. Vbi nõ intelligitur aqua nubis, in quam lapis soluendus est, sed aqua permanens, quæ tamen sine suo corpore, cum quo dissoluta est, permanere non potest. Iubet ergo *Scala* vt accipiamus illud, quod est corporis perfecti, et omnium illius, et nutriamus illud omnium ex iisdem, vnde genitum erat, tunc Mercurius

curius noster mortificans erit Mercurij vulgi. Nec mirum, quia argentum vivum argento nostro vivo commixtum vna fit aqua munda, & fixum figit fugiens, & tingens tingendum tingit, & tingens, & tingendum vnum, idemque sunt, sicut furculus arboris pomiferæ insertus trunco acris & siluestris pomi, tempore suo dulcia, & bona proferit mala, licet nutriatur ille furculus radice acris & siluestris pomi. Mihi credite, solutio corporis, & congelatio spiritus sunt, velut vterini fratres, vtrisque, ut aiunt, vlnis invicem amplectentes, & aurum vivum philosophicum, tanquam boni pomi furculus, insertum auro mortuo, & infrugifero terræ suæ corpori, efficit corpus illud proferre fructus auriferos, sicut furculus arboris pomiferæ facit truncum siluestrum proferre pomorum fructum optimum:

Vtrag, mundatur dum palmâ palma lauat,ur,

Quæ cum concordant, dant citò quicquid habent. *Arnol.*

Testis est *Arnoldus* dicens, bibit suam aquam terra sitiens, & fructum fert cum frequente irrigatione, & nisi aqua fiat cum terra vnum corpus, nil proficit. Seminate ergo animam in terram albam foliatam, quia ipsa retinet eam, quoniam cum ascenderit à terra ad cœlum, & iterum descenderit à cœlo *Herm.* in terram, recipiet vim inferiorum, & superiorum. Terra enim astringit fluida elementa, & prohibet à sua fluxibilitate cruda. Aqua, & Aer, humectantia elementa, terram dissolvunt; ignis tanquam anima est, maturans & digerens totum compositum. Hinc *Trenis.*

M

con,

conjunctio, inceratio, unio naturarum, & vivificatio, quando per spiritum crudum, digestus perfecti corporis spiritus extractus, & corpore suo solutus, & disiunctus, beneficio olei, et ignis iterum conjungatur corpori suo oleaginoso, gummoso, lapideo, & incombustibili. Atque sic sublimatur terra ad *Elixir* nostrum, imbibendo calcem, et figendo Mercurium, et terendo, et decoquendo omnia, donec fiant unum corpus novum. Vis enim sulphuris non vrentis, de quo facimus solem nostrum, coagulat, et figit Mercurium mundum, et purum, et in uno vase fit eorum distillatio, sublimatio, mortificatio, calcinatio, solutio, descensio, dealbatio, rubificatio, et perfecta fixatio. Dicimus ergo cum *Gebro*, si ista scis, tibi diximus *Aliquid*, si verò non scis, diximus *Nihil*. *Nihil* enim (teste Hermete) fit, nec *Aliquid* peragitur, nisi noscas ducere, et pregnantem facere, et generare species.

Famina sola parit, generat vir, gignit uterq.

Quapropter gummi cum gummi conjungendum vero matrimonio, sed cauendum in die conjunctionis ut utraq; novam induantur veste, ab omni sorde perfectissime depurata, et tunc occurret tibi ex concubitu Gabrici, cum sua Beya genitus filius, qui non assimilabitur parentibus. Spirituale enim fiet corporeum, et corporeum spirituale. Hoc *Aliquid* certe magnum est, et medium inter principium et finem operis, sicut *Aliquid* nostrum medium inter *Nihil* et *Omnia*; ubi duæ purissimæ substantiæ in suam primam

primam homogeneam naturam prius reductæ, tanquam aqua mista cum aqua infimul conjunguntur, ita ut postea nunquam possint separari.

CAP. 9.

*Virtus & potentia Solis & Lune sunt in lapide nostro,
proinde commodè transimus ad Ophir freso
nostro, ut auram de Ophir avehe-
re possimus.*

PArtes purgatæ, & puriores factæ per conversionem naturarum, & per amicitiam factam inter siccitatem & humiditatem, inter frigiditatem & caliditatem, plus se diligunt, quam prius, propter eorum mutuam mundificationem, & familiaritatem, cum denuò conjunguntur. Neque enim valdè difficilis videatur reductio perfectissimi metalli in suam primam materiam, quia omnis res facile resolvitur in id, de quo, vel ex quo prius perficitur; sicut omnis res est ex eo, vel de eo, in quod resolvitur. Quemadmodum glacies in aquam resolvitur, mediante calore, sic metallum reducitur in argentum vivum, quod prius erat mediante aqua. Atque hoc argentum vivum, vocamus spiritum vitæ nostræ, ardens vinum, aquam benedictam, aquam vitæ, quintam essentiam, Mercurium vegetabilem, Mercurium philosophorum, ipsum etiam in infantia sua lapidem, provenientem ex elementis, & ta-

M 2

men

men purissima in se continentem elementa, à quibus spirituale fit corpus, & animalis fit spiritus per vegetationem, & animationem metallicam auream splendidam, & clarissimam. Deniq; argentum hoc vivum, quod etiam vinum appellamus, in quo ipsa veritas, (est enim in vino nostro tota veritas) per aquam Mercurialem extractum, est prima illa materia, siue aqua, ex qua corpus fuit ab initio, atq; hæc eadem aqua conuertit omne corpus metallicum in cinerem, & cinerem in aquam, vnde contritio nostra, & subtiliatio nostra absq; manibus, cum argentum vivum nostrum, & sulphur nostrum coquantur, donec vnum fiant argentum vivum, vbi sulphur retinet argentum vivum, ne auolet, & evanescat, quia siccum prohibet humidum à fluxibilitate, vbi etiam argentum vivum defendit sulphur nè comburatur, & devastetur, illuminatq; ipsum, ac conservat ab vstione, quia humidum prohibet siccum ab ignis violentia. Quapropter vt nostrum *Aliquid* tandem absolvam, & institutæ descriptionis illius exitum expediam, concludo, quod ex argento vivo & corpore perfecto elicitur medicina, quia in ijs est, secundum naturam, perfectius in corpore, propinquiùs in argento vivo. In corpore inest purissima sulphuris substantia ingenio naturæ summè depurata: in Mercurio inest vis quædam amicabile, apta, nata, & à natura disposita sulphur illud humectare, subtiliare, & in aquam nostram resolvere, vt sol. fiat. medicinæ nostræ

Resar.

stræ pater, & luna mater. Fumus enim albus vi-
nū nostrum rubrum in ventre suo portat, quod au-
rum est philosophorum, quinta essentia, & vini a-
nima. Quare fieri non potest quin virtus, & poten-
tia solis, & lunæ, sint in nostro lapide, aliter non fa-
ceret vel solem, vel lunam, sed facit, quia sol & luna
existentes in lapide nostro, sunt longè meliores, &
potentiores sole, & luna vulgari. Hæc enim nisi a-
gitentur, non agunt, & nisi moueantur, non mo-
vent, sed mortua manent. Illa verò viua sunt, præ-
dita virtute maxima, viriditate benedicta, & vegeta-
tione Mercuriali, invisibili, sed potente. Annon ad-
huc ex *Nihilo Aliquid* possidemus, idq; magni imò
maximi pterij, cū nauem nostram eò referre pos-
simus, vnde prius proficiscebatur, & plenissimis ve-
lis nauigare, & secundissimis ventis cursum tenere;
donec trajiciendo classē in Ophir, inueniamus, et
auchamus aurum de Ophir? Quid enim aqua nostra
nisi mare nostrum? Et quid apud philosophos O-
phir, nisi aureus eorum cinis? Ophir enim apud eos
cinerem significat, & aqua nostra mare dicitur
propter amaritudinem, acuitatem, & naturam sal-
sam & igneam. Et ramen non negant philosophi
Solomonis nauium trajectionem verè factam, ad
auferendum optimum de Ophir aurum, licet alle-
goricè & ænigmaticè imitari videantur talem na-
uigationem. lubent ergo philosophi, vt coquamus
aquam maris leni igne, donec tabulæ confringantur,
& inueniamus splendorem maris, vt loquitur

M. 3

Txininus

Traximus in turba. *Æquivocatione* autem nolo in conclusionem lectorem benevolum fallere, qui veritatem & cognoscendi, & agendi philosophorum præcepta, prius verè docuerim. Quare intelligendum quod mare nostrum propter maris nostri cum eo coniunctionem, aqua dicitur permanens, sed permanere non potest nostrum mare absq; suo mare, sed illius maris est fluxus, et refluxus, donec cum isto mare vnum fiat, et permaneat. Licet autem insipientes putant aquam nostram esse nubilem, legentes tamen, et intelligentes libros philosophorum sciunt utiq; permanentem. Quisquis de aqua maris nostri satis habet, non eget aceto alio, ad excitandum appetitum, non vino alio ad corroborandum stomachum, non aquâ vitæ ad digerendum cibum, nec argento vivo minerali ad deauranda metalla, nec leone aliquo ad dilanianda, et devoranda corpora, nec aquila volante ad deprehendendum corpus, donec cadauer à volatu eam retineat, nec deniq; spiritu villo philosophorum subtili, qui ascendat, et descendat, donec virtute ærea, et ignea totam terram animatam, splendidam, & tingentem perficiat. Sed migremus hinc, & non solam *Aliquid*, sed *Omnia* pertractemus, ut artificem ab inscio distinguamus, & præclaram hujus artis scientiam, singularem doctrinam, & sapientiam admirabilem vberiore sermone persequamur in eorum vsum, quorum aures non sunt clausæ ad sanam doctrinam, & *Omnia* relinquamus illis, & in salu.

salutem eorum, qui dextram mihi porrigunt, & salutem mihi dicunt.

Insta, ne cesses, aderunt post semina messes;

Post lachrymas risus, multus post semina fructus:

Atq. dat una dies quod totus denegat annus.

OMNIA

OMNIA.

CAP. I.

*An Omnia sint in Omnibus? Quid sint,
& quid sibi velint, Omnia
in Omnibus?*

Non sum nescius, *Omnia* Philosophorum esse in *Omnibus*, atq; eorum *Omnia* in *Omnibus* esse vim illam prolificam, qua *Omnia* in *Omnibus* sapienter exquiruntur, constanter retinentur, & ab ævo in ævum conseruantur secundum naturam. De qua re disputant latius Basilii Valentinus, & modernus ille doctissimus Philosophus Michael Potier, tam in regno minerali, quam animali, & vegetabili.

Ingenuè fateor, quòd cum librum Michaelis Philosophicè, & fideliter conscriptum, semel legissem, & vivam totius mysterij reuelationem filijs sapientiæ per illum oblatam, cum illo percepissem, illico apud me statui, literas meas chartaceas igni

N

com-

committere. Sed vicit propositum meum societat-
 is ejusdem causæ cogitatio, quia ad extruendum
 Philosophorum ædificium liceret mihi saltem la-
 pides & ligna colligere, quamvis structuram ipsam
 amplam, & magnificam Michaeli & alijs relinque-
 rem. Liceret etiam mihi arcum meum intendere,
 eum sinuare, & etiam obuertere cum sagitta ex
 pharetra Philosophorum, in propositam, & obje-
 ctam metam, sed Michaeli, non mihi, sagittam mete
 infigere. Inter cætera naturæ abdita, docuit Micha-
 el se potuisse facere tonitru deorsum tendens, & so-
 num edens horribilem, & peracutum; ita ut præ re-
 pentino terrore periculum esset astantibus de vita
 eorum. Hoc sanè secretum satis benè notum est
 plerisq; sapientiæ filijs: Et Haly de ventis Philoso-
 phorum figuratiuè loquens, ait, quòd quando evel-
 luntur à suis locis, auditur sonus terribilis, & erit ti-
 mor magnus. Verebar primò ne Michael docuisset
 etiam, quomodo inuenirent sapientiæ filij lapides
 dictos tonitruales, absq; tonitru, ita ut tonitru trans-
 ireret absq; sono, & venti cum omni suo effectu absq;
 vlllo strepitu: Sed tacitè & sapientèr illud cum silen-
 tio præterire voluit. Sic cæteri Philosophi omnes,
 & viri boni scripserunt fortassis multa, eaq; & mi-
 randa, & credenda, ita tamen semper omnia, ut ab-
 dita omninò laterent indignos. Vna etiam voce, at-
 que vno quasi ore, & consensu vno, sed diversis ver-
 bis convenerunt philosophi in vnum, ænigmaticè,
 & parabolicè, ut indigni, semper discentes, nunquā
 discerent.

discerent. Sed quid mihi cum indignis? Vel quid mihi, hoc in loco, cum philosophorum consensu, et unitate? qui mecum deereverim eorum *Omnia* describere. Quare ad *Omnia* sermonis mei cursum dirigo, & lapidis in perfectionem concreti, *Omnia* pono in primo, medio, & ultimo gradu, donec ad summum pervenitur, in quo etiam sunt *Omnia*, quæ ad lapidem nostrum sunt necessaria, procreatione, perfectione, projectione, & transmutatione certissima. *Rebus* est in opere philosophico pars prima. Secunda est *Elixir*, quod dicitur ab *E* & *Lixis*, quod est aqua; quia ex aqua ista *Omnia* fiunt. Tertia autem est *Tinctura*. In primo opere facimus nigrum, In secundo dealbamus nigrum. In tertio rubificamus album. Hos tres colores vocarunt Philosophi tres Soles in firmamento, habentes tres facies. Solem videlicet nigrum, Solem album, & Solem rubrum. In nigro philosophorum est hyems cum frigiditate, humiditate, & pluvijs; in dealbatione nigri est ver cum caliditate, humiditate, & floribus. In albedinis rubificatione est æstas cum caliditate, siccitate, & colore rubicundissimo. At verò quia,

Æstas non semper fuerit, componite nidos.

Nunc enim sequitur Autumnus, in quo colligendi sunt fructus. Transijt hyems, abiit imber, recessit nox, apparuerunt flores, adsunt fructus, & tempus advenit colligendi eos. Sed priusquàm ad perfectionem in colligendo fructus, & in gradu ultimo, & summo perveniatur, in quo lapis perficitur, *Omnia*

Transj.

Lud. puer.

in se continens, ad se necessaria. Quæri solet primò, An *Omnia* sint in omnibus? tū, quid sint? Et quid sibi velint *Omnia* in *Omnibus*? nos autē constanter affirmamus, & dicimus, *Omnia* esse in *Omnibus*, & *Omnia* in *Omnibus*, esse essentiam quintam in rebus *Omnibus*, quæ est ipsa vita, lux, & rerum omniū forma. (forma enim dat nomen & esse) Quid autem in *Omnibus* essentia, nisi esse entia? Et quid volunt in *Omnibus* entia, nisi ut eorum essentia propagetur (et si ita loqui liceat) perpetuetur? Hinc fit ut vnaqueq; res, formam suam in se habens specificam, consequatur certissimam à natura virtutem in operatione sua, secundum proprietatem ejusdem formæ ad propagandam formam talem, qualem ipsa res in se habet; et ipsa natura satis novit proprium, et certum modum suum, quo utitur ad introductionem formæ, dum agit in materiam cōvenientem. Est enim natura principium intrinsecum, efficiens, ut in rebus omnibus formæ suæ insint substantiales. Atq; hæc natura ubiq; est reperta, tam in paupere, quàm in diuite, foràs projicitur, pedibus conculcatur; sed tamen fons est operationum mirandarum. Hinc *Omnia* in *Omnibus*. Qui autem abortiui, imperfecti, vel leprosi sunt foetus, ad optatum suum finem non adhuc perueniunt; nec sunt completi in esse suo naturali, nec in forma sua substantiali. Quapropter ope opus est, ut imperfecti perficiantur, et leprosi sanitatem consequantur in perfectionem à natura ordinatam. Et ob eam causam, aurum

rum vocârunt antiqui philosophi, Solem, et reliqua metalla, Planetas; quia metalla omnia in se tenebrosa, et obscura, illustrantur radijs auri, et ignobilia nobilitantur, et egena ab eo dicantur. Nam à Sole nostro reliqua obscura, et imperfecta metalla accipiunt mutuò tincturam auream, quia solus Sol noster dotatus est eo priuilegio à natura, vt reliqua omnia metalla possit mutare in aurum. Atq; hoc modo negari non potest, plumbum, æs, stannum, et ferrum, in aurum, vel argentum converti posse, secundum fermentum, lapidi appositum. Illorum enim materia non adhuc completa est, vt in ignis examinatione permaneant, vel vt definitionem, et proprium auri obtineant, vel vt eius nomen, vel naturam vendicent, donec virtute formę fermenti appositæ, in perfectionem informetur, et perficiantur. Tunc enim ab auro aliena non sunt, sed auri formâ, et naturâ, tam in manifesto, quàm in occulto nobilitantur. Qualis enim causa, talis effectus. Quapropter imperfecta metalla, quum completum formę suę, fermenti beneficio, semel sunt consecuta, à forma auri non sunt aliena, nec auolant in fumum, sicut prius; sed habent suam permanentiam, fixationem, & puritatem, et fixa manent, sicut ipsum aurum, mutatione cutis, et corticis, ipsius etiam medullę pollutę, et coinquinatę in manifestum splendorem, et intimam munditiem, et virtutem ipsius auri.

CAP. 2.

Imperfecta metalla appetunt ultimam à natura ordinatam formam perfectam, & ad consequendam talem formam, sunt in motu suo, sicut infans in via ad rationem.

Nullo autem modo fiunt *Omnia* ex *Omnibus* licet *Omnia* sint in *Omnibus*. Ex quolibet ligno non fit Mercurius; nec ex quolibet fiunt *Omnia*, teste *Aristotele*, secundo physicorum, sed ex tali, & tunc omne tale additum tali, efficit il-
Arist. lud tale, magis tale. Ex quolibet autem non fit quodlibet, sed determinatum ex determinato, & istud est, ex semine isto, & hoc ex hoc, ut dicit idem philosophus, undecimo de animalibus. In solis autem corporibus *Solis* & *Lunæ* reperitur sulphur, & semen philosophorum, album scilicet, & rubrum, in quibus natura sagax continet semen suum. Sol & Luna duo sunt corpora perfecta, quod verò album est, minus est perfectum, rubrum autem consequutum est ultimum, & optimum terminum à natura ordinatum. Sed quia omne imperfectum appetit perfectius, ut ipsum quoque perfectius fiat, dicimus imperfecta semper esse in motu, vel saltem in appetitu motus, ad formam illam, ad quam à natura ultimò ordinata sunt, donec eandem cum forma possint

sint perfectionem consequi. Et tunc finem motui imponunt, in ultimo termino motus. Non autem in forma sua diuersa, & transitoria perficiuntur imperfecta metalla; sed imperfecta prorsus manent, donec perveniant ad formam auri. Interea sunt in via, in semita, & in fieri ad aurum, sicut infans in via, in semita, et in fieri ad perfectam rationem, potentia scilicet, sed adhuc non actu. Non enim in pueritia, nec in adolescentia, sed in virili, et consistente ætate est perfectio, et fortitudo. Sic omne metallicum imperfectum, et quasi puerile corpus transit dispositione, et naturâ suâ à gradu, et statu humili, in gradum, et statum sublimem, ut tandem exutâ debili formâ suâ, quam in medio viæ, et transitu invenit, eam possit inducere formam, ad quam à natura est ordinatum. Et sicut in generatione infantis primò fit coitus, et solutio seminis; postea conceptio, imprægnatio, ortus; et tandem infantis nutritio ad robur, et perfectionem: sic in lapidis nostri generatione, primò fit coitus, et solutio, in solutione conceptio, post conceptionem imprægnatio per commixtionem in putrefactione, post imprægnationem, ortus in perfecta albedine, et post ortum nutritio ad robur, et perfectionem in summa rubedine, sicut sanguis. Et sicut infans, licet infans, rationalis dici debet, quanquam nec in ipsa pueritia, nec in adolescentia perfectè ratiocinari potest, donèc eruditione, et experientiâ habitum consequutus fuerit rationis in

in virili, & perfectiore ætate, sic lapis noster philosophicus à solutione ad putrefactionem, à putrefactione ad ortum, ab ortu ad partum, & natiuitatem, vnum opus, ad vnum tendens finem dici debet, licet perfectionem suam in summo rubedinis colore non adhuc assequutus est, quia talem nutritione sua, & tempore debito assequitur perfectionem, quemadmodum etiam ipsa metalla semidigesta, qualia sunt Saturnus & Jupiter, vel potius Mercurius non coagulatus, quasi infantes, vel pueri à die in diem vegetant, & in melius vigent, donec perficiantur. Hoc certissimè notum, & exploratum est in mineris fieri, vbi docet indies experientia, quòd paucorum spatii annorum incompletum metallum completur, & indigestum digeritur, nunc in argentum, nunc in aurum. Quantò autem magis, meliusq; hoc fieri potest operâ periti Artificis, non lis est sub iudice, cum post denudationem, solutionem, & liberationem materiæ à forma illa, sub qua erat, disponitur ad formam finalem, & perfectam à natura ordinatam. Etenim ordo, & status hic est talis in metallis successivus, qualis (vt priùs dictum est) in infantibus: præcedunt enim dispositiones, et reales sequuntur habitus. Exempli gratiâ, dicimus cum omnibus alijs philosophis, quòd metallum actu adhuc frigidum, & siccum, melancholicum, acerbum, foetidum, & foemineum, potentia, & in suo profundo disponitur in calidum, & humidum, æreum, sanguineum, croceum, dulce, odoriferum, & masculin-

masculinum : quia in vno metalla sunt *Omnia*, & metallum quod in vno latere phlegmaticum est, in altero est cholicum, & quod in vno aqueum, in altero est igneum; Ideoq; inutari potest, & mutatur à qualitate in qualitatem, & à statu in statum *Bracep.* appetitu naturali, & dispositione propriâ, sed semper in melius, nisi arte fiat retrogressio, & retrogradatio. Dixit itaq; Anaxagoras *Omnia* metalla in *Omni*bus esse, sed denominationem fieri à prædominante. Natura autem metalli vniuscujusq; alia est occulta, alia manifesta; alia in profundo, alia in superficie; alia intus, alia foris, alia patens, atq; alia latens. Sed quemadmodum id quod patet non latet; sic adiutorio artis, id quod latet, patere potest. Quia (vt asserit philosophorum turba) in vnoquoq; metallo plures insunt species, & naturæ metallorum. Interiora auri sunt argentea, & argenti interiora, aurea. Omnia metalla sunt ita colligata, & inter se mutuò deuincta, vt quodlibet eorum mutari possit in actum, & visibilitatem secundum potentiam secretam, & latentem dispositionem; etiam tam facile mutatur, quam vnum elementum in aliud conuertitur. Quare disposito à natura metallo, vt informetur, sicut disponitur, si casu aliquo imperfectum illud fiat, & non informetur, sicut à natura disponitur, tunc vt perfectum reddatur, et determinatum consequatur finem suum, artis ministerio opus est. Hermes itaq; ponebat circulationem in metallis, sicut in elementis; quia vt Tho. Aquinas *Aquin. in principio 4. Met.* asserit,

asserit,metalla invicem transmutari possunt, . quoniam naturalia sunt , et quia eorum materia est eadem;atq; ea quæ ejusdem sunt materiæ, multò faciliùs quàm elementa, mutantur, quia (me Iudice) contraria non tam faciliè in contraria, quàm similia similibus et eadem ejusdem gaudencia, quæ ejusdem sunt materiæ,possunt mutari. Fateor corpora metallica,inter se differre , secundum sulphur ipsis in, hærens , adurens , vel simplex: remoto autem sulphure malo,et debili in aliquo imperfecto metallo, bona ejus mercurij substantia citò vertitur in aurum , et argentum vivum coagulatum à sulphure albo non vrente,factum purum argentum vi igneitatatis,similitèr non vrentis, faciliè et citò efficitur aurum.Omnis enim quantitas argenti vivi puri fit perfectio : Magna autem sulphuris vrentis quantitas fit infectio, et corruptio. Error , et ignorantia imperitorum , vel omnium abusus sophistarum non tollunt istius rei veritatem; Illi errant in radice,et in fine,fructus decerpere non possunt. Sapientum autem filij artem veram conficiendi lapidem norunt, & in certâ eorum scientiâ, non opinio , sed est ipsa rei veritas. Quapropter solent philosophi Alchymiam,in hunc,qui sequitur , modum definire. Alchymia scientia est,quâ metallorum principia, causas , proprietates , et passiones omnium radicitus cognoscuntur , vt quæ imperfecta , incompleta, mixta,et corrupta sunt ; in verum aurum transmutentur. Testimonia veterum multis et certissimis argumen-

argumentis huius definitionis veritatem abundè probant. Et licèt ænigmatibus, et figuris rem ipsam involuerint et obscurarint, hoc tamen, datà industrià, factum est, vt avaris et improbis viris, subiectum eorum ignotum, et intactum maneret. Itaque persistant in errore suo, qui per introductam rebus novam, et meliorem formam, de præexistente iudicare non possunt. Isti negabunt aliquod imperfectum metallum in aurum posse transmutari, quamvis idem metallum post transmutationem suam reperiatur absq; superabundantia, aut defectu, acquisivisse ipsam formam, naturam, virtutem, proprietatem, ipsaq; accidentia ipsius auri purissimi, et perfectissimi.

CAP. 3.

*De fundamento artis non communicando reprobis,
& de potestate, & bonitate natura, ex
Philosophorum Chao dantis Om-
nia ad salutem, & pro-
pagationem.*

NON est certè aliud fundamentum artis, quam illud, quod est in sole, et ejus umbra; ex his sapientes præparant lapidem eorum Solarem, Lunarem, et Mercurialem. Mercurialis autem est *Azoc*, id est, nostrum argentum vivum, quod non est illud ex mineris simpliciter tractum; sed

sed illud, quod per nos à corpore dissolutò, per argentum vivum est abstractum, quod tandem dicitur spiritus animatus, & aqua nostra solvens corpora, & eorum calces, & cadauera. Quapropter Sol noster, & Luna nostra, dicuntur duo pisces, nantes in aqua nostra, quæ quidem aqua, origo est metallorum, & medium jungendi tincturas. De hac autem aqua non loquuntur philosophi, dicentes, duo tantummodo accipimus elementa, aquam scilicet, & terram, in quibus virtualiter *Omnia*. Aqua enim aërem in se continet, & terra ignem. Sed de illa loquuntur dicentes, quando sperma Mercurij conjungitur cum terra corporis, dissolvitur in aquam spermatis, et fit aqua sine divisione vna. Quare necesse est, vt ex Mercurio, & per Mercuriū eliciatur substantia vinctuosa, aërea, in qua latet spiritus quintæ essentiæ, quæ substantia vim habet corrumpendi aurum & in primā materiā transformandi, illudq; volatizandi, & spiritum faciendi: fumus enim albus leonem parit viridem, in cuius faucibus aues *Hermetis* nidum componunt suum. Fumus hic, spiritus est, & iste spiritus, extractor est animæ, & reformator totius operis, & *Omnia* quæ quærimus, sunt in eo. Hoc secretum est vita cuiuslibet rei, & est aqua. Fumus autem aquæ superior descendit ad inferiorem, & concipit fumus à fumo. Atq; hæc aqua diuina est res coelitus delapsa, & reductor est animæ ad corpus suum, & per eam vita est, & postea non erit mors. Seminate ergo aurum vestrum in terram suam, & cinerem, & terram in fundo

Rofius.

Herm.

Senior.

fundo nè vilipendatis; Nā ipsum est Diadema cordis *Morietur.*
 vestri, & permanentium cinis. Quapropter dico,
 & cum Philosophis doceo, quod primum opus est,
 distillare à terra omnem suam humiditatem; secun-
 dum, reducere humidum super siccum suum; ter-
 tium, ultimum, & optimum, cum sicco humidum
 & cum humido siccum finalitèr, & firmitèr in no- *Aref.*
 vam creaturam coniungere; ita vt postea nunquā
 separari possint. Opus enim in vno incipit, & in a-
 lio terminatur. Incipit in crasso, terminatur in sub-
 tili, incipit in corruptibili, terminatur in incorrupti-
 bili, incipit in terrestri, terminatur in coelesti, incipit
 in elementis mutabilibus, terminatur in essentia
 quinta, immutabili, & permanente. Hoc certè dei
 optimi, maximi arcanum, reprobis non communi-
 candum.

Si sapiens fore vis, tunc serva qua tibi dico;

Quid loqueris, & ubi, de quo, cur, quomodo, quando.

Iohannes de Rupescissa non vidit nisi vnum pro-
 batissimum theologum, qui intelligeret quicquam
 ex secreto, & magisterio quintæ essētiæ. Benedicta
 certè hæc aqua, & verè coelestis (vri prius, in quæ-
 rendo, & inveniēdo *Aliquid*, dictum est) meritò
 dici debet, quæ per continuum descensum, & ascen-
 sum, vim habet superiorum, & inferiorum, & sub-
 tili sublimatione seperatur omninò à corruptione
 quatuor elementorum, & incorruptibilis ferè sit,
 sicut coelum, & natura coeli. Reducendo autem à-
 quam nostram, & leonem nostrum viridem ad ra-

dices arboris, vbi quasi in antro prius latebat, & refigendo aquam illam in corpore suo, vnde prius profuebat, perficimus artificio nostro veram, quintam, incorruptibilem essentiam, quæ omnes potest expellere superfluos, & nociuos humores de corporibus nostris, sanguinem purgare, vires humanas corroborare, dolores lenire, vulnera, vlcera, & infirmitates omnes sanare, & vsq; ad diem mortis à deo constitutum hominem sanum, fortem, & sapientem conservare. Aurum commune, & in crassitie sua clausum, talia, & tanta non operatur: Apertum verò & solutum emittit virtutem suam, & eius natura abundanter communicat alteri de virtute sua, & hoc aurum à Philosophis vocatur propter summam suam virtutem, in vsum, & auxilium hominis *Aurū dei*. Ita enim se habet huius auri quinta essentia ratione corporis humani, & microcosmi vniuscuiusq;, sicut ipsum coelum ratione macrocosmi, & totius mundi. Etenim imitando naturam per quoddam simile, propinquum, & connaturale, habemus *Omnia* Philosophorum, atq; *Omnia* possidemus, quæ in naturæ potestate, virtute, et bonitate sita sunt. Quare Philosophi lapidem suum nuncuparunt nominibus omnium rerum, tam vegetabilium, quam animalium; quia omnium colorum varietas in lapide apparet; et quia omnia elementa in lapide continentur; et quia omnium rerum similitudines, proprietates, et virtutes sunt in eo; præciosorum quoq; lapidum nobilitas, et celestium

Pitago in tur-
bat.

lestium corporum, et spirituum imagines, et quia in omni re cum ipso operatur natura, et sine ipso nihil. Salve, veneranda natura, optima præpotentis dei creatura, quæ nobis hominibus, et in vsum nostrum *Omnia* offers, et *Omnia* das abundè satis, plus quàm animus humanus, peccans, et peccatis abnoxius, exoptare possit, aut expectare debeat. *Omnia* enim philosophorum in coelo, et à coelo eorum; atq; hoc coelum est purior pars purioris substantiæ in separatione elementorum, ab impuris elementis, scilicet superioris ab inferiore. Atq; hæc munda pars eorum mundi, seu microcosmi composita ex rariore aere, et densiore aqua, dicitur incorruptibilis, et nominatur superior mūdus, ab inferiore corruptibili segregatus, vniversalis est, quinta essentia, et naturalis forma, et verè natura dicitur, quia vinculo vnionis cupit connecti ad alterum, ex quo effectu omnis est causa generationis. Ecce ab incorruptibili philosophorum cælo fabricata est eorum medicina, valens contrà corruptiones, et vna res simplex contrarios effectus producit in omnibus morbis, licet morbi sint contrarij, sicut idem sol contrarias operationes in desiccando lutum, et in liquificando ceram. Quaproptèr Individuum Rubrum reducatur in genus generalissimum, vt insigantur ei virtutes speciales, et vt vniuersale nostrum coelum attrahat sibi formam rubeam, magnetica quasi virtute, tunc cum coelo concumbunt formæ, & è corpore naturali eliciuntur cœlestes
virtu-

virtutes, affixæ in cœlo nostro, & seræ physicæ re-
 feratæ sunt clauæ philosophica; & deniq; particu-
 laris formæ, & individui cum vniversali sit confusio
 & Chaos, vbi *Omnia*. Nunc etiam cœlum nostrum
 stellatum cœlesti calore suo, ad generationem va-
 let, quia Sol in cœlo nostro omnium rerum est ve-
 getatio, & conservatio, vitamq; & calorem inferi-
 oribus quodammodò inspirat lumine suo, & vitali
 quasi halitu suo. Quemadmodum enim sol cœlestis
 ille, qui à nonnullis dicitur cor cœli, mundi oculus,
 & speculum lucidissimum, omnes omnium cœlesti-
 um vires in se colligit, & eas per ejus ignea spiracu-
 la disseminare solet: sic certè Sol philosophicus in
 cœlo nostro (præsertim autem Sol auri, dicentis,
 Sol meus, & radij intimi mei sunt in me) ornatus vi-
 detur lumine, & calore, & splendore suo, & certè or-
 natus est maximis, imò omnibus cœlestibus virtuti-
 bus, quibus inferior mundus, ornatus, & beatus esse
 possit, ad salutem, & propagationem, tam metallo-
 rum, quam hominum.

CAP.

CAP. 4.

*De Sole vero, & Philosophorum vino, naturæ
sanctuario, & ipsius auri domicilio,
Omnia ad aurum neces-
saria continente.*

QVæri autem solet quomoddò hic Sol capi possit? Et dicimus cum Gratiano in Rosario Phil: de omni re potest fieri Cinis, & de illo Cinere sal, & de illo sale aqua, & de illa aqua fit Mercurius & de illo Mercurio per diversas operationes fit Sol. Iste Sol frater est Draconis, vbi soror est Luna; et frater & soror in vna aquâ submerguntur, quæ descendit in terram, vt fertilem reddat illam. Quemadmodum enim Sol in firmamento superiore dicitur Dominus omnium planetarum, & cor coeli, in medio coeli positum, respiciens sursum vsq; ad Saturnum, & deorsum vsq; ad Lunam, quia omnes planetæ ejus egent lumine: Sic etiam in Astronomia inferiore fieri solet, vbi Sol noster continet aurum, non vulgi, sed philosophorum, quod in medio cœli nostri fixum respicit omnes alios planetas, & ijs lumen suum infundit, vt nitescant, & meliores, & nobiliores fiant, quam in seipsis esse possint, virtute & potentia Solis nostri, in quo vita & viriditas. Etenim noster Sol tinctura est rubedinis, transformans omne corpus, beneficio Solis nostri

P

stri

stri dominantis inter planetas ; sicut fermentum totam mensam convertit ad suam naturam. Eam ob causam dicimus (sicut prius) cum philosopho, Solem & ejus umbram esse totius artis fundamentum; & ex his duobus, pater Hermes confecit tincturam suam. In his enim furnis albus, aqua coelestis, Mercurius philosophorum, vis quinta, Leo viridis, æs Hermetis, aqua foetida, in qua *Omnia*; Morieno teste, & dicente, aqua hæc mater est omnium metallorum, ex qua, per quam, & cum qua præparant philosophi ipsum Elixir in principio, & in fine. Hæc enim aqua ille est Mercurius, in quo inest quicquid sapientes quærun, & in eo est Sol noster, generatus ex Mercurio crudo, & coagulato, tanquam ex forma, & materia; à quibus verus extrahitur ille philosophorum Mercurius, qui tabernaculum est Solis nostri, sicut spermatis tabernaculum est sanguis, & sanguinis caro. Præparate ergo Mercurium, & ejus terrestrietatem, & aquam superfluam delete, & deponite, ut mediam ab illo separatam substantiam, siue naturam assequamini: Et coagulare eum cum ære, & extrahite ab eo menstruum maternum, & ab ære semen paternum, & fiet quod quæritis, quia dissolvetur corpus, & coagulabitur spiritus, & hæc duo in vnum coagulata detinent metallorum spiritum, omnem scilicet virtutem mineralem; Mercurium philosophorum, in quo Omnis natura metallorum, etiam ipsa anima, siue spiritus quintæ essentia per magisterium nostrum quiescit.

Exercit. in turb.

elcit. Quisquis nunc non norit imperfectum tingere metallum, & tingendum, in tingentis naturam transformare, ita ut postea tingentis, & tincti una natura permaneat in figente. Certè idoneus non est hujus philosophiæ discipulus, nedum filius. Spurius nec potest, nec debet apertis oculis suis contemplari, vel conspiciere Solem nostrum: filius autem artis, qui Solem nostrum rectè, & non oblique contemplatur, penetrat ipsum Solem, coeli scilicet nostri cor, unde *Omnia*, philosophorum vitam, vegetationem, atq; ipsam animationem infundentia, emanant, & profluunt.

Virginiu aspectus penetrat sine vulnere corpus;

Cum cor, abstuleris, pus, dabis inde alijs.

Etenim noster Sol vivus, solaris corporis est Cor, et vitam *Omnibus* metallis inspirat, et ab illo est omnis tinctura in ære nostro; sulphuris etiam non vrentis, et æris nostri est pater, et concipere facit *Beiam*, cum agit in eam, nutrit, fovet, et auget lapidis vegetabile. In primâ inest materiâ, et in vltima perfectione perfectissimi metalli, terram facit proferre, et perficere fructus suos. Deniq; *Omnia* efficit in *Omnibus*; et non solum ipsa metalla, sed *Omnia* facit florescere, et pubescere; inferiori huic mûdo in omnibus spiracula vitæ diffundit; Omnes etiam vitæ virtutes *Omnibus* specierum individuis impertit, *Omnia* calore vivifico entia permeat; in *Omnibus* initium, et fons est, et *Omnes* ab eo fluunt rivuli, secundum ipsius fontis naturam, debitam formam,

nam, et speciem in infinitum. Deniq; planetas *Omnes* regit pro libitu suo, et in cœlo nostro cursum suum celerem peragit, donec quinta essentia in aqua nostra philosophica virtutem suam summam in rebus *Omnibus* sit consequuta. Ad Solis enim aspectum *Omnes Omnium* cœlestium vires cōgregantur, et coalescunt in vnum, quæ per igneos radios et influentias suas disseminantur in mundum hunc inferiorem. Quapropter quæramus, et ab auro eliciamus secretum illud, ad conficiendum lapidem, potestatem habens omnia transmutandi metallum in aurum. Id certè *Aliquid Omnia* continet, quia generat, nutrit, et perficit Solare complementum. In eo enim insunt *Omnia*, ad aurum necessaria; *Omnia* (inquam) philosophorum necessaria, et *Omnia* in auri domicilio habitantia, et ad ipsissimum aurum pertinentia. Nam *Omnia* sunt in *Omnibus*, et vnaquæq; *Omnium* rerum forma specifica dat rebus seorsim *Omnibus*, ut sint, et dicantur. Redeamus itaq; ad essentiam, naturam, siue principium rei, quam quærimus, et in principio finem attingemus, et in fine principium inveniemus. Omne autem extraneum, et à re alienum, *Omnia* nostra inutilia reddit, et corrumpit. Similia verò similibus gaudent, et qui secum *Omnia* habet alieno auxilio nullatenus indiget. Quapropter ut *Omnia* assequamur, de quibus nunc disputamus, ingrediamur ipsius naturæ sanctuarium, et in penetralibus, et abditissimis, calorem vivificum excitemus, ut splendorem

Morien.

rem, et spiritum, cuncta permeantem entia, vitamque inspirantem, & propagantem capiamus, et ad materiam aptam, et propinquissimam disponamus: Producemus tunc effectum re ipsa longè præstantiorè et potentiorè. Hæc autem vita, seu splendor, et spiritus iste generativus latet in corporis sui semine, in quo Mercurius philosophorū, et naturæ vegetabilis, tam in metallis, quàm in herbis. Mercurius iste, nostrum est argentum vivum, in quo est forma, continens materiam totius, quo indigemus ad esse naturale, secundum suam speciem in qua proprie *Omnia* continentur. Quare cum differant metalla nisi decoctione, maiore, vel minore, aut sulphuris adurentis mistione, studuerunt philosophi discernere radicale semen, et naturæ vegetabilis ab ipso auro, et eius inducere lumen, et splendorem, pondus, et permanentiam imperfectis metallis. Atque hinc transmutatio metallorum facile fieri potest. In rebus enim confusis, et diversæ naturæ, scilicet fugitivæ et fixæ, vel frigidæ, et calidæ, si res sint eiusdem generis metallici, vnum contrariū superat alterum, et ambo in unitate, et virtute eadem simul sine contrarietate tandem conquiescunt. Quamdiu autem spiritus vitæ otiosus manet in corpore suo, nihil prodest: solutus vero à vinculis corporeis liberè virtutem suam potentem, & celestem exercere, atque alijs impetrari potest, per dulcem amorem in puro Mercurio, & per amplexum, & copulam sine separatione. Virtus hæc essentia est realis, com-

postea ex duobus contrarijs differentiam distinctam habentibus: sicut differunt vir & foemina, agens & patiens, Vulcanus, & Minerva, sulphur & Mercurius, ignis & aqua, forma & materia, etiam aurum ipsum, & eius compar. Sit ergo solutio corporis, & analysis physica per elementorum dissidium, & discordiam, ita tamen, ut custodias argentum vivum, ne avolet spiritus in resolutione, sed ut veteri penitus exuta naturâ, nova, & multò nobilior exurgat, (conservatâ formâ) ne pereat. Vincen-tem iam & triumphantem conspicias philosophorum Mercurium, in quo eorum *Omnia*; in quo etiam *Omnia* insunt metalla, qui etiam *Omnia* renovat, purgat, & perficit, quia *Omnia* in se continet, & ad aurum via est media, sicut phlegma ad sanguinem in corpore humano. Mas est, & foemina, Hermaphroditus, in quo generativus spiritus, & à quo seminaria virtus, adjuvans omnem naturam, defectu laborantem, reditu suo restaurans, & renovans primò cadaver suum, deinde omnia metallorum corpora in summam perfectionem, sicut ipse spiritus perfectus est, promptus, petens, & potens, sui simile, & sibi conforme corpus generare in homogeneis: formalis enim, et specifica virtus uniuscuiusq; rei multò præstantiores, et potentiores præstat operationes post alterationem, digestionem, et eius sublimationem, quam vel ipsum corpus, vel eiusdem rei materia prius præstare poterat.

CAP.

CAP. 5.

*Quid sit natura, quid lapis factus Omnia in Omnibus,
quid quinta essentia metallica, quomodo separatur
à materia elementari & de inimicitia ele-
mentorum; qua beneficio quinta essen-
tia, prius pugnantia, utrisq; (ut
aiunt) vultus pacem am-
plectuntur.*

Philosophi clamant, ut in opere philosophico naturam sequamur. Hæc autem natura nihil aliud est, quam vis quædam seminaria, à Deo optimo maximo rebus insita, ex similibus similia procreans, atq; hinc *Omnia in Omnibus*, atq; hinc Omnium rerum generatio, germinatio, vegetatio, et viriditas. Atq; hæc viriditas à philosophis benedicta dicitur, cunctas res germinare faciens. Qui viriditatem hanc vidit, Leonem illum viridem ex cavernis suis exire coegit, exeuntem cepit, captum retinere, fouere, et nutrire potuit, donè aptus fieret ad coniunctionem, in coniunctione ad generationem, in generatione ad propagationem, augmentationem, et sui similis multiplicationem in infinitum. Etenim viridis iste Leo valde fortis est, virtutem suam diffundens in univèrsum, et rebus Omnibus dans suum esse, ipsis etiam metallis formam, quâ à reliquis differunt. Cùm enim imperfecta metalla, quasi imbecilles Leonis catulos in
finu

sinu suo gestent, senex, et fortis auri, perfectiq; metalli Leo, vigore suo illis fortitudinem, perfectiorem, et splendorem permanentem infundit; impurum, corpus purum, imperfectum metallum, perfectum reddit, et terram splendore solis nitescere facit, eamq; ab impuritate, et tenebris suis secreto solis spiritu, et tinctura intimè purgat, renovat, et purificat. Itaq; lapis noster dicitur *Omnia* res, vel *Omnia*, quia habet in se, et de se omnem rem necessariam de sua perfectione, cum omnibus participat elementis, et ob eam causam non solum *Omnia* dicitur; sed apud omnes, et in omni loco, et in omnibus reperitur. Omnibus etiam nominibus nominatur, propter naturæ suæ dignam, et mirabilem colorum varietatem. Vilissimus est per putrefactionem, et charissimus per virtutem; et clarissimus per splendorem. Hunc si extraxeris lapidem ab illa re, in qua invenitur, et circa ipsum inciperis operari ad perfectionem, incipiendo ubi natura desijt, inuenies in eo perfectum, et gaudebis. Corpus enim perfectum, perficit imperfectum, et in subtili præparatione corporis perfecti, reperitur sulphur eius per nostrum magisterium supra terram, unde coagulatio fit Mercurij, et tinctura existens ex duobus, vel (vt nunc magis propriè dici potest) ex vna re sine mixtione alicuius rei extraneæ. Hinc *Omnia* quæ in nostro auro sunt, virtutem suam exerunt, & exercent, & omnia dura corpora (qualia sunt Mars & Venus) reti Vulcani subtilissimo

tilissimo ligant, & mollia, sicut aurum molle est, reddunt. Corpora autem mollia (qualia sunt Iupiter, Saturnus, & ipse Mercurius fugitivus) dura, & fixa faciunt; & omne corpus foedum, illustre, ut luceat splendore inenarrabili. Lapis enim noster in *Omnibus Omnia* factus, licet prius pars tantum fuit argenti vivi purissimi, crudi, & cocti, non in sua priorē natura, aut substantia manentis, sed ex parte eius subtilissima extracti, ex parte, scilicet, patris & matris, Solis & Lunæ (unde omnium liquibulum, & luminarium sunt Omnia) minima tamen eius pars mirabilis est res, quæ, teste Aristotele, *Omnia* in se habet, quæ quærimus, cui nihil addimus, nec diminuinus, nisi quod in sola præparatione superflua renovemus. Illa res materia est prima metallorum, substantia fumosa, humiditas vinctuosa, & lachryma clara, in qua habitat quinta essentia metallica, & medium iungendi tincturas; quia habet naturam sulphuris, & naturam argenti vivi. Est sanè hæc quinta essentia spiritus animæ mundi diffusus per partes corporeas, & elementales (secundum Marsilium Ficinum) & per se subsistens, differens ab omnibus elementis, & elementatis, tam in materia, quam in forma, tam in natura, quam in virtute; Et fumus vocatur rubeus, & à Iohanne de Rupescissa, anima vini: Sed à philosophis antiquis, & Neotericis, aurum dicitur philosophorum. Hanc autem quintam essentiam, siue vinum rubrum, fumus albus, (qui dicitur lapidis spiritus) portat in ventre

Q

ventre suo. Atq; hanc quintam essentiam, nec terra, nec aer, nec aqua, nec ignis potest corrumpere, sed incorruptibilis est, & separata à materia elementari; Ideòq; non actu, sed virtute, calida est, & sicca, vt ignis; nec calida, & humida, vt aer, qui corrumpitur; nec frigida & humida, vt aqua; nec frigida, et sicca, vt terra; sed simplex & separata à materia elementari; sanans (cum perfectè digeritur) omnes morbos frigidos, caliditate; morbos calidos, frigiditate; aquosos, terrestriate; melancholicos, & terrestres, humiditate: Et tamen nec calida, nec frigida, nec humida, nec sicca est nostra quinta essentia, sed simpliciter *Omnia*, si ritè decoquatur & digeratur. Elementa inter se sponte sua non colunt amicitiam, neq; enim inter eorum appetitus, aliqua est consensio; discordia autem, & dissensio maxima. Aqua enim pugnat cum igne, vt eum extinguat: ignis cum terra, vt eam consumat: terra cum aqua, vt eam obsorbeat; & aer cum omnibus alijs, vt ab eis avolare queat. Quòd autem in amicitiam, & familiaritatem coincidunt, & pacem, & concordiam amplectuntur, id certè beneficio quintæ essentiæ, siue spiritus vitæ, factum est, qui quidè spiritus medium est coniungendi, & est forte retinaculum, & arctissimum elementorum vinculum, ipsa inter se elementa pugnantia, idem nolle, atq; idem velle, efficiens. Ita vt postea, tanquam delecti, & dilecti ciues in eadem civitate diffidere non possint, cessante enim pugna.

nâ, elementa remanent vnita, & pacata, & omnes
 tincturę sunt in vno subiecto. Cùm autem ille vitę
 spirit⁹ (prudentis operâ artificis) à corpore suo ex-
 hauritur, statim à familiaritate, & amicitia rece-
 dunt elementa, adeòq; intestinum incunt bellum,
 ità vt totum corpus, in quo priùs stabili cum ami-
 citia permanebant, alterationi, corruptioni, & mor-
 ti subiiciatur, adeòq; in *Nihilum* nostrum rediga-
 tur. Summo autem cura gaudio facilis est reditus
 illius spiritus vitalis ad corpus suum, à quo priùs
 profectus est tempore suo, ita vt postea invicem
 nullo modo vnquam separari, disiungivè possit.
 Hinc novum cœlum, & nova terra. Loquor phi-
 losophicè, de eorum, scilicet, cœlo, & eorum terra.

*Arist. de cœlo
 lib. 1. cap. 13.*

CAP. 6.

*Omnia in Omnibus Philosophicè sumptum,
 refert nos ad Omnia in Omnibus
 theologicè dictum.*

S At scio, novi philosophorum cœli, novæq;
 terrę frequentē contemplationē, & assiduam
 meditationē etiam ipsis theologis maximam
 posse asferre vtilitatem. Docemur enim per me-
 tallorum renovationem, corpus nostrum animale,
 non posse consequi incorruptionem, donec, depo-
 nat corruptionem suam; nec immortalitem, donec
 mors absorpta sit in victoriam; nec spiritualitatem *1. Cor. 15.*

Q 2

Ada mi

2 Cor. 15.

Adami secundi, donec limus terræ *Adami* primi plenitudine deitatis carnem nostram sibi adaptantis, ad statum spirituales in formetur. Tunc verò gestabimus imaginem coelestis, sicut prius gestavimus imaginem terreni, quando corpus animale, fiet corpus spirituale, & ignominiosum, excitabitur gloriosum, & infirmum, potens. Regnat enim, & regnabit Christus secundus Adam usque; dum inimicos omnes pedibus suis subiecerit, ut Deus sit *Omnia* in *Omnibus*. Sed *Omnia* in *Omnibus* quoad Theologos non est hic narrandi, vel exponendi locus. In hoc tractatu veniam peto, ut philosophum agam; reservata mysterij tanti explicatione in aliud tempus opportunum. Interea certus sum, quod *Omnia* in *Omnibus* philosophicè sumptum refert nos, ad *Omnia* in *Omnibus* theologicè dictum; scilicet ad Deum rerum Omnium præpotentem Creatorem in quo, & à quo, sunt *Omnia*, & quod solus Deus erit reverà *Omnia* in *Omnibus*, cum Christus Iesus *Omnia* regna sursum reddet Deo patri, qui prius subiecit *Omnia* sub pedes filij. *Omnia* enim Christo prius erant subjecta, ut Deus pater *Omnia* in *Omnibus* in victore filio triumpharet. Itaque breviter in piorum consolationem, paululum relicta obscuriore, & obliquiore philosophorum semita, & cum ipsis theologis ambulans in recta professionis, & prædicationis Episcopi Catholici via, dico, quod gloria patris prius posita erat in dominatione filij, debellando hostes, tollendo peccata, ipsum

Sa.

Satanam priuando potestate sua, ipsam etiam mortem penitus abolendo: Cum verò ipse filius subicietur ei, qui subiecit ipsi Omnia, vt Deus sit *Omnia in Omnibus*; tunc plena & completa erit Dei gloria in filio suo, & filij ipsius gloria in membris suis capiti adjunctis, in vltimo illo, post resurrectionem carnis, die. Etenim in illo die Omnia ad Deum tanquam vnicum suum principium & finem reducuntur, vt Deus solus sit *Omnia in Omnibus*, quatenus ipse Christus cum sua Ecclesia vnum corpus constituat, quod sæliciter, & perpetuò fruatur contemplatione dei. Nam Christus ecclesiæ suæ caput corpori suo dabit Omnia in Deo, qui *Omnia* erit in *Omnibus*, vt fideles, & electi satientur, lætentur, & ditentur præsentia Dei, & in Deo Omnia bona possideant singuli. Erit enim Deus in vnoquoque patientia, sicut in *Iob*: obedientia, vt in *Abraham*; mansuetudo, vt in *Mose*; virginitas, vt in *Daniele*; sapientia, vt in *Solomone*; & Omnia dona, quæ nunc diuisa sunt electis, tunc possidebunt singuli, in eo, & per eum, qui *Omnia* erit in *Omnibus*; quia quicquid amari, vel appeti possit, tunc electi possidebunt in Deo, causaliter, objectivè, & frutiue.

*Omne bonum, summumq; bonum, mercesq; bonorum
Illa Dei in cælis confert tibi visio sola.*

Est tibi solennis, iucunda, diesq; perennis.

Gloria, laus, requies, amor, & concordia dulcis,

Pax, pietas, bonitas, lux, virtus, splendor, honestas,

Nil tibi deficiet. Deus omnibus omnia fiet.

Q. 3

In

Tuscul. Quest.

In cuius rei meditatione, inpræsentiarum lubens acquiesco, expectans illam cum electis omnibus beatitudinem, & gloriam, quam præparavit Deus diligentibus ipsum. Etiam non spirans, in sepulchro sperabo tamen in verbo illius, qui per Prophetam dixit, Ero Deus tuus. Interim redeamus ad philosophiam nostram, quæ (Cicerone teste) nos primum ad Deorum cultum, deinde ad jus hominum erudit, eademq; ab animo, tanquam ab oculis caliginem ita dispulit, ut omnia supera, infera, prima, ultima, media videremus. Præpotens certè, & præclara, imò divina est illa philosophia, quæ virtutum omnium in terrenis est disciplina, & in cœlestibus constans, fortis, & non periturus Iudex. Intenti autè & omnimodò propensi sumus ad rem quã iudex noster philosophicus, præsertim in divinis ostendit; tunc enim illud sequemur, & fideliter agemus, quod & hominibus, & angelis, & ipsi Deo placere possit. Plumbeus in suis physicis sit ille philosophus, & Sathanæ miser tradendus, qui fide relictâ, & despectâ, rationi omninò innititur, & de rebus planè divinis, & ad salutem animæ pertinentibus, philosophicè cum ratione, & nō theologicè cum fide disputat; qui naturam ducem semper in omnibus sequitur, donec cum ratione insanire videatur. Miser iste non novit, quod à Deo univscuiusq; rei, ipsius etiam naturæ proficiatur initium. Ideòq; prorsus ignorat, quomodò quis perveniat ad summum suum bonum. Essentia verò rerum nostra, agens fortissimum,

num, forma simplex, & splendida, non solum intellectum humanum aperit, & rationem nostram promover, sed etiam nos ad ipsum Deum, in luce æterna habitantem manuducit, ut intelligamus coelestia ipsa in terrestribus, secundum magis, & minus esse effigiata. *Otreb.* Quantum enim vnaquæq; res habet in se luminis, tantum habet et numinis. A lumine bonum nomen, A numine bonum omen. Dixerunt ergo philosophi, Omnia plena Dijs esse; & Poeta, — *Iovis omnia plena.*

Neque enim quicquam divino auxilio viduaturnum, sui naturâ potest consistere. Sicut enim sublatum, sui naturâ potest consistere. *Corn. Agrip.* Sicut enim sublato Sole, cuncta statim tenebris includuntur: sic *Otreb.* coelesti igne, qui omnia fovet, et conservat, extincto, vnaquæq; res statim flaccescit et emoritur.

CAP. 7.

Unde petenda est metallorum quinta essentia, per similitudinem, Medium Paradisi, nominata, ubi sapientum medicina præstantissima.

Essentia nostra quinta, ornata Sole nostro, infundit rebus virtutem cœli, & Solis nostri, hoc est, vitæ conservationem, humidæ radicalis restaurationem, et ipsius juventutis renovationem. Hæc autem essentia quinta ab auro petenda est, quia illud solum à corruptione defendit, quod non corrumpitur, et illud solum diu cōservat, quod conservatur. Aurum, nec aer potest corrumpere, nec

nec terra putrefacere, nec aqua diluere, nec ignis consumere, sed durabile est in omne ævum, quia in æqualitate sua seipsum conseruat. Quare si occulta ejus virtus fiat manifesta, potest non modò metallica, sed etiam humana corpora ad elementorum concordiam, et æqualitatem reducere in sanitatem. Nostra enim quinta essentia generata est virtute Solis nostri, et recipit Solis virtutem, et à Sole substantiam quasi incorruptibilem, et nobis infundit calorem, naturam, et virtutem suam, quæ quam

V I T

magna sit, bene nouit, qui visitauit interiora terræ
 R I O L V
 rectificando inueniens occultum lapidem, veram
 M

medicinam. Nam in vitriolo nostro (cujus literæ dissectæ in verba superius prolata docent visitationem interiorum) omnes omnium rerum, quæ sunt in mundo virtutes infiguntur, et imprimuntur. Quare vocatur lapis noster, minor mundus, in quo vegetabile, animale, et minerale. Itaq; visitabis interiora terræ, &c. Et tamen non dicimus medicinam hanc omninò incorruptibilem, sed quia genita est ex materia, et re, non simpliciter, sed comparative incorruptibili; dicimus eam prorsus simplicem esse ex separatione omnium elementorum, non manibus, sed regimine suo, iterum elementa componente, et in vnum reducete, ad naturam excellentem, et virtutem planè coelestem, et ob eam causam posse

se

se diu servare corpus humanum incorruptum & in vigore suo, protrahendo vitam, & augendo vires, tam in juvenibus, ut radicale humidum, & calidum innatum conservetur; quam in senibus, ut amissum restitueretur, & ipsa quasi juvenus, quoad salutem & sanitatem illis restitueretur. Atq; hoc modo licebat, & adhuc licet viris, sapientiâ, & Dei optimi maximi gratiâ præditis, decerpere, & gustare fructus ligni vitæ in medio horti Paradisi nostri crescentis; sed non ad immortalitatem, ad terminum tamen à Deo positum, quem præterire non licet. Deus enim vitæ nostræ curriculo certum terminum, & veluti cancellos quosdam circumdedit, quos nullo modo transilire possumus. Neq; enim nefas est, medium intrinsecum, & absconditum nostrum, medium Paradisi per similitudinem nominare, quia in utrisq; salus, & vita, sed non tota, nec tanta. Primis patribus ad multiplicandum genus suum est concessa vita longa, at proximi propter peccata longius à Deo, & à vita longa sunt remoti, quia expulsi non solum à Paradiso, & privati ligno vitæ; sed in tenebris, & ignorantia versati lignum nostrum vitæ in medio Paradisi nostri non norunt, nec intellexerunt. Adam autem plenus scientiâ, & plenus sapientiâ, plenus erat dierum, & patres antiqui coram Deo, tanquam amici Dei ambulantes, & viri facti sapientes, diu vivebant, & post eos docti, & boni viri ab illis edocti, invenerunt medicinam, quam vocarunt comparatione, & respectu re-

R

tum

rum corruptibilem, incorruptibilem; quam tanquam ex medio Paradisi, ex subtilissima, & simplicissima perfectissimi metalli cōfecerunt substantia, in qua radicalis humiditas intrinsecus diffusa per partes elementales incorruptibilis videtur; quia simplex, & à coelo, à quo nō subito, sed per mille annorum spatium, virtutem suam, vim, & vitam, quasi perpetuam acquisiverat. Atq; hæc est sapientum medicina, genita ex re efficacior, & incorruptibilior, quæ in mundo existit. Aurum commune, (ut prius dictum est) & in crassitie sua clausum, talia, & tanta non operatur; solum emittit virtutem suam, & eius natura abundanter communicat alteri de virtute sua. Vires enim cœlestes à coelo in terram auri fluebant, & terra cœlestes operationes optime, & subtilissime recepit, atq; has philosophi in lucem producere contendunt, removens terrorem, & densitatem metalli, & reducentes illud in primam simplicitatem, quæ post veram decoctionem, tantam vim ostendit, ut quasi subito humana corpora immutare, & ea ad veram sanitatem reducere possit.

Ars solet hæc dominum sapē iurare suum.

Medicinas alias ex vegetabilibus non vitupero, habent suas virtutes, & salutem conducunt, aliquando tamen fallunt, nec omni complexioni subserviunt, vim habent expulsivam superflui, & nocivi, sed deficiunt in renovatione, & restauratione salutis, nisi per accidens id fiat, idq; aliquando. Non enim semper,

per, & simpliciter per se, & ex certa medicinæ illius natura illud fit; quemadmodum in medicina nostra fieri solet, quæ non modò removet nociva, sed renovat ad salutem necessaria. Mover enim elementa, & in motu vivificat ea, et in actum ea producit, ita ut nova quædam naturalis vita videatur realiter vegetare. Ex hoc modo dicunt philosophi, quòd individuum illud, quod nunquam passum sit intemperiem, vel inæqualem mixturem, omnē ægritudinē depellit, ex intemperie, et minus justā primarum *Corr. Agrip.* qualitatum proportionē ortā. Medicina vegetabilis (nisi Chymicè sit confecta) multa, (ut vocant) continet simplicia, in quibus ægrotus queritur, Quantum! medicina verò mineralis, una res est, simplex, pura, potens, in qua queritur, Quale! sed Quantum illud, spe tantum expectat, quod Quale nostrum reperficit. Medicina hæc, non sicut illa, corruptibilis, quia vitalis; non materialis cum terra, quia formalis, et essentialis cum omnium elementorum æquali, et purissima mixtione; non evaporabilis, quia fixa; non separabilis, quia solida; non dissolubilis, quia firma; nec immatura, vel cruda, quia perfectissimè digesta ex compositione, quæ nullo modo separari, disjungi potest; quæ non solum expuit, et expellit impurum in metallis ægris, ut ea transeat, sed nocivum in corpore humano egrotato, ut illud ita reformare, et renovare possit, ut mens sit sana in corpore sano. Itaque medicina nostra vocatur *filium ignis*, imò rex ex igne proveniens, cui,

R 2

ficut

sicut obedientes subditi, subjiciuntur Omnia metalla. Metalla enim omnia regi nostro subserviunt, et rex noster omnia illa, quæ vult, in statum suum regium, splendidum et sublimem extollit. Inprimis autem cavendum est, ut noster *filius ignis*, nec leprosum habeat patrem, nec leprosam matrem; tunc enim filius quoque leprosus erit, et opus erit leprosum. Sed purior et pinguior pars puri patris cum matre pura, purum, et præclarum generat filium.

Iob. *um.* Quis autem potest facere purum, de impuro conceptum semine? Nihil dat, quod non habet, nec unquam in re aliqua invenitur, quod in ea non est. Quare quærendum mundum semen à corpore mundo, cujus complexio sit æqualis, et temperata, nec calida, nec frigida, nec humida, nec sicca, sed *Omnia*, ubi nostra *Elia*, ignis scilicet filia, Solis essentia, et vitæ virtus invisibilis, clarissimo amictu lumine, influxu suo dat *Omnia*, quia de ea prædicantur *Omnia*, sicut de natura, et ipsa etiam prædicatur de *Omnibus*, sicut natura. Vnum enim est totum, ut rectè asserit Nicolaus Bernardus in ænigmaticum illud epitaphium de *Elia Lalia*) ob quod sunt *Omnia*, et si totum non haberet totum, nihil esset totum. *Elia* autem nostra tota est in toto, et tota in qualibet parte, in perfectis perfecta, in imperfectis imperfecta, quia versipellis, et conversiva, secundum patris, et matris formam essentialem. Quapropter in memoriam revocate dictum *Davidis*; Eloquia domini, eloquia pura, sicut argentum igne examinatum.

Pf 12.

tum, purgatum septies; Et Mercurium nostrum ab omni sorde purgate, vt transmutari possit in corpus, & sulphur nostrum vivum ad primam materiam reducite, vt omninò spirituale fiat.

CAP. 8.

De occulta rerum virtute, qua sit, & unde proficiatur; & de distincta proprietate, & qualitatis differentia.

Nihil (vt inquit Aristoteles) est in intellectu, quod non prius fuerit sub sensu. Quare ex apparente & manifestâ rerum figurâ, de occulta & invisibili rerum forma decernimus & iudicamus. Quod enim oculis nostris obijcitur, de eo statim sententiam ferimus, & illi nomen suum proprium imponimus; rem autem ipsam, quæ vitæ et vegetationis radix est, non videmus. Neq; enim occultæ in rebus formæ, et formarum proprietates ab elementalibus sunt naturæ, sed cœlitus rebus insitæ, et à spiritu mundi per ipsos stellarum radios, (vt loquitur philosophi) nutu dei proficiuntur, et à nobis non aliter quàm experientiâ, et coniecturis comprehendendi possunt. Talis est virtus illa in Magnete attrahente ferrum; et vicissim illa in Adamante impediens Magnetem, nè ferrum attrahat. Virtutes illas, siue sympatheticas, siue antipatheticas, vocarunt philosophi divinas, et à Deo in res diffusas;

atq; has ipsarum rerum vitam, five animam dixerunt. Sed nos non de tali rerum virtute, seu vita, nunc disputamus, qualem in Magnete invenimus; sed de tali sit sermo, qualem in Magnesia nostrâ, et Omnibus alijs naturatis, et generativis rebus scimus. Virtus enim illa sic se habet respectu quatuor qualitarum, ex quibus corpora sunt composita, sicut se habet cœlum respectu quatuor elementorum. Cœlum autem vocarunt philosophi quintam essentiam, quia incorruptibilis est, et immutabilis sicut cœlum. Quinta verò essentia spiritus est anime mundi, diffusus per partes corporeas, & elementales. Quam quidem essentiam, Iohannes de Rupe scissa appellavit vinum nostrum, vini animam, & aurum philosophorum. Quinta hæc essentia elementum non est, nec elementalem habet qualitatem actu, sed virtute actu enim (sicut superior dictum est) non est calida, & sicca, ut ignis, quia infrigidat, & morbos sanat frigidos; nec actu est humida, & frigida sicut aqua, repugnat enim elementari aquæ, & calefacit; nec actu est calida, & humida sicut aer, non enim corruptionem alijs inferre, vel ipsa corrumpi potest; nec actu est sicca, & frigida sicut terra, quia acuit, & calefacit. Quapropter merito dicatur *Omnia in Omnibus*, quia omnia corpora in esse suo, humana præsertim, ab omni corruptione, si ea rectè utamur, diutissime conservant. Et ob eam rem dicitur *cœlum humanum*, ab altissimo creatum ad conservationem quatuor qualitarum humani

Marfil. Ficin.
lib. de tripl. vita.

humani corporis, sicut cœlum cœleste ad conservationem totius vniversi. Quinta hæc essentia a philosophis nuncupatur spiritus, & conseruatiuus, et generatiuus virtutem in se habens seminariam, atq; hanc virtutem potenter, & abundanter in perfectissimi metalli corpore, latentem & incarcerationam dixerunt. Quare contenderunt illam secernere, & segregare à corpore suo, vt illius spiritu corpus imperfectum in perfectum transmutarent. Etenim per hunc spiritum mouentem res omnes, omnis occulta rerum omnium proprietas, & virtus propagatur, et rebus homogeneis infunditur, nec reperitur aliquid in toto mundo, quod istius spiritus scintilla, et virtute careat. Sicut enim animæ nostræ vires per spiritum nostrum membris adhibentur, sic virtus animæ mundi per spiritum quintæ essentiae seorsim dilatur per *Omnia*. Quare spiritus ille necessario requiritur tanquam medium, quo animæ cœlestes corporibus insint crassioribus, et illis mirificas dotes largiatur. Spiritus ille quoddam quintum est super elementa, et præter elementa subsistens, et tamen nec anima est, nec corpus, sed excel lens inter vtrumq; medium, quod sit quasi non corpus, sed quasi iam anima, siue quasi non anima, et quasi iam corpus, quo medio anima corpori connotatur. Atq; spiritus ille, siue quinta essentia, res est vna à Deo creata, subiectum omnis mirabilitatis, quæ actu animalis, vegetalis, et mineralis est, vbiq; reperta, à paucissimis cognita, à nullis suo proprio

prio nomine expressa; sed innumeris figuris, et ænigmatibus velata, sine qua neq; Alchymia, neq; natura possunt suum architectonicū finem attingere. Attingunt autem quicorpora præparant, et per aquam solvunt in aquam, vt ex illa aqua imbibant ablutos spiritus; tunc enim ipsi spiritus submerguntur in corporibus; et corpora in spiritibus, et sic figuntur spiritus firmissima fixatione. Hoc autem vnum memoriæ sæpius commendemus, et ante oculos nostros semper ponamus, quod vnaquæq; res movet ad sui simile; et Omnis natura sui est rapax, et inclinat semper ad seipsam, tam in proprietate, in qua est occulta virtus; quam in qualitate, in qua est virtus elementalis. Et licet virtus vtræq; eadem videatur, tamen eadem non est. Non enim, (vt prius diximus) proprietates in rebus occultæ ab elementali natura procedunt, sed cœlitus sunt rebus insitæ, & à spiritu mundi per ipsos stellarum radios nutu Dei proficiscuntur, & à nobis non aliter quàm experientiâ, & conjecturis possunt indagari. Ex quo fit, vt animantia sensibilia virtute spiritus occulci, transmutent cibum suum non in herbam, vel plantam quam comedunt, sed in ipsissimam carnem sensibilem: quia omnis virtus sive rebus insit per naturâ, siue per artem, semper movet ad idem, spiritus ad spiritum, ignis ad ignem, & aqua ad aquam. Sed operanti aliquid ea proprietas semper quærenda est quam novimus huiusmodi rei inesse. Proinde Medici ex ærvorum, & vnicornis cornu,

EX

ex viperis, serpentibus, & his similibus Medicinas sæpius excellentissimas conficiunt; quia illa animalia longæva, ad vitam conferunt longævam; & habentia in se virtutem renovativam, conferunt ad corporis nostri renovationem, & juventutis restitutionem. Quare proprietates sunt de essentia rei, & qualis res est, talis rei proprietas: Sed qualitates rerum sunt de composito, & per accidens aliquando variantur secundum earum complexiones, vt in eodem semper statu non permaneant.

Est occulta rei virtus quæ rem facit esse,

At elementa rei qualiter esse dabunt.

Terra melancholicis, Aqua confertur pituita,

Aër sanguineis, Ignea vis cholera.

CAP. 9.

Brevis repetitio totius artis, ubi natura digerit,

quod ars subtilianit, & elementa invicem

conversa generant lapidem, alia imperfecta

corpora continentem.

EX Philosophorum scriptis, didici (cooperante Dei benedictis gratia) scribere, quæ scribo, proponere & firmissimè concludere, quæ concludo, Omnia in veritate. Qui verus est, & ipsa veritas, novit, quòd veritatem dixi. Et licet nihil

S

hil

hil dictum, quod non dictum sit prius, tamen ex scriptis meis liquidò apparet, quòd nihil in componendo lapide latet, quod non nunc apertè pateat. Peto ut mihi ignoscant benevoli, si apertius fortassè, quàm par erat, sæpiùs repetendo, & inculcando rei veritatem, rem ipsam acu tetigerim. In gratiam, & eruditionem eorum hoc à me expeditum est, ut qui filij sunt artis, non in tenebris semper versentur, nec in ignotis mysteriorum figuris captivi detineantur. Et licet aliquandò idem, & iisdem & diuersis verbis scripsisse, & repetiisse videar, hoc tamen dictum & factū (datā operā) putet bonus, & benevolus lector, ut ita se res habeat cum nostris filiis, quæ admodum cum illis, qui in eodem speculo diversimodè transverso, eundem faciei vultum sæpiùs inveniuntur, & contemplantur, ne illius obliviscantur. Nemo autē iudicet ex scriptis meis posse me philosophorum Lapidem componere. Nomen non arrogo tantum. Scripti veniam quæro, non lapidis gloriā. Sed si placeret sapientissimo potentissimoq; regi nostro Iacobo (cujus Majestati semper sit benè Amen.) gratiosè philosophiæ filiis veniā indulgere, non obstante statuto contra auri multiplicationem edito, tentarent proculdubio boni viri adhuc sub silentio secretiores, an scientia eorum responderet rei veritati, aut rei veritas superaret scientiam. Rerum investigatio jucundissima est, & in laboratorio sine tædio experientia. Sed (rebus sic stantibus) benè vixit, qui benè latuit. Utinam lophistæ fingentes

&c.

& non facientes, quando metallum aliquod examinatione improbum & fucatum divendunt, vel ipsa morte multandi essent. Veritatis scientiâ gaudent viri boni, nolunt autem praxi & experienciâ suâ eo-
ulq; progredi, vt libertatem & vitam, aliorum exponant voluntati.

Sed eò revertamur vnde digressi sumus. A *Nihilo*, non fit transitus ad *Omnia*, nisi per *Aliquid*, nec à nigro ad Citrinum, nisi per albedinem, atq; hoc est quod voluere Philosophi, dicentes, Aurum esse non potest nisi quod prius fuit argentum. Natura non facit saltum, neq; enim pervenitur ad extrema nisi per media. Corruptatur ergò Citrinum, & nigrum fiat, & post nigredinem conspicietis albedinem, & post albedinem summam Citrinitatem. Sic solent philosophi aurum in plumbum, & plumbum in argentum convertere, vt postea argentum in aurum viuacissimum convertatur. Nam sulphur non vrens album ad argentum, per maiorem digestionem fit sulphur rubeum ad aurum, quia in Citrinitate est completa digestio, sicut in albedine plumbi nigredinis ablutio, & ablatio. Talem digestionem & maturationem naturaliter invenimus in nobismetipsis: surgentes enim manè videmus urinam nostram albam, & iudicamus nos non satis dormiuisse; reponimus igitur nos ad dormiendum & accepto somno vrina fit Citrina, sed nullo alio modo nisi per caloris naturalis digestionem. Sequamur naturam, si ars decoquat, digeret natura;

*Richardus
Anglus.*

*Lib. de Merc.
cap. 5.*

si ars subtiliet, perficiet natura; si ars juvet, operabitur natura in maturitatem igne suo naturali. Atq; isto modo in regimine corpora fiunt incorporea, & incorporea, corpora, sed in complemento omnia fiunt vnum corpus, & totum corpus fit spirituale fixum. Quapropter jubet *Raymundus*, vt exuberemus Mercurium cum humore corporis præparati per ingenium naturæ, quia res præparata dabit nobis rem præparatam; & talis (inquit) sicut fueris præparatio, talis erit perfectio; & qualis fuerit perfectio, tale ostendit in sua projectione super quodlibet corporum imperfectorum, & super Mercurium vulgarem. Hucusq; *Raymundus*, breuiter, sed nemo plenius, nemo planius. Negari certè nō potest, idem accidere metallis, quod eorum accidere potest elementis. Elementa autem invicem mutantur, ergo & metalla mutari possunt. Metalla enim convenientia in materia, quæ est argentum vivum, ostendunt se differre solum in maiore, vel minore decoctione: ex quo fit, vt sulphure non vrente agente ad generationem, ita vt forma auri detur materiæ argenti vivi, ipsum argentum vivum statim transmutetur, virtute talis formæ in splendidissimum, & perfectissimum aurum. Interea verò non dicimus, quòd Alchymia ipsa producit aurum, sed medicinam quandam producit, quæ argentum vivum subito coagulat, & perficit in verum solificum, quia in projectione sua tribuit argento vivo omnes proprietates, passiones, & operationes, quas habet perfectissimum

perfectissimum aurum. Iubent ergò philosophi, ut convertamus elementa, & inveniemus, quod quærimus. Quærimus autem lapidem; convertite elementa, & lapidem convertentem alia corpora invenieris. Sed quo modo convertuntur elementa? respondeo, faciendo humidum, siccum; frigidum, calidum; & fugiens, fixum. Circulatione autem ignis, & aquæ, contrariorum fit amicitia; & post dubiam & difficilem pugnam, fricando manus inter se conveniunt, quando conferendo coquendo, solvendo, coagulando, sublimando, calcimando, dealbando, & tingendo vnum fiunt, sicut regimen eorum vnum est, vna decoctio, vna coniunctio, atq; vna mundatio, absq; manibus, donèc vnus fiat color, et res vna. In nullis autem contrariorum complexionum qualitatibus acquiescit natura sed semper est in motu, donec in auro, in quo est ultimus appetitus formæ, et materiæ in æquali mixtione, frigiditatis, caliditatis, humiditatis, et siccitatis, possit acquiescere. Sed in alijs metallis non acquiescit natura, sed agit. & patitur secundum magis, & minus, & ob eam causam imperfecta, & incompleta in ipsius auri naturam citissime transmutantur periti artificis ope, cum ad æqualitatem temperamenti vnà cum auro perducuntur ad æqualitatem elementorum in æquali commixtione, qua elementum terræ claudit elementum aquæ, & elementum aquæ elementum aeris,

ris, & elementum aeris, elementum ignis. Sunt enim secundum prædominantia elementa quatuor complexiones, & in illis quatuor colores: primò in dissolutione est ingredo terreæ, in complexione melancholica; tùm postea in reductione, albedo aquea in complexione phlegmatica; in fixatione Citrinatio aerea, in complexione sanguinea; in Citrinatione autem concluditur rubedo ignea, in complexione cholericæ. Vel vice versa, à superiore elemento ignis gradatim ad inferiora possumus descendere. Rubedo enim solis non est aliud nisi intensa Citrinitas, & Citrinitas ex albo, & rubeo, non est aliud nisi absoluta albedo, & albedo non est aliud nisi mundificata nigredo. Atq; in hac catena aurea fortiter retinentur lapidis nostri colores proprii ab intrinseca mixtione, operatione, & digestionem elementalibus. Pro adiutorio autem filiorum artis dico, quòd in ipsa prima præparatione, si quis rectè inceperit, & ritè progressus fuerit, habebit in lapide *Rebis* factò, ignem devorantem, & citò, imò subito destruentem centum sui generis. Et qui tale quid in præparatione invenerit, quale quid (quæso) expectet in perfectione, & in proiectione, cum tandem lapis perficitur? Nonne ex herba virescente, præsentire possumus, quanta sit messis futura? Nonne consuetudo, & temporis diuturnitas Miloni vires afferre potuere, non solum ad vitulum, sed etiam ad prouectum bovem sustinendum? Vos autem qui copiosam expectatis messem, ve-

lima

lim vt accipiatis duos lapides, quos ignis non destruat, lapidem scilicet *volatilem*, & lapidem *fixum*, & sitis securi (si sciatis eorum regimen) quòd demùm apparebit Citrinitas, quæ est albi & rubei coniunctio in purissimis.

CON.

CONCLUSIO.

De exaltatione lapidis, transformantis imperfecta metallorum corpora in perfectionem, & referentis in resurrectionis die beatum, & gloriosum Sanctorum statum in caelestibus.

Imum videri non debet, quòd lapis noster transmutet reliqua metallorū corpora in purissimum, & perfectissimum aurū. Ille enim in exaltatione sua filius dicitur ignis, ab igne elementorum optimo, & purissimo generatus. Ignis autem iste virtute sua vicissim generat ignem : qualis enim fuit pater, talis quoq; est filius. Sic ab Adamo vno homine, homo, & ab hoc homine Adami filio, omnis homo. Si enim Adami filius patris vices non egisset, omnis humana natura in ipsissimo filio funditus perisset. Sed filius pater factus, generavit similes patri suo filios infinitos. Sic etiam filius Solis in generatione filiorum suorum pater factus, semper exprimit patrem suum, vultu, gestu, moribus. Est enim filius imago patris, sicut pater typus

T

est

est, et exemplar filij. Et quantò propiùs similitudo filij accedit ad patrem, tantò magis propriè filius postea generat, et sibi, et patri suo similem filium. Sed quorsum hæc? Nempè vt per Alchymiam intelligamus, etiam in divinis similitudinem aliam esse vestigij, aliam verò imaginis. Quemadmodum, enim per imperfectorum metallorum transmutationem, lapidis perfectionem investigamus, & ab effectu quasi per vestigia lapidem agnoscimus potentem, penetrativum, & tingentem; Sic per res creatas à Deo, vitam, victum, & vestitum quærentes, quasi per earum vestigia deum cognoscimus, deum quærimus, & ipsum deum rerum omnium summum creatorem esse, & patrem agnoscimus.

Iob 38.28.

Quis enim pater est pluviarum, vel quis generavit roris guttulas? In ipsis sanè tam animalibus, quàm vegetabilibus & mineralibus deum quærimus, & deum invenimus tanquam per vestigia. Est autem in homine, tanquam in creatura rationali, prove-consideratur in puris naturalibus similitudo propior et expressior quæ dicitur similitudo imaginis. Assimilatur enim deo, non solum vt primo enti, in quantum ens, et vt primæ vitæ, in quantum vivens, vt reliquæ assimulantur creaturæ, sed etiam deo, vt summæ sapientiæ, in quantum sapit, et intelligit. Dixit itaq; deus, faciamus hominem ad imaginem nostram. Atq; hæc omnia docet, et ostendit philosophorum lapis in summam præpotentis dei laudem, et gloriam. Primò enim lapis in exaltatione sua

sua licèt non faciat reliqua metalla, transmutat tamen, & perficit ea ad imaginem suam. Atq; hæc est similitudo imaginis, sicut homo creatus ad imaginem dei, habet aptitudinem naturalem ad intelligendum, & amandum deum. Secundò imperfectum metallum, lapidis virtute, ad transmutationem est aptū. Atq; hæc est similitudo bonitatis, sicut homo aeternus, vel habitu deum cognoscit & amat, licèt adhuc imperfectè, per similitudinem gratiæ. Deniq; imperfectum metallum virtute lapidis perfectionem summam consequitur. Atq; hæc est similitudo gloriæ, sicut homo similitudinem dei adeptus, deum cognoscit, & amat perfectè. Prima similitudo, quoad metalla, est in omnibus metallis, & quoad homines in omnibus hominibus, scilicet, per similitudinem imaginis. Secunda in metallis puris & purgatis, & in hominibus iustis, & virtute præditis, per similitudinem gratiæ. Tertia in metallis perfectis, & in hominibus beatis per similitudinem gloriæ. O beatam in deo, et propter deum scientiam, quæ manifestè docet et indigitas ea quæ non aliter nisi per fidem comprehendi possunt! Nullum autem simile est idem. Neq; enim metallum imperfectum transmutatum in perfectum, lapis est, sed lapidis filius. Nec homo ad imaginem dei factus, deus est, sed dei filius. Vtraq; filiatio, tam ea in metallis, et per metalla, quàm ea in hominibus, et per hominem Christum, docet in materia lapidis deum esse creatorem, et patrem omnium rerum, et in ipso

lapide, metalla imperfecta in perfecta transformante, Christum Iesum dominum nostrum esse suorum redemptorem, et in lapidis virtute spiritum sanctum esse benedictum, et benedicentem in rebus omnibus factorem. Quod autem ad similitudinem gloriæ attinet, de qua nunc præcipue fit sermo, ut beatum in coelestibus, et gloriosum sanctorum statum in resurrectionis die pro posse nostro quodam modo nunc, ut tunc, intellectu comprehendamus, In ipsis metallis considerata sunt tria, quæ nos ad veritatem, et huius mysterij maximi dilucidatione ducunt. Primò, In metallis considerandum, cui assimilatur. Assimilantur enim imperfecta perfectissimo, sicut et nos assimilabimur Christo fratri primogenito, et per eum deo patri. Nam pater adoptat, regeneratq; nos sibi in filios gratiæ mediatè in Christo, per, et propter Christum filium suum unicum, et in eo, et per eum assimilabimur deo patri et sacrosanctæ trinitati. Prædestinavit enim nos imaginem conformes fieri filij sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Itaq; sanctus Paulus Adamum scilicet Christum, tanquam duos oppositos typos proponit. Nam ut Adamo conformes fuimus animâ in peccato, corpore in miseria: sic Christo erimus, animâ, in interna pulchritudine sanctitatis, corpore, in externo fulgore et gloria. Sicut enim gestavimus imaginem terreni, gestabimus etiam imaginem coelestis. Hanc verò imaginem et externæ pulchritudinis, et interni fulgoris refert lapis,

Rom. 8. 29.

pis, dans corpori, adhuc imperfecto perfectionem suam, abstergendo originalem maculam, & perficiendo in corpus pulchrum, & perfectum. Secundò perpendendum, in quibus nos, imaginem coelestis gestantes, assimilabimur Christo, & deo, scilicet in sanctitate, & foelicitate, tam in corpore per dotes corporis, quam in anima per dotes animæ. Animæ enim erunt imagines dei in sanctitate, iustitia, puritate, & sapientia; & corpora erunt imagines hominis Christi. Nam conformia *e. Phil. 3. 21.* runt corpora nostra glorioso Christi corpori. Expectamus enim salvatorem dominum nostrum Iesum Christum qui reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis suæ, secundum operationem virtutis suæ, qua possit etiam subijcere sibi omnia. Quis tam à ratione alienus, & aversus à veritate, qui rejiciat lapidem nostrum à mortuis resurgentem, & à *Nihilo* ad *Omnia* tandem pervenientem, demonstrantem etiam nostrorum corporum, post eorum resurrectionem, primò *1. Cor. 15. 42.* impassibilitatem, in incorruptione per florescentiam. Seminatur in corruptione, surget in incorruptione. *Nihil* promouetur ad *Omnia*. Secundò claritatem, in gloria per transparentiam. Seminatur in ignobilitate, surget in gloria. *Nihil* transit in *Omnia*. Tertio agilitatem, in transparentia per penetrationem. Seminatur in infirmitate, surget in virtute. *Nihil* factum est *Omnia*. Quartò subtilitatem, in penetratione per spiritualem tincturam. Seminatur

T 2

corpus

corpus animale, surget corpus spirituale. *Nihil* consequitur *Omnia*, Atq; hæc omnia in lapide, & per lapidem nostrum. Atq; hæc omnia in nobis ipsis virtute lapidis nostri angularis, & per Christum. Neq; enim in his est vana consideratio superbae affectationis Luciferi, dicentis, similis ero altissimo, vel falsæ promissionis, qua deluserit primos parentes, dicentis, eritis sicut dii, cognoscentes bonum & malum. Tertiò quærendum in speculò Alchymie de assimilatione nostra, nempe quo modo, & quousq; assimilabimur Christo. Ipsa enim docet Alchymia in philosophorum lapide perfectiones esse, & communicabiles, & incommunicabiles. Incommunicabiles sunt summæ in lapide perfectiones, simplicitatis, potentie, sufficientie, infinitatis, essentie, æqualitatis, &c. Quas lapis non communicat ipsis metallis: Tunc enim omnia metalla faciliè lapides fierent. Communicabiles autem sunt, puritas, claritas, fixatio, bonitas, in quibus in ipsius auri forma, & essentia, exprimitur imago lapidis, sicut filius exprimit imaginem patris. Sed migremus hinc, et ex his perscrutemur, (quantum in nobis est) perfectiones alias in deo communicabiles, alias incommunicabiles. Incommunicabiles sunt simplicitas, infinitas, independentia quoad esse, immutabilitas, æternitas, & quæ ex his consequuntur, omnipræsentia, omniscientia, omnipotentia, omnisufficientia, &c. In his perfectionibus nemo alius refert Deum, nisi qui Deus de Deo, filius

lius Dei vnigenitus, imago patris essentialis, qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se æqualem Deo, scilicet, æqualem infinitate, æternitate, immutabilitate, &c. Aliæ autem sunt divinæ perfectiones communicabiles creaturis pro modulo suo, vt, vita, gloria, immortalitas, potentia, puritas, bonitas, iustitia, sanitas, &c. In his Angeli, & beati homines possunt esse, & erunt vix, expressæq; imagines Dei. Atq; hac ratione filij Dei similes sunt Deo. Non autem similes similitudine æqualitatis, quam Diabolus in seipso malè affectavit, & primis parentibus falsò promissit: Sed similitudine longo intervallo à divina eminentia distante, similitudine tamen summæ, & supremæ proportionis, quæ potest esse inter Creatorem infinitum, & creaturam finitam. Nam vt speculum ad solem positum inardescit, ita beati spiritus contemplantes (quasi in speculo) gloriam Domini, in eandem imaginem transformantur à gloria in gloriã. ^{2. Cor. 3. 18.} Mysterium hoc est magnum, diuo Iohanne teste; Charissimi, nunc sumus filij Dei, & nondum apparuit, quod erimus: scimus, quia cum apparuerit, similes ei erimus, quoniam videbimus eum, sicut est. ^{1. Ioh. 3. 2.} Quasi dicat per propinquam, & immediatam contemplationem Dei, conformes, & similes erimus Deo: Et vt Petrus inquit, facti erimus participes ^{2. Pet. 1. 4.} divinæ naturæ. Non autem in Identitate essentiae: hoc enim proprium est Christo, qui vera est imago Dei essentialis, splendor gloriæ, & figura substantiæ ^{Heb. 1. 3.} eius,

ejus, respectu ejusdem essentiae divinae, quam totam, & integram à patre per aeternam generationem sibi communicatam habet. Vnde etiam & perfecta imago Dei est, perfecte implens illud, cuius est imago. Homo autem dicitur ad imaginem potius, quam imago, ad imperfectionem imaginis designandam. Sit ergo nomen filij proprium Christo univocè, quia essentialis, & perfecta Dei est imago, nemini conveniens præter ipsum, ne Angelis quidem. Cui enim Angelorum aliquandò dixit? *Heb. I. 5.* Filius meus es tu, ego hodiè genui te. Sed ut qui unigenitus erat, fieret quoq; primogenitus inter multos fratres, placuit Deo patri, ut etiam nos prædestinati, & vocati essemus secundum propositum ejus, qui omnia operatur. Quare dicit Ambrosius, Christus natus est unicus, sed noluit manere unus. Nos enim gratià Dei, per, & propter Christum divinae erimus participes naturæ: Non autem (ut priùs dictum est) in identitate essentiae, sicut Christus, qui Deus est; sed similitudine divinarum qualitarum, & perfectionum, quatenus filij pro modulo suo, per adoptionem similes esse possint infinitæ, & divinae naturæ, in puritate, bonitate, sanctitate, iustitia, potentia, immortalitate, & gloria. Quæ omnia nobis convenire possunt, & perfectiones sunt in Deo, creaturæ communicabiles, per Christum Iesum Dominum nostrum, cui gloria, laus & honor nunc, & semper in sæcula sæculorum. *Amen.*

Eph. I. 5.

FINIS.

E

T

N